

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦਸੰਬਰ 5, 1986

December 5, 1986

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

Weekending December 5, 1986 Vol. 5 No. 47

The Canada Darpan

Punjabi Weekly Newspaper

Ph. (604)581-4473

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੁਣ ਪੁਲੀਸ

ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪੁਲਸੀਏ ਕਤਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — 26 ਨਵੰਬਰ — ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੁਣ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ, ਇਕ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪੰਜ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਚਾਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਐਚ. ਐਸ. ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ 'ਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਹੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਦਾਖਲੇ ਵੇਲੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕਲ੍ਹ ਵਾਪਰੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ 'ਚ ਇਕ ਪੁਲਸੀਆ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪੰਜ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੁੜਮਾਈ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਭ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤਿਵਾਦੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਵਾਇਰਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਚਾਰ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਟੁਕੜੀ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਬੰਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਲੀਡਰ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਭਾਰਤ 'ਚ 'ਤਾਰਾ ਜੰਗ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਖਤਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — 26 ਨਵੰਬਰ — ਸੋਵੀਅਤ ਲੀਡਰ ਮਿਖਾਈਲ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਯਤਨ ਅਰੰਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਕਲ੍ਹ ਜਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਤੱਕ ਦੇ 16 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰੂਟ 'ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਝੰਡੇ ਹਿਲਾ ਕੇ ਸੋਵੀਅਤ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ।

ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਦੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਜਣ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਮਸਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ। ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਦੋਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 'ਤਾਰਾ ਜੰਗ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੋੜ੍ਹਾ ਦੱਸਿਆ।

ਸੋਵੀਅਤ ਲੀਡਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਗਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਗਨ ਦੀ ਅਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਗੋਗਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਤਜਰਬੇ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਸਲਿਆਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਤਾਰਾ ਜੰਗ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੂਤ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਖੜ ਕੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਸੱਚੀ ਮਿਤਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਈ

GORBACHEV

ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ। ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਦੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਦੌਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਗਲਬਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਦੀ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਖਬਰਾਂ ਲਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਦੋਸਤੀ 'ਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

- ਜਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਨੇ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ
- ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ 14 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ 6, ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 4, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 2, ਲੋਕ ਦਲ ਇਕ ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ ਇਕ ਸੀਟ ਲੈ ਗਈ।
- ਭਾਰਤ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਤਿੰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੰਮੂ 'ਚ ਅਤੇ ਇਕ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨੇੜੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
- 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ।

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਥਾਂ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਸਿੱਧੇ ਸਕਾਟ ਰੋਡ ਉਤੇ ਚਲੇ ਆਓ

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ — 40 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ

PH. 588-5808

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼.

9373 - 120 St. Delta, B.C.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਪੈਸ਼ਲ
ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਿਚ
ਹਨ - ਆਓ ਤੇ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ

ਫਰਗਵਾੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

ਗਿੱਲ ਆਟੋ ਸੇਲਜ਼

DR #8220

ਆਟੋ
ਪਹੁੰਚੇ

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਖ਼ੀਦੋ

ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਤੇ ਹਰ ਮੋਕ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਭੀ ਸਸਤੀ ਤੋਂ ਸਸਤੀ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

84 CUTLASS SUPREME BROUGHAM 2 DR — \$10500

84 CHEV CELEBRITY AUTO PS PB A/C
CRUISE, — \$8495

84 MAZDA RX7 GSL LOADED - \$13950

83 PONTIAC GRAND PRIX LOADED 27000 KM only \$8750

83 CHEV CAVALIER 4 DR. AUTO PS PB — \$5695

83 PONTIAC SUNBIRD 2 DR H/B 5 Spd. — \$6695

83 - GRAND LEMANS AUTO PS PB A/C — \$7995

82 CUTLAS SUPREME — \$6750

81 CADILLAC FLEETWOOD BROUGHAM

2 DR. LOADED INC. SUN ROOF — \$10500

81 CADILLAC SEDAN SEVILLE

4 DR. LOADED — \$9995

81 - MUSTANG GHIA — \$4695

81 PONTIAC LEMAN — \$4695

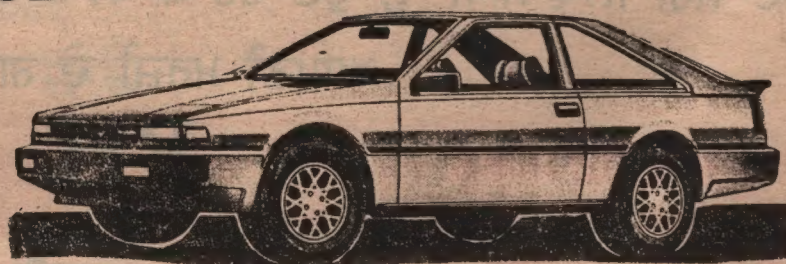
Many Many More
Special
This Week

ਫਾਈਨੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (O.A.C.)
ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿੱਕਅੱਪ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕੁ ਪੈਸੇ ਵੱਧ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟੀ, ਐਕਸੀਡੈਂਟ
ਅਤੇ ਸਿਕਨੈਸ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਵੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ !

ਗਿੱਲ ਆਟੋ ਸੇਲਜ਼ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਫੋਨ ਕਰੋ — ਪੁਲਾਦ ਗਿੱਲ — ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

432-7333

6138 Kingsway (Near Imperial), BURNABY, B.C.

Phone 432-7333

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀ ਮੰਦਰ ਛਾਉਣੀ ਵਿਖੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਚ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜੁਆਨ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਜਾਣਕਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਫਰ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਰਤਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫੌਜਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਰਾਏ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ 'ਚ

ਜਲੰਧਰ — ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ "ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ" ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਿਸਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਏ ਬਹੁਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਉਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਤਰੀ ਤੇ ਉਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਲ ਜਾਣ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 8 ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀਆਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਚੰਭੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੇ ਹੋਰ ਗੱਡੀਆਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਇਕ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ "ਤਰਜਮੀਹੀ ਟਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ" ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ: ਫੌਜੀ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਨਾਜ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੋਆਈ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨਾਜ ਦੇ ਜ਼ਖੀਰੇ ਏਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੱਪ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ।

ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਵਿਚ ਖਲਬਲੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੱਬਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਗੱਡੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਖਿਆਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰੇਲ ਪਟੜੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ। ਅਜਿਹਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਉਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਤਲਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਵੀ ਇਸੇ ਟੋਲੇ ਨੇ ਲੁੱਟੀ ਸੀ। ਇਸ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਦ ਤੋਂ ਮੈਂ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਨਾਤਾ
ਜਾਪੇ ਇਹ ਧਰਤ ਸਾਂਝੀ, ਸਾਂਝਾ ਅਕਾਸ਼ ਲੱਗੇ।

ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਾ ਕੀਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਸਿਰ ਪੈਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1985 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 15 ਸਤੰਬਰ 1986 ਤੱਕ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 110 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 224 ਬੈਂਕਾਂ ਵੀ ਲੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਰਕਲਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹਿਸਕ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

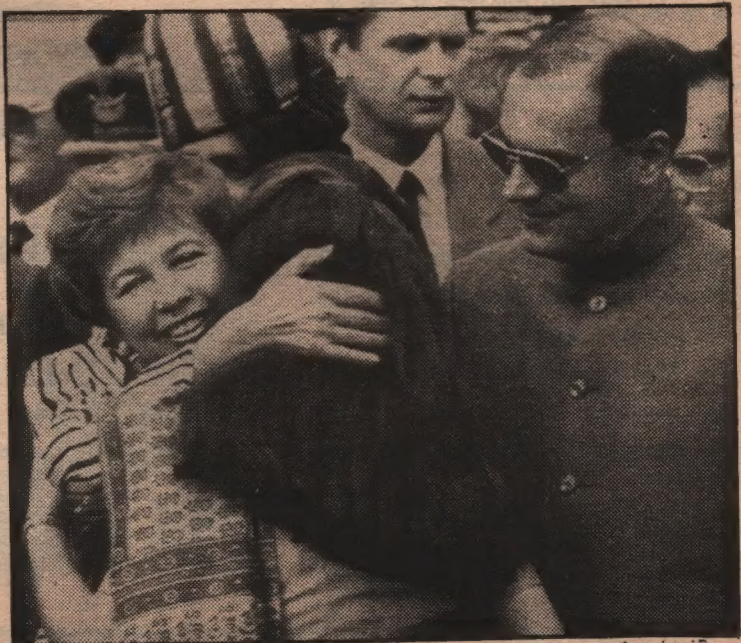
ਕਈ ਮੰਤਰੀ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਮਦਦ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੋਣ 'ਚ ਟੋਹੜਾ-ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ 'ਚ ਟੱਕਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ (ਬਾਦਲ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਗਰੁੱਪ) ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਗਪਗ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਬਕਾਇਦਾ ਐਲਾਨ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ ਚੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਧੜੇ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਖੜਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਬਰਨਾਲਾ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕਈ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ: ਬੰਸਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ: ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਉਬੇਕੇ ਅਤੇ ਸ: ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦਮਾਜਰਾ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ — ਅਹਿਮਦ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਰਦੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੁਨੀਰ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਨੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ।

ਰੈਸਾ ਸੋਨੀਆ ਮਿਲਣੀ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O.BOX 265

Surrey, B.C. V3T 4W8

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

Ph. 581-4473

ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਬੜੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਰੰਭੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਸ਼ਕਾਂ’ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਘੁਸਪੈਂਠੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਪਗ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਜਹੀ ਘੁਸਪੈਂਠੀਏ ਮੁੱਠ-ਭੇੜਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ‘ਮਸ਼ਕਾਂ’ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ‘ਮਸ਼ਕਾਂ’ ਤੋਂ ‘ਜੰਗ’ ਵੱਲ ਵੱਧ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅੱਡੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲੜਾਕੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਸਾਮਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਲਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਖੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੀ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸਾਖ ਦੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸਟੇਨਗਨਾਂ ਨਾਲ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਟ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਦਾਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ।

ਜੇ ਇਹ ਨਾਜ਼ਕ ਸਥਿਤੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਖੱਬਰੀਆਂ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਉੱਤਰ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ‘ਸਹਾਇਤਾ’ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ ਪਰ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਅਵੱਸ਼ ਹੈ।

ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨੱਕੋ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੱਸਦਾ ਤੇ ਵਸਦਾ ਰਹਿਣ ਦੇਣ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨ-ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਗੱਡੀਆਂ ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਪੱਥਰ ਚੱਟਣ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਬਣਨਗੇ।

ਮੁੜ ਆਉਣਾ ਕਦੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਹੀ ਰੁੱਤ ਨੇ ?
ਚੁੰਮਣਾ ਕੁਰਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਰੁੱਖ ਨੇ ?
ਚਾਟੀ ‘ਚ ਮਧਾਣੀ ਕਦੋਂ ਗੋੜਾ ਖਾਏਗੀ
ਕਦੋਂ ਮੁਟਿਆਰ ਮੁੜ ਗੀਤ ਗਾਏਗੀ
ਕਦੋਂ ਤਾਲ ਆਉਣਾ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਪੈਰ ਨੂੰ
ਕਰਨਾ ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ।

ਕੇਂਦਰ-ਪ੍ਰਾਂਤ ਸਮਝੌਤੇ : ਕੀ ਖੱਟਿਆ, ਕੀ ਗਵਾਇਆ?

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੌਂ

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਅਦ ਉਤਪੰਨ ਰਾਜਸੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲਮਕਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੰਬਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਹੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਐਸੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਰਾਜਸੀ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਾ ਹੀ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਘਾਟ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਅਤਿ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਸਿਲਸਿਲਾ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੱਤਾ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਂ ਖੂਨ, ਨਵਾਂ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਸੰਬਰ 1984 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਖੂਨ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਉਤਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ, ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਵਿਦਰੋਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਜ਼ੋਂਠਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਸੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਆਸਾਮ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮਿਜ਼ੋ ਬਾਗੀ ਨੇਤਾ ਲਾਲਡੋਂਗਾ ਨਾਲ 30 ਜੂਨ 1986 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਸਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਖਟਾਈ ਪੈ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ‘ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵੀ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ ਕਿ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਦੂਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 1985 ਵਿਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸਤੰਬਰ, 1985 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ। ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਤਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਇਰਾਡੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾ 7.2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਮੈਥਿਊ, ਵੈਂਕਟਰਮੱਈਆ ਅਤੇ ਡਿਸਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਉਲਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪੈਚੀਦੀਗੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਵਾੜ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਸੀ ਫਾਇਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਅਤੇ ਪੌਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ। ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮੁਦਾਖਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕਰਕੇ

ਧਾਰਾ 249 ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੀਯਤ ‘ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਲੱਗ ਪੜਾ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੀਯਤ ‘ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਰੋਅ ਵਿਚ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਫੇਲ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅੱਜ ਜੋ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਪਟਪ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਆਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਉਪਰੰਤ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਆਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ‘ਤੇ ਅਮਲ ਦੀ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਆਸਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 6 ਸਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ, ਉਹ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ, 1966 ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 1971 ਵਿਚਕਾਰ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਦੂਸਰੀ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ 25 ਮਾਰਚ 1971 ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੱਟ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1946 ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਸਬੰਧੀ

ਆਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਉਪਰੰਤ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਆਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਆਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ‘ਤੇ ਅਮਲ ਵੀ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਆਸਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 6 ਸਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ, ਉਹ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ, 1966 ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 1971 ਵਿਚਕਾਰ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਦੂਸਰੀ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ 25 ਮਾਰਚ 1971 ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੱਟ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1946 ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿਲਸਿਲਾ 1964 ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪੈਚੀਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। 1971 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੁੰਡਣ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1983 ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੈਚੀਦਗੀ ਭਰਿਆ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਾਰਥ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੱਦ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ।

ਸੰਘਰਸ਼

30 ਜੂਨ 1986 ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਤੇ ਬਾਗੀ ਮਿਜ਼ੋ ਨੇਤਾ ਲਾਲਡੋਂਗਾ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮਿਜ਼ੋ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਹ ਮਿਜ਼ੋ ਨੇਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਫਰਵਰੀ 1976, 1978 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 1980 ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਵਾਂਗ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਗੈਰਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ 23ਵਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 370-ਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਮਿਜ਼ੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਜਦ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਸੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰੇ। ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਲਖਰਜ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਚਕਮਿਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਮਿਜ਼ੋ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਲੋਂ ਇਸ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 5 'ਤੇ

Immigration and Citizenship Matters

JAMES SUE & COMPANY

Immigration Advocates

For help contact :

BABU JIM NARAIN of James, Sue & Company
who was 18 years of experience on Immigration and
Citizenship matters with top Immigration Lawyers.

- Filing a successful application for immigrant visas
- Family Re-Unification
- Indian Adoptions
- Making a Refugee Claim
- Inquiries & Deportation
- Immigration Appeal Board matters

Evening Office :

433-4685

#210 - 535 W. 10th Ave. Vancouver, B.C. Tel: Off. 873-9441

ਸਪੇਸ਼ਲ ਅਨਾਉਂਸਮੇਂਟ

ਨਵੀਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਮੇ (domestic workers) ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਪੇਸ਼ਲ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਮਿਲੋ !

ਵਕੀਲ ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਉਹ ਸਿਰਫ ਯੱਥਲੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ

ਹਮਿਲਟਨ — ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ, ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਡੀਪ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਐਮ. ਪੀ. ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਫੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

ਸਵਾਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ ਨੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ

ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਬਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬਾਗੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲਡੇਂਗਾ ਨੇ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸ਼ਨ ਬਾਗੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਂ-ਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਦੁਹਰਾਈ ਜੋ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅਜੇ ਅਮਲ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਾਗੀਆਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਸੀ ਨੀਤੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬਾਗੀਆਨਾ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇਗੀ। ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲੈ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਤਨੋਂ ਮਨੋਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿਤ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿੰਤਾ ਰਾਜਸੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਉੱਠ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਅੜਿੱਕੇ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਖਵਾਦੀ, ਮੋਕਾਪ੍ਰਸਤ, ਆਤੰਕਵਾਦੀ, ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਢਾਹੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿੱਚ-ਪੂਹ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਬੀਜ ਫੁੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਅਤਿ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨੇਤਾ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਖੱਟੀ ਖੱਟਣ ਲਈ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋਣ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤਰ

ਦੁਆਵਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਸੋਝੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਕੋਲਾਂ ਤੇ ਕਰਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਡੇਰੇ-ਲੋਕ ਹਿਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼-ਹਿਤ ਲਈ ਚੇਤਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।

ਆਪਣੀਆਂ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਟੇਪ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ।

“ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਇਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹਿਸਾਂ ਸਨ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ?”

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੋਚਣ ਨਾਲ ਬੰਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਵਕੀਲ ਮਾਈਕਲ ਕੋਡ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਰਖਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੱਥਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰਾਂਟੋ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਵੇਨ 'ਚ ਬੈਠਿਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ।

ਕੋਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਚ ਯਕੀਨ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਆਰ. ਸੀ. ਐਮ. ਪੀ. ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ ਤਜਿੰਦਰ ਕਲੋਅ, ਸਾਧੂ ਬਿਆੜਾ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਮਾਰ, ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ, ਸਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਲਖਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੋਡ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰਮਈ ਸੁਪਨੇ ਹੀ ਸਨ।

ਕਰਾਊਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਲੋਅ, ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਲਖਿਆਣਾ ਜੂਨ 'ਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਵਕੀਲ ਕੋਡ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਲੋਅ ਦੇ ਭਰਾ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਣ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਹਵਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਹੈ, ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ 'ਏਡਜ਼' ਨਾਲ 406 ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ — ਸੰਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਂਦੇ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਤਿੰਨ ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ 'ਏਡਜ਼' ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ।

ਇਸ ਸਦੀ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੋਚਕ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਚੋਚਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਦਸ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

'ਏਡਜ਼' ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਜੋਨਾਥਨਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 5 ਤੋਂ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਏਡਜ਼ ਦੇ ਲੱਛਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਨ।

ਡਾ. ਮਾਹਲੇਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵੱਲ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। 1990 ਤੱਕ ਹਰ ਸਾਲ 1.5 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 764 ਲੋਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 406 ਮਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਜ਼ਖਮੀ ਰਾਜੀਸ਼ ਚੰਦ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਰਾਜੀਸ਼ ਚੰਦ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਈਸਟ ਹੋਸਟਿੰਗ ਦੇ 700-ਬਲਾਕ 'ਤੇ ਰਾਜੀਸ਼ ਚੰਦ ਦੀ ਗਲਿਨ ਪੈਟਰਿਕ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ। ਗਲਿਨ ਪੈਟਰਿਕ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਇਕ ਕਾਰ ਮੁਹਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ। ਰਾਜੀਸ਼ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਗਲਿਨ ਪੈਟਰਿਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ 7 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6.30 ਵਜੇ ਈਸਟ ਰਿਚਮੰਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਨੰਬਰ 5 ਸੜਕ ਦੇ ਨੇੜੇ 12360 ਕੈਂਬੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੁਣ ਉਹ 276-2755 ਤੱਕ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

Passport Photos 5 Mins. Service

Quality Portraits

Our Bussiness Weddings

Super Photo Studio

9375 - 120th St. (Scott Rd.) Delta

Memories Restored

ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ
ਫੋਟੋਆਂ ਮੁੜ ਨਵੀਆਂ
ਕਰਦੇ ਹਾਂ — ਬਲੈਕ ਐਂਡ
ਵਾਈਟ ਫੋਟੋਆਂ ਕੱਲਰ
ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

Off. 589-4668

Res. 596-3770

SUN FOODS Grocery Store

32032 - Loughheed HWY. Mission,
B.C.

Ph. 820-1650

ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦਾ ਸਟੋਰ
ਜਿੱਥੋਂ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ
ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਵੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ
ਹਨ।

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Phone 327-6381

- ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- ਜ਼ਮੀਨ ਖੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਰਜਾਤ
- ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ

ਬਟਾਲਾ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵਕਾਰ ਦਾ ਸੁਆਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਂਗੋਵਾਲ) ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਹਨ ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਖ ਵਿਚ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਜੇ ਵੀ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜਿਹੜੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਲਈ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਇਤਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਏਕਤਾ ਹੋਣੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਗਰੁਪ ਇਸ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਹੀ ਅਗੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਅਗੇ ਵੀ ਕੋਈ ਗਰੁਪ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲ) ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਵੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖ ਸਮਝ ਕੇ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵਿਚ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਗਰੁਪ ਕਾਇਮ ਹਨ ਅਤੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੋਹਾਂ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਤੇ ਨਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਗਰੁਪ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਆਪ ਬਣਨ ਦਾ ਇਛਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸ: ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਰਮਿਆਨ ਵੀ ਗੰਢ ਤਰੁਪ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੰਢ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗਰੁਪ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗਰੁਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘਵ . ਬਾਦਲ ਨੇ ਖੁਭੇ ਲਾਈਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਵੀ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਪੂਰਾ ਲੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਗਰੁਪਾਂ ਦਾ ਤਾਕਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰਖਕੇ ਦੋਹਾਂ ਗਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਨਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਉਲਝਣਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਗਰ ਟਰਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਚੇਅਰਮੈਨੀਆਂ ਲਈ

ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਂਗੋਵਾਲ) ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਇਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵਕਾਰ ਦਾ ਸੁਆਲ ਬਣਾ ਕੇ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਗਰੁਪ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ 30 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ 'ਚ ਹੀ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਅਵਸ਼ ਚੋਣ ਜਿਤਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਗਰੁਪ ਵਲੋਂ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈ ਲੈਣ। ਜੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਖੜੇ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸ: ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ।

ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਫਾਰੂਕ) ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ 76 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਅਧੀਨ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਪਾਇਲਟ ਹੋਣਗੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਫਾਰੂਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਦੋ ਅਤੇ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦੋ ਕਵੀਆਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਵਕਤੀ ਮੌਤ ਉਤੇ ਫੁੱਧਾ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 23 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਛੜੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਮੰਚ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਹ ਗਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ — 1984 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਮਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਉਤੇ ਕਾਲਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਡਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੁਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ। ਪਰ ਕੁਝ ਕੁ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਜਿਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟ ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਨੂੰ 13 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸ ਕੇ ਵਰਗਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 250 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੌਜਵਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 160 ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 150 ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦਸ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹਨ ਤੇ 40 ਹਾਲੇ ਵੀ ਫਰਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਰੋਵਾਲ ਦੇ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰ ਪੰਜ ਕਤਲ ਹਨ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੱਥੇ ਕੀ ਪਿੰਡ ਲਾਗੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜੇ. ਪੀ. ਵਿਰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਗੋਰਾਇਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੂਬੇ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤੇ। ਮਗਰੋਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜਵਰਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤਾਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਉਸ ਉਤੇ ਇਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸੂਬੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲ ਲੁਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਤਸੀਹ' ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਜਾਣ।

ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਚਲਾਉਣ, ਪੁਲ ਉਡਾਉਣ ਤੇ ਰੇਲਾਂ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ 'ਪ੍ਰੇਰਿਆ' ਗਿਆ। ਕਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾਬਾਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ।

ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਗੋਰਾਇਆ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ। 23 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵੁੱਡਰੋਜ਼ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ 'ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ' ਦਾ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ।

ਹਰੋਵਾਲ ਦੇ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰਾਂ ਹੋਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ 25 ਦਸੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨੋਟ ਕਰ ਲਏ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਤਮ ਹਫ਼ਤੇ

ਜੰਮੂ — ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਗਵਰਨਰੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਅੱਤਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਾਰੂਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਮੋਹਨ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਰਾਜ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਠੀਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਬਰਫਬਾਰੀ ਨਾਲ ਅਲਗ ਬਲੱਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਪਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

WESTMINSTER
CHEVROLET OLDSMOBILE

"We run a very simple business"
Telephone (604) 521-7731

1984 ਦੇ ਗਰੇਡ ਸੇਲਜ਼ ਮਾਸਟਰ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਵੀਆਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਆਪ ਆਦਿ ਹਨ। ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫ਼ੁਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿਵਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣਗੇ।

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 +5531

12th. Street at Queens Ave., New Westminster - B.C.

ਗੁਰਜੀਤ ਦੀਂਡਸਾ ਬਾਵਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ — ਬਿਅੰਤ ਸਿੰਘ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਰਮਾਈ ਵਰਤੇ। ਉਹ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇਵੇ। ਬਿਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨਿਕੰਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਡਾਕੇ ਪਿਛੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਫੜੇ ਇਕ ਮੁਜਰਮ ਨੇ

ਸਿਧ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਲੋਕ ਹੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਲਾਈਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ, ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰੇ। ਬਿਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦਣ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੁਆਲ ਦਾ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣਗੇ? ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉਸ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਭੁਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਸੈਲ ਹੋਰ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਗੜਬੜੀ ਕਰਨਗੇ।

ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ 'ਤੇ 4875 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 4875 ਮਿਲੀਅਨ ਕਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁਦਰਾ ਪਸਾਰ ਦੀ ਦਰ 9.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੀ ਰੁਪੈ ਦੀ ਕੀਮਤ 14.79 ਪੈਸੇ ਰਹਿ ਗਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸਤੰਬਰ 1986 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਪਤਕਾਰ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਦਰਾ ਪਸਾਰ ਦੀ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਔਸਤ ਦਰ 9.2 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੀ ਹੈ। ਸਨਅਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ 18ਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਵਧਣਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 1986 ਦੌਰਾਨ 676 ਪੁਆਇੰਟ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤੰਬਰ 1985 ਵਿਚ 619 ਸੀ। ਸਤੰਬਰ 1984 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 1985 ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਦਰਾ ਪਸਾਰ ਦੀ ਦਰ ਕੇਵਲ 1 ਫੀਸਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 1985 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 1986 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਦਰਾ ਪਸਾਰ ਦੀ 9.2 ਫੀਸਦੀ ਦਰ 80 ਫੀਸਦੀ ਅਧਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਸਨਅਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 46 ਪੁਆਇੰਟ ਵਧ ਗਿਆ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ 31 ਪੁਆਇੰਟ (5.3 ਫੀਸਦੀ) ਵਧ ਹੈ। ਵਿਤੀ ਸਾਲ 1986-87 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਪ੍ਰੈਲ-ਸਤੰਬਰ) ਦੌਰਾਨ ਖਪਤਕਾਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 38 ਪੁਆਇੰਟ ਵਧਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 33 ਪੁਆਇੰਟ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੁਪੈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਘਟੀ। ਜਨਵਰੀ 1986 ਵਿਚ ਰੁਪੈ ਦੀ ਕੀਮਤ 15.90 ਪੈਸੇ ਸੀ ਜੋ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ 14.79 ਪੈਸੇ ਹੋ ਗਈ। ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (ਮਾਰਚ 1985) ਦੇ ਅੰਤ ਤੀਕ ਰੁਪੈ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 17.06 ਪੈਸੇ ਸੀ।

ਭੂਪਾਲ 'ਚ ਹੋਏ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨਅਤੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ 3000 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 30,000 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਨੇੜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤਕ ਰਿਪੋਰਟ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 23 ਨਵੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਲਿਟਲ ਮਾਊਂਟੇਨ ਨੇਬਰਹੁਡ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5.30 ਤੋਂ 7.30 ਤੱਕ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਮੋਗਾ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੰਘਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਇਸ ਵਿਚ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਲਈ। ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਪੇਪਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਾਧੂ ਨੇ ਕੁਟਨੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਰਾਇਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁਟਨੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਲੇਖਕ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ।

27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕੂਬਰਗ ਗੈਲਰੀ 314 - ਕਡੋਇਆ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ। ਇਹ ਹਨ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ, ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਕਵੀਆਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਵਕਤੀ ਮੌਤ ਉਤੇ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਅਗਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 20 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 4.30 ਵਜੇ ਲਿਟਲ ਮਾਊਂਟੇਨ ਨੇਬਰਹੁਡ ਹਾਊਸ 3981 ਮੈਨ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਲ 1987 ਵਾਸਤੇ ਮੰਚ ਦੇ ਦੋ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੰਚ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਦੋ ਲੇਖਕਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਬੜੀ ਉਸਾਰੂ ਸਾਹਿਤਕ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ
ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser Street

VANCOUVER

Tel: 327-3033

ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ
ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼ ਉਤੇ ਹਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ
ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਪਾੜੇ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੂਬਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਮਨ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਤਰਸਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਿਆਪਾਲ ਡਾਂਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਟੋਲੇ ਸਿੱਖ ਕਿਰਸਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਸੋਫ਼ਲਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੁਸਤ ਤੇ ਬੇਹਰਕਤ ਨਾ ਰਹਿਦੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਡਾਂਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਬਲੱਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਕਾਇਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੂਰੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਤਿਆਵਾਂ ਦਾ ਦੰਗਿਆਂ ਤੇ ਗੜਬੜੀ ਰਾਹੀਂ 'ਜਵਾਬ' ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਾਇਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੂਹਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜਾਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਖਿਲਾਫ — ਸ਼੍ਰੀ ਡਾਂਗ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਤੇ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ 'ਗੈਰਵਾਜਬ' ਹਮਾਇਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਆਗੂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਵਿਰੁਧ 'ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼' ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਂਜ, ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਕਦਮ ਲਏ ਹਨ।

ਯਤਨ — ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਪਾੜਾ ਤੇ ਕੁਝੜਣ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਮੀ ਹਿਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਵਿਆਪਕ ਕੋਮੀ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਆਪਣੀ 'ਖੁਲ੍ਹਾਦਿਲੀ' ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ — ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਘੇ ਸਨਅਤਕਾਰ ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ। ਸ. ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬੰਬਈ, ਬੰਗਲੌਰ, ਮਦਰਾਸ, ਕਲਕੱਤਾ, ਗੁਰਾਟੀ ਤੇ ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਪਰਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 28 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਹਿਜਰਤ ਰੋਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ. ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ' ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਿਕਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਅਰੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਵਿਰੁਧ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰੋਹ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ। ਉਹ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਧਾਰਾ ਵਿਚ ਪਰਤਾਉਣ ਲਈ ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਮੇਤ ਯੁਵਕ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਟਕਰਾਉ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ ਅਤੇ 'ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ' 'ਤੇ ਚਲੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਇਛਤ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਮੀ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਵਿਚ ਪਰਤਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ 'ਰਿਆਇਤਾਂ' ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ, ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੱਦਣ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ — ਸਿੱਖ ਭੁੱਖੀਜੀਵੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਸ. ਚਿਰੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ 'ਘਰ' ਕਰ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਮਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਫਿਰਕਾ ਇਸ ਦਮਨ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਫਿਰਕਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਘੁਲ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਜਾਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਹਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਹਥੋਂ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 9 ਲਾਲ ਰੰਗੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚੋਂ ਅਜਿਹੇ 20 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਸੋਟੀਲੰਘੇ ਲੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ
ਸੁਖ ਦੀ ਲੰਘੇ ਹਾੜੀ ਸੋਚ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ
ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਹੋ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵੇਖ ਲਈ
ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਅਨਾੜੀ ਸੋਚ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ।

ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ੋਅਰ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮੰਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਜੰਮੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਠ ਅਹਿਮ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਸ਼ੋਅਰ ਬਜ਼ਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅਸਰ ਪਿਆ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ੋਅਰਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਇਕ ਦਮ ਡਿਗ ਪਏ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਤੰਗੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਬੰਦ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਲੀਡਰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਵਜ਼ਾਰਤ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਾਰ ਵਾਰ ਭਰੋਸਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਬੰਸਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ" ਕੇਵਲ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੀਤੀ ਹੋਰਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਵਲ ਪ੍ਰੇਰਨ ਲਈ ਸਹਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਉਹ ਲੋਕ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਹੜੇ ਘਰੋਂ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਕਦਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਧੋਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਰਾਹੀਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ

ਬਠਿੰਡਾ — ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗਣ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜ਼ਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਿਰਫ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ

Thinking of Buying or Selling

Residential, Commercial, New Houses, Lots, Building Contracts

Specializing :

Resale New Housing Lot Sales and Farms

Don't delay call now :

Hardeep S. Bhangav

Medellion Club Award Winner

ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ
ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਭੰਗਵ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. Off: 594-4141

Pager 438-2333 #1596

BENCH
MARK
REALTY CORPORATION

Bench Mark Realty Corp.

7218 King George Hwy. Surrey, B.C. V3W 5A5

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਗਵ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

ਮਾਨ ਸ਼ੂਅ ਸਟੋਰ

ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ,
ਚਮੜੇ ਦੇ ਅਟੈਚੀ, ਪਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ

MENS, LADIES & CHILDRENS'
SHOES AND LEATHER
LUGGAGE & ACCESSORIES

Mohinder Singh Mann
ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

321-4353

MANN SHOE STORE

6570 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

ਦੇਗ ਤੇਗ ਵਰਹਿ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ ॥

ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ, ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ, ਕੋਊ ਜਤੀਅਨ ਮਾਨਥੋ ॥
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ, ਰਾਵਜੀ ਇਮਾਮ ਬਾਵੀ, ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ ਏਕੇ ਪਹਚਾਨਥੋ ॥

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਆਉ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਈਏ

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ - ਸੀਨੀ. ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ
ਫੋਨ : 325-0744

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
ਫੋਨ : 432-9000

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ - ਸੈਕਟਰੀ
ਫੋਨ : 873-9036

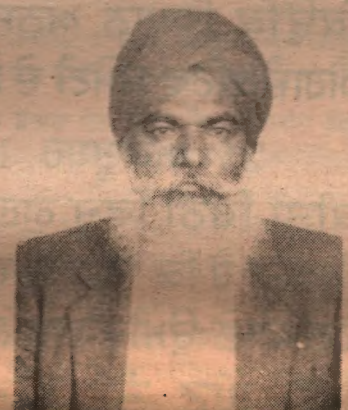
ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਫੋਨ : 255-5941

ਪਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਾਂਸਲ - ਅਸਿਸ. ਸੈਕਟਰੀ
ਫੋਨ : 876-1002

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ - ਗੋਕਾਰਡਿੰਗ ਸੈਕਟਰੀ (1)
ਫੋਨ : 271-7921

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਲਿੱਟ - ਗੋਕਾਰਡਿੰਗ ਸੈਕਟਰੀ (2)

ਜਲੋਰ ਸਿੰਘ ਬਠਾਣੀ - ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਫੋਨ : 278-7439

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ - ਅਸਿਸ. ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਫੋਨ : 278-2846

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਕੌਮ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸੱਦ-ਭਾਵਨਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਲੋਕਲ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪਸੀ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਫਸਾਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਉੱਪਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਕਰਨ ਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉ।

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪਤਾ :—

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਨਿਵਾਸ
1071 ਸਾਊਥ ਈਸਟ ਮਰੀਨ ਡਰਾਈਵ
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.
(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ)

ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ :—

6 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ
ਸਵੇਰ ਦੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ :— ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਡ ਉੱਪਰ ਜੋ ਰਹਾਬੀ ਆਡੀਟੋਰੀਓਕੇਸ਼ਨ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਜੀ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 321-3253

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬੋਇਲ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 325-9805

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੌਰ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 437-9649

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 271-8203

ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੱਤ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 826-5023

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ - ਮੈਂਬਰ
ਫੋਨ : 826-5685

ਸੰਗਤਾਂ ਨਿਊਵੈਸਟ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਪੁਛਣਗੀਆਂ ਕਿ

KHALSA DIWAN SOCIETY

GURSIKH TEMPLE

347 Wood St., New Westminster, B.C. V3M 5K6
Ph. (604) 521-6933 or 521-4936

ਭਾ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਾਰਨ?

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

25 ਅਕਤੂਬਰ 1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਸਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਸਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ।”

ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ ?

ਭਾ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸਬੂਤ

ਆਓ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੇ 1959 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਸ ਸਾਲ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਖਤ ਪੜ੍ਹੋ ਕਿ “ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ

Dear MR. M. Mutti 121-5-7th AVE NEW WESTMINSTER BC. NOV 21, 86

Ref: - your nomination for President of Khalsa Diwan Society N. Westminster

You have been requested to provide written proof to the satisfaction of the current executive

Committee and the election Committee of the Khalsa Diwan Society, New Westminster that you are able to comply with chapter III section 1(d) of the by-laws of the Society, namely, that you have served at least one term on the executive Committee prior to your nomination for president

In the opinion of the current executive Committee/ election Committee you have been unable to demonstrate compliance with chapter III section 1(d) of the By-laws.

Therefore it is the decision of the executive Committee and election Committee that your name is to be removed from the nomination for the office of the president in the 1987 General Election of the Society, effective immediately

Gurpreet Singh
President
1986

Rachpal S. Arwal
Member Election
Committee

Gurmeet Singh
Chairman
Election Committee

HARROP, PHILLIPS, POWELL & GIBBONS

BARRISTERS & SOLICITORS

J. FRANK HARROP
GRAHAM J. PHILLIPS
WAYNE R. POWELL
DAVID W. GIBBONS
ALBERTA B.A.S.
PETER F. BUXTON
PATRICK J. FIELD

TWO GAOLERS MEWS,
GASTOWN
VANCOUVER B.C. V6B 4K7
(604) 688-8211

November 11, 1986

Malkit Mutti
121 East 7th Avenue,
New Westminster, B.C.
V3L 4H4

Dear Sir,

Re: Your nomination for President of the Khalsa Diwan Society

Please be advised that we are solicitors for the Khalsa Diwan Society and we are advised by our client that you have been nominated for the office of President in the up-coming general election of the Executive of the Society.

The By-laws of the Society provide as follows:

Chapter III, Section 1(d)... "President must have served in the executive committee of this Society at least one term."

Therefore, our client requests that you provide written proof, satisfactory to the Executive Committee of the Society, no later than 7pm, November 20, 1986, that you meet the above-noted requirement of the By-laws.

Failure to provide such proof as requested will result in your name being withdrawn from the nominations for the office of President.

Yours truly,
HARROP PHILLIPS

PER
Peter F. Buxton

cc. Brian Corbould

(ਭਾਗੀ ਪੱਤਰ)

ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਦੇ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਕਿਉਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ?

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਨੀ ਸਿੰਘ

Singh Sahib
Giani Mani Singh

Head Granthi Sri Harmandir Sahib
1008, Gali Shahid Bunga
AMRITSAR-143001

“ਸ਼ਾਇਦ” ਹੇਠੋਂ ਗੁੰਝੀ

ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ

ਗਲੀ ਸ਼ਹੀਦ ਬੁੰਗਾ, ਕੋਲਸਰ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ

ਮਿਤੀ 16-11-1986

ਮੈਂ, ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ, ਜਿਸਨੇ 1959 ਤੋਂ ਲੈਕੇ
ਲਗਾਤਾਰ ਦਸ ਸਾਲ ਸੁਭਾਈ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇਵਾ (ਨਿਰਾਖਿਤ) ਦਾ
ਬੁਝਾਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਦੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ
ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਜੇਵਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਾਖਿਤ ਜੇਵਾ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗਿਆਨੀ ਮਨੀ ਸਿੰਘ

6964. STRIDE AVE.

BURNABY

B.C.

CERTIFICATE

To Whom it may Concern

I, Mr. HARDIAL SINGH GREWAL hereby
testify that Mr. MALKIAT SINGH MUTTI, was
Treasurer in the Executive Committee of Khalsa
Diwan Society, 347 Wood Street, New Westminster,
B.C., while I was President of Executive Committee.

Hardial S. Grewal

HARDIAL SINGH GREWAL

Date Nov-18-1986

11416-57A-AVE

DELTAR-BC V8C 7K1

November 18, 1986

Khalsa Diwan Society
Executive Committee
347 Wood Street
New Westminster, B.C.
V3M 5K6

Dear Sirs:

Further to your request per a letter on your behalf from
Harrop Phillips, Barristers, dated November 11, 1986, this is to
advise you that I meet the requirements under the Society By-Laws,
Chapter III Section 1(d).

I have served two years, one as Treasurer and one as
Secretary on the Executive Committee, as confirmed by the letter
attached from Giani Mani Singh and Hardial Singh Grewal.

The year I was Treasurer of the Society Hardev Singh Kambo,
the present Secretary, was in the same position with the Society and
will be able to confirm this.

Yours truly,

M. Mutti

MM:glc
enc.

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ
ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ
ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।”

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਵਲੋਂ ਸਬੂਤ :

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ
ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ:
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਜਿਸ ਸਾਲ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਉਸੇ ਸਾਲ ਭਾ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ
ਮੁੱਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸਨ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗੱਲ
ਆਪਣੇ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ !

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ
ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਸਲੇਟ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ
ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੈਂਬੋ ਵੀ ਭਾ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ
ਮੁੱਤੀ ਨਾਲ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦਾ
ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਸੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪੁੱਛ
ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

ਸੰਗਤ ਜੀ,

ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਆਪ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ
ਖੜ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਲੇਟ ਦੇ
ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰ
ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਹੈਸੀਅਤ ਰੱਖਦਾ
ਹੈ ?

ਇਸ ਲਈ ਸੰਗਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ
ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ
ਅੱਗੋਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ
ਸੇਵਾਦਾਰ..... ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਅਤੇ
ਡਿਕਟੇਟਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਚੁਣਨੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਮਰਤਾ
ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ?

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਇਸ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ
ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਪਾਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਓ ਤਾਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ
ਵਕਾਰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਪਸੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਕੌਮ
ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਕੰਪੋਨ ਕਮੇਟੀ

ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ — ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜ਼ੋਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਲੱਭਣ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਲਾ ਪੈਨ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੁਕ ਸਕੇ ਤੇ ਇਥੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਕਾਲਾ ਪੈਨ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਲਦਿਲੀ ਨਾਲ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਲਾ ਪੈਨ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰਸ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੋਦੀ ਗਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ 19ਵੀਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਨ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਅਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਉਦਮ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾਨ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਦੂਹਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਜੇ ਵਪਾਰੀ ਤੇ ਸਨਅਤਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਨ। ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਬਾਰੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦੇਣ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਾੜੀ ਨੀਤ ਨਾਲ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਫ਼ ਤੋਂ ਉਠਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਏ ਕਿ ਇਕ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਸ ਫੀਸ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦਾ ਇਨਾਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਖੁਰਾਕ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਸਥਾ ਰੋਮ ਵਲੋਂ ਬੈਂਕਾਕ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਣਕ ਦੀ ਸਫਲ ਕਾਸ਼ਤ ਬਦਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਾਲ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ. ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ ਸੇਧ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਪੜ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕਣਕ ਬੀਜਣ ਬਦਲੇ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦੇ ਵੀ ਅਪਣਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਗਟ ਕ੍ਰਿਆ ਰਾਹੀਂ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ

ਲੰਡਨ — ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿਨ-ਕਟੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ 29 ਪੌਂਡ, 80 ਸ਼ਲਿੰਗ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਿਲਪਾਈਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ 'ਚੋਂ ਛਾਂਟੀ

ਮਨੀਲਾ — ਫਿਲਪਾਈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਰਜੇਨ ਅਕੀਨੋ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਇਨਗੀਲੇ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ 'ਚੋਂ ਛਾਂਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਅਕੀਨੋ ਨੇ ਇਕ ਭਾਸ਼ਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਗੀਲੇ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

62 ਸਾਲਾ ਇਨਗੀਲੇ ਨੇ ਅਕੀਨੋ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

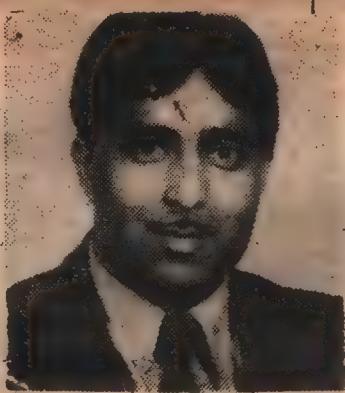
ਅਕੀਨੋ ਨੇ ਜਨਰਲ ਰਾਫੀਲ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਫੀਡਲ ਰਾਮੋਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਰਕੋਸ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਜੇ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਮਿਨਹਾਸ ਵਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਵਗਵਾੜਾ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਈ ਰਖਣ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਲਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਥੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਬੁਟਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਚਾਂ ਤੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣੀ ਰਹੇ ਤੇ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਟੀਸੀਆਂ ਵਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਗੇ ਵਧ ਸਕੇ। ਇਹੋ ਹੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਰਤਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਸਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ।

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

Kuldip S. Jhand

SUPER BUYS

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬੇਦੋਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਈ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. 526-2781

Res. 524-4137

Pager 687-7711 #7610

325 - 12th St., New Westminster, B.C.

A.M.C. Carpet Ltd.

12983-80th. Ave., Surrey, B.C

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —
ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

ਥੀਨ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜੀ

ਬਿਆਮ ਖੋਸਲਾ

ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਢੀ — ਥੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ 1130 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਖੁਲ੍ਹ-ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ ਹੈ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਦੇਸੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਢਿੱਲਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਪਿਲਵੇਜ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੁਖ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸੁਰੰਗਾਂ ਖੋਦਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮਿਥੇ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਭਾਗ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦਰਅਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਅਕਤੂਬਰ 1988 ਤਕ ਦਰਿਆ ਦਾ ਰੁਖ ਮੋੜਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਜਲੀ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਸੰਭਵ 1991 ਤਕ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪਿਲਵੇਜ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਦਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਡੰਪਰ (ਪੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ) ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਡੰਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ 50-ਡੋਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਵਲ 28 ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਬੰਗਲੌਰ ਸਥਿਤ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਪੰਜ ਡੋਜ਼ਰ ਠੀਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਥੀ. ਆਰ. ਚੱਢਾ ਐਸ. ਈ. (ਉਸਾਰੀ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਾਂ

ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਡੋਜ਼ਰ ਜਪਾਨ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਤੇਲ ਵੀ ਘੱਟ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਅਮਦ ਉੱਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੁਦਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੁਖ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਰੰਗਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਪਛੜ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੋਲ 75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 28 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਐਸ. ਈ. (ਮਕੈਨੀਕਲ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਚਾਰ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਇਰਲੈਸ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਫੋਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਡੀਜ਼ਲ ਉੱਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਜਨਰੇਟਰ ਸੈਟ ਹੈ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੈ ਪਰ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਮਾਲੀ ਤੰਗੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਅੜਚਟ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ 1977 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪਰ 31 ਮਾਰਚ 1986 ਤੱਕ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ 165.24 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਚ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਹੀ ਮਸਾਂ ਦੇ ਹੋਈਆਂ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਿਥੇ 600 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਉਥੇ 3.48 ਲੱਖ ਹੈਕਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇਗਾ।

ਗੀਗਨ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਗਨ ਦੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੀਗਨ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਘਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਏ. ਥੀ. ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਗਨ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਿਛਲੇ ਭੁੱਖਵਾਰ ਦੇ ਗੀਗਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ. ਥੀ. ਸੀ. ਨੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਇਹਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜਾਨਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਗਨ ਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ।

ਗੀਗਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 61 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਗਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਲੈਬਨਾਨ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਦਲੇ ਸਨ। ਗੀਗਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਮਾਡਰੇਟ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਏ. ਥੀ. ਸੀ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 74 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੀਗਨ ਦੀ ਇਸ ਪਾਲਸੀ ਨਾਲ ਵੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। 78 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਛਾਉਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 62 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਗੀਗਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨਿਰਣੇ ਕਰੇਗਾ।

ਫੌਜ ਹੱਥੋਂ 22 ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲੇ ਹਲਾਕ

ਕੋਲੰਬੋ — ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਫੌਜ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝੜਪ ਹੋਣ 'ਤੇ 22 ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਫੌਜ ਨੇ ਜਾਵਨਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੀ ਭਾਠ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੇ ਕਈ ਟਿਕਾਣੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ।

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਖਤਾ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿੱਕ ਦੇ ਦੋ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਦਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਏਕਾ ਹੈ ਜੋ ਕਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹਨ।

ਬਰਨਾਲਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਰਾਜਸੀ ਏਕਤਾ ਖਤਰੇ 'ਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ — ਛੋਟੇਪੁਰ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜ: ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ: ਛੋਟੇਪੁਰ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖੋਹ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੋਤਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ: ਛੋਟੇਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਰਾਤ ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਲਈ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਭੱਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁਹਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਮੋੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪੁਰਾ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ।

ਖਾਲਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ

ਤਪਾ ਮੰਡੀ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੁਪਾਲ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖਾਲਸਤਾਨ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਲਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਭੌਂਦਿ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਫੇਰੀ ਤੋਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਮੈਚ ਕਾਨ-ਫਰੰਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਗੀ ਫੌਜੀ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੋਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਾਲਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਢਿਆ

ਤਪਾ ਮੰਡੀ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਗਟ ਨੇ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੀ ਤਪਾ ਸਰਕਲ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸਰਕਲ ਤਪਾ ਦੇ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

Used ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਠੀਕ ਤੇ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਖ਼ੀਦੋ

We Buy, Sell and Trade
Financing Available
O.A.C.

ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ

ਜਗਰੂਪ (ਜੱਗਾ) ਰਾਏ

Mon. - Fri. 9 a.m. to 9 p.m.

Sat. — 9 a.m. to 5 p.m. [Sunday on Appointment only]

CAR CITY —13286 King
13286 King George HWY, Surrey
Ph. 584-7666

RIVER SIDE AUTO MOTIVE LTD.

34374 VYE RD. ABBOTSFORD, B.C. V2S N42

ਐਸਟੇਟਸਵੇਰਡ ਵਿਖੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਸਤੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ
ਕਾਰ ਦੀ ਆਟੋ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਰਿਪੇਅਰ, ਬਾਡੀ, ਵਿੰਡਸ਼ੀਲਡ ਤੇ ਟਿਊਨ ਅਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

All types of Auto Repairs, Body Work, Mechanical Repairs and Painting, Auto upholstery and Windshields

ICBC claims accepted

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
(PAUL) Dhaliwal

Ph. Bus. (604) 852-1970 Res. 853-4257

B. (Paul) DHALI WAL

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਮਾਂਟਰੀਅਲ — ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸੋਵੀਅਤ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ 'ਚ ਸੋਵੀਅਤ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਗੀਏ 1975 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ। ਚੀਚਵਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਸਲ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਅਰਕਦੇਈ ਅਤੇ ਪੋਲੀਨਾ ਬਰਕੂਟ ਆਪਣੇ ਦੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਿਸਜ ਬਰਕੂਟ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਠੰਡੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਲੱਭਣਾ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਰਿਬੀਰੋ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਬੀਰੋ ਦੀ ਨਿਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਸ. ਪੀ. ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਇਕ ਆਈ. ਪੀ. ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਨਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਓਰੋ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਬੀਰੋ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਬਰਕ ਕਰਮਾਲ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਬਰਕ ਕਰਮਾਲ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।

1979 'ਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਏ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਈ 86 ਤੱਕ ਬਬਰਕ ਕਰਮਾਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਹੇ। ਮਈ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਨਜੀਬ ਉਲਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕਾਬਲ ਰੋਡੀਓ ਅਨੁਸਾਰ ਬਬਰਕ ਕਰਮਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਸਤਫੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੋਡੀਓ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜਦੀ ਹੋਈ ਸਿਹਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ

ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂਰ ਅਹਿਮਦ ਨੂਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚੋਂ ਰੂਸੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾ ਗ਼ੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਡੀਗੋ ਕੋਰਡੋਵੇਜ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਹ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਲੀਡਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਾਲ, ਨਜੀਬ ਉਲਾ ਅਤੇ ਨੂਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕੋ ਗਰੁਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To The Canada Darpan
P.O. BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year 25 dollars
Two Year 45 dollars
Three year 65 dollars
Life membership..... 300 dollars
ASIA..... 100 dollars[a year]
U.S.A. 30 dollars [a year]
Europe 100 dollars[a year]
Africa 100 dollars [a year]

ਮਰਕਰੀ - ਲਿੰਕਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਫੋਰਡ ਟਰੱਕਾਂ

ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆ ਜਾਣ

ਗੁਰਦੀਪ ਮੁੱਤੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Used ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ \$299 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਪ ਆ ਕੇ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਆੱਜ-ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

BUS. 520-3055 RES. 521-2184

ਗੁਰਦੀਪ (ਗੋਰਡੀ) ਮੁੱਤੀ

Ph. 520-3055

301 STEWARDSON WAY, NEW WESTMINSTER, B.C. V3M 2A5

New-West Lincoln Mercury

12th & 3rd Ave. New Westminister, B.C.

ਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣੇਗਾ ?

—ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ—

ਅਜ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਬਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਸਿਖ ਹੋਮਲੈਂਡ' ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਪਿਛਲੇ 7-8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਠੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਪਕੜਿਆ ਹੈ। ਮਾਰਚ 1979 ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਡਾ: ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 140 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਈ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਡਾ: ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਰੇਡੀਓ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ 150-200 ਗਜ਼ ਦੇ ਫਾਸਲੇ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਹੀ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਖੜਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਨੀਲਮ ਸੰਜੀਵਾ ਰੈਡੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਕਾਰਨ ਚਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣਾ ਦੌਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਨਾਮ ਨਿਹਾਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਲਗੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਇਥੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪੇਰੰਡਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਦੋ ਵਾਰੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਵੀ ਕੱਢਿਆ, ਪਰ ਕਦੀ ਵੀ 20/25 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਦੇ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਣ ਨੇ ਕਦੀ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮੁਖੌਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ — ਉਹ ਅਗੋਂ ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਵੇਖ ਸਕੀਏ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦਿਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖੋਗੇ।'

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਡਾਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਜਨਵਰੀ 1980 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪਿਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਚੌਹਾਨ ਸ਼ਾਇਦ ਮਈ 1980 ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਉਥੋਂ ਹੀ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਡਾਲਰ ਫਪਟਾ ਕੇ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਸਨ। 26 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਫੱਤ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਹੁਣ ਸਿੰਧੋ ਜਾਂ ਅਸਿੰਧੋ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਦੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੀ। 31 ਮਈ 1981 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਪਵਿਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਖੁਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ-ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਲੂਸ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰੋਖਿਆ ਸੀ।

ਅਗਸਤ 1981 ਵਿਚ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ, 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿਤਾ। ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਹਿਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚੋਂ ਕਢਵਾ ਦਿਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ (ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕਾਰਨ, ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਰ ਵਾਰੀ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣ ਪਿਆ ਸੀ) 'ਧਰਮ ਯੁੱਧ' ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਫਿਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੋਂ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ

ਸਮੇਤ ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਫਤੇ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਏ। 'ਧਰਮ ਯੁੱਧ' ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਉਹ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਗਦੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੜਾਬੂ ਨੌਜਵਾਨ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ-ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ (4 ਨਵੰਬਰ 1982) ਉਹਨਾਂ ਨਾਅਰੇ

ਰੋਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਨੇ ਬੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ।'

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁਛਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਅਸੀਂ ਨਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਾਂ ਨਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ, ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ, 1947 ਵਾਲੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।' ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰੀ ਕਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਕੜਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ, 'ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।'

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਾਰਨਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ (ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ) ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 1985 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਕਿ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲ ਭੇਜੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਣ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਗਲਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਭੇਜਿਆ, ਜੋ 16 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੋ ਧਾਰੇ ਖੰਭੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਦੋ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਗਲ ਪਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਲ ਗਲ ਟਾਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਸਨ, ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਸੀ — ਨਾ ਹੀ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਲ ਸੀ।

ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੇ 'ਨੀਲਾ-ਤਾਰਾ' ਕਾਰਵਾਈ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਮਰਥਕ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਅਵਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇਗਾ। "ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ" ਕਾਰਵਾਈ ਪਿਛੋਂ ਫੌਜ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਖਾਸਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅਕਹਿ ਤੇ ਅਸਹਿ ਜੁਲਮ ਕੀਤੇ, ਇਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਖਧਾਰਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ "ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਨੀ" ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਕੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹੋ ਤਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਪਣਾ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤਰਬੀਅਤ ਦੇ ਕੇ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ 1971 ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਫਸਲ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਣ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਸੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ

ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਠੀਕ ਵੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵੇਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 13 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਸੀ, 'ਕਾਂਗਰਸ ਕਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਆਪ ਸਹੇੜੇਗੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹੱਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਲੈ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ।' (ਅਜ ਜੋ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਬੰਦੂਕਾਂ ਜਾਂ ਸਟੇਨਗੰਨਾਂ ਚੁਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਇਸ ਤਕਰੀਰ ਦਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ)।

ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲੂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਪਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜੇਹਾ ਇਲਾਕਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਕਿ ਸੰਤੁਰਤਾ ਦਾ ਨਿੱਘ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਰਮਾ ਸਕੇ।' ਸ਼ਾਇਦ ਇਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੰਸਾ ਪਾਇਆ। ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਗਏ ਬਹੁ-ਮੁਲੇ ਹਿੰਸੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ।

- (1) 121 ਵਾਂਸੀ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 93 ਸਿੱਖ ਸਨ।
- (2) 2646 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 2147 ਸਿੱਖ ਸਨ।
- (3) ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਵਿਚ 1302 ਬੰਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 799 ਸਿੱਖ ਸਨ।

ਜੇ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਮਿਟੀਏ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹਿੰਸਾ, ਸੁਨਿਹਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਜਿਸਦੇ ਹੱਥ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਆਈ, ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੱਖ ਹੋ ਕੇ — ਹਾਲੇ ਸਿੱਖ ਰਵਿਊਜ਼ੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਕੁਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਇਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ, "Sikhs as a community are a lawless people and are a menace to the law abiding Hindus in the Province. Deputy Commissioners should take special measure against them." (ਸਿੱਖ ਇਕ ਜਰਾਇਮ ਪੋਸ਼ਾ ਕੌਮ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ)। ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਗੁਆ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਛਲਣੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ 1948 ਤੋਂ ਉਰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਫਿਰਕੂ ਮਹਾਬਾ ਪ੍ਰੈਸ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੜਾ ਹੀ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬੜੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੈਠਿਓ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭੁਗਤ ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 16 ਉੱਤੇ

Via Rail Tickets
Now issued here

Winnipeg

Vancouver to
From

\$238⁰⁰

Calgary

\$150⁰⁰

Edmonton \$167⁰⁰

Toronto \$399⁰⁰

ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼
ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

Travel to India,
Pakistan Europe &

ONE WAY FARE IS ALSO AVAILABLE TO TORONTO ONLY
BOOK EARLY TO AVOID DISAPPOINTMENT

For booking conditions please call:

Fourways Travel Limited

9341 - 120 St., (Scott Rd.) Delta, B.C.

Anywhere in the world.

Ph. (604) 584-1411

ਸਰੀ-ਡੇਲਟਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸਿਆਸੀ ਵਿਅੰਗ :

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ

ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਏਕਾ

ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੋ ਫੀਸਦੀ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਦੀ 45 ਨੰਬਰ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਆਪ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰੀ ਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇ ਦੇਵੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਕਿਤੇ ਵਧੀਆ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਿਕਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਦੀ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਰੂਸ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਬਣਾਉਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ ਕਈ ਮੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੀ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਵਰਤ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਵਾਇਆ।

ਅਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਰੂਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਜੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤਦ ਬਾਦਲ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਾਸਕੋ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਏਕਤਾ ਸੋਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਮ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਵੀ, ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣਦਾ ਵੇਖ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹੱਥ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੰਨਾ 15 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ (ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਝਣ ਲਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਗੇ ਹਨ।

ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 26 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਅਗਲੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਝ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਦੇ ਕੇ 1951 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਲਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਮੁਨਕਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤਨਾਓ ਵਧਣ ਲਗੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ “ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿਲ” ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਬਿਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ, ਜੈਨੀ, ਬੋਧੀ ਆਦਿ ਸਭ ਹਿੰਦੂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਰੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਜ਼ੀਰ-ਉ-ਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਲਈ 22 ਦਸੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਨਿਰੋਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਕਤੂਬਰ 1955 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੇਪਰ (ਪ੍ਰਾਂਤ), ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਮੋਰਚੇ ਲਗਾਏ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੰਘ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਏ, ਲਾਠੀਆਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ, ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। “ਬਕਰੀ ਦੁਧ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੀਂਹ ਗਿੱਧਾ ਪਾਕੇ” — ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਿਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਂਟੀ-ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਸਿੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਕਰਕੇ - ਸਾਂਝੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਗੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਹਕੂਮਤ ਸਦਕਾ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ‘ਲੰਗੜਾ’ ਅਤੇ ‘ਸਿੱਖ ਸੂਬਾ’ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਧਕੇ ਲਈ ਅਜ. ਤਕ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਚੜ੍ਹਨ)

ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਇਕ ਖਾੜਕੂ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਡੀ. ਪੀ. ਆਰ. ਓ. ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਭੇਦ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਕੈਦ ਕੱਟੀ। ਇਹ ਐਮ. ਏ. ਪਾਸ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਅੱਛੇ ਖੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ “ਭੈਣ ਜੀ” ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੈਣ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਉਖੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸੋਧ ਦਿਓਗੇ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਖਾੜਕੂ ਸਿੱਖ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ ਨੂੰ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ “ਟੈਰਾਰਿਜ਼ਮ” ਅਥਵਾ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਜਰਨੈਲ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਿੱਧੇ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਤਾਂ ਭਲਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭੁੱਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਬਾਗੀ ਜੀ ਦਾ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਿ ਟੈਰਾਰਿਜ਼ਮ ਵੀ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ — ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਦਾ ਮਤਵਾਲਾ।

ਉਮਰਾਨਗਲ ਦੀ ਵਾਇਰਲੈਸ

ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ ਪੈਰਾਮ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੇਖਿਆ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਣਸੁਣੀਆਂ ਕਰ ਦੇਣੀਆਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਥੱਲੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦਸ ਕੁਰਸੀਆਂ ਹੋਣ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਅਸਤੀਫਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਵਜ਼ੀਰ ਚੁੱ-ਚਰਾਂ ਕਰੇ ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗਵਰਨਰ ਕੋਲੋਂ ਡਿਸਮਿਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸਮਝ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਠੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਵਾਇਰਲੈਸ 'ਤੇ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਿੰਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਤਦ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਐਤਕੀ ਪੰਥਕ ਟਿਕਟ ਮਿਲੀ ਤਦ ਉਮਰਾਨਗਲ ਜੀ ਅਵੱਸ਼ ਜਿੱਤ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਤਿਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਉਮਰਾਨਗਲ ਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਦੋਵੇਂ ਧਾਲੀਵਾਲ ਜੱਟ ਹਨ। ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਆਈ. ਸੀ. ਐਸ. ਰਿਟਾਇਰਡ ਵੀ ਇਸੇ ਗੋਤ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵੀ। ਜੇ ਹੁਣ ਵੀ ਧਾਲੀਵਾਲਾਂ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਨਾ ਚਮਕਿਆ ਤਦ ਫਿਰ ਕਦੋਂ ਚਮਕਣਾ ਹੋਇਆ?

ਵਾਇਰਲੈਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੇ ਇਕ ਲੰਬੀ-ਚੌੜੀ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੰਦ ਭਾਵੇਂ ਨਕਲੀ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਚੱਬ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੱਕ ਪਵੇ ਤਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕਰ ਵੇਖਣਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਫੂਤ

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਸਾਬਕ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਔਜ਼ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਮੋਰਾ ਤਸੱਵਰ ਨਹੀਂ ਵਿਗੜ ਸਕਦਾ, ਸੇਠੀ ਦੇ ਕਹਿ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘਟ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਉਧਰ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਸਸਪੈਂਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਪੱਖਰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦੋ ਹੀ ਢੰਗ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਬਖਸ਼ੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸੇਠੀ ਜੀ ਵਾਂਗ ਬੇਬਵੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਨਾ ਮੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸੇਠੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੀਤ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਟੁੱਟਣ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿਮ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅੰਸਰ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਛਾਟੀ ਦਾ ਮਛਲਬ ਉਸ ਨੂੰ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਲਿਆਉਣਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸੇਠੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਸਾਂਝਾਂ

ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਇਕ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਸਾਂਝਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਚਾਈ ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ 320 ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਸਬੰਧ ਤੇ ਸਾਂਝਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹੀਆਂ। ਕੋਈ ਤਰੇਝ ਨਾ ਪੈ ਸਕੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ 210 ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ 38 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜਨੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝਾਂ ਤੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਮੇਧੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਗੇ ਲੈ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਕਸ਼ੀਦਗੀ ਵਧਦੀ ਗਈ ਤਦ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 38 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਸਾਂਝਾਂ ਵਿਗੜਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ ਤੇ ਠੋਸ ਸੁਝਾਓ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪਾਕਿ-ਭਾਰਤ 'ਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੌੜ ਲਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ — ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਇਹਨਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਬੜੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੇ ਇਕ ਡਿਫੈਂਸ ਇਨਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਾਕਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਆਖੇ ਜਾਣ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਸਾਡੀ ਪੂਰਨ ਮਨੋਰਥਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੱਛਮੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਲਿਓਨਰਡ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ 'ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪਸਾਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੰਗਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਸ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਯਾਕਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤੇ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ 93.5 ਫੀਸਦੀ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਾਸ ਸਮਗਰੀ ਹੈ। ਲਿਓਨਰਡ ਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਬਾਰੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਰਵੇਖਣ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਰਾਈਲ ਆਪਣੇ ਅਸਲੂ ਖਾਨਾ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕ ਮਾਹਿਰ ਵਾਰੇਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਿਚਾਅ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਸੰਤੁਲਨ ਨਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਵੇ। ‘ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਲੈਟੋਨੀਅਮ ਪ੍ਰੈਸੈਂਸਿੰਗ ਸਮਰਥਾ 1990 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੀਕ ਇਤਨੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹਰ ਸਾਲ 60 ਬੰਬ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

BHANDAL DRYWALL LTD.

3397 Kingsway, Vancouver, B.C.

Ph. 430-5011

Vice President

Karnail S. Bhandal

President

Jarnail S. Bhandal M.A.

ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅਰਜਨ, ਅਰੁਣ ਸਿੰਘ ਫੋਰ ਸਰਗਰਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਕਾਫੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋਧਪੁਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ, ਅਰੁਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਛੱਡ ਦੇਣ, ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਬਿੱਲ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਦੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਨਸਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ 45 ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਥੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਬਾਸੀਲ ਫਰੀਮੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਲਰੂਨੀ ਕੋਲ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੋਟਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਲੀਡਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਲੰਘ ਗਏ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਦੇ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਗਲਿਨ ਬਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਘਰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਬਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਕਲਾਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਦਾ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

ਕਿਊਬਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਰੋਬਰਟ ਬੁਰਾਸਾ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਊਬਿਕ ਵੀ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਨ ਐਕਸ਼ਨ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਫਰੀਮੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਨੂੰ ਬਾਬ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਲਰੂਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਅਤੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਵੇ। ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵੈਂਡਰ ਜਾਮ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਏ: ਪਿਆਰੇ ਲਾਭ

ਭੂਤਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰ ਦਿਤੇ

ਗੁਹਾਟੀ — ਆਸਾਮ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰਨਾਕ ਜਾਨਵਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੇ ਆਈ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਘਟਨਾ 'ਚ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਏ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਝੁੰਡ ਨੇ ਗੁਹਾਟੀ ਦੇ ਉਤਰ ਪੂਰਬ 'ਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਪਿੰਡ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਹ ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ 200 ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ 'ਲੈਟਰ ਬਾਕਸ' ਵੀ ਵੱਖ ਹਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਥੀਰੋ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ 'ਲੈਟਰ ਬਾਕਸ' ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਮੁਕਰਰ ਹਨ।

*ਕਮੇਂਡਾ ਦੇ ਕਦਮ ਸੋਭਾ ਨਾਲੋਂ ਬਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਅਗੇਤਰੀ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤਕ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
—ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

Fine Automotive Ltd.

15220-56th. Ave., Surrey, B.C. V3S 4N7

Automotive Repairs & Services

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ 10% off ਅਤੇ ਫਰੀ courtesy call

☐ Tune ups	☐ Brakes	☐ Shocks
☐ Lubrications	☐ Exhaust	☐ Gas
☐ Electrical Welding		

Sarjit Hunjan Ph. 576-2014

Jolly Sanjose Service Manager

■ BUYING

■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548

Pager - 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhani,
M.A. (Eco.)

Member of Prestigious M.L.S.
Medallion Club For 83-84 85-86

ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗੇ — ਬਰਨਾਲਾ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਬਹੁ-ਉਦੇਸ਼ੀ ਦਿਸ਼ਾਤਮਕ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਡਰਾਮਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਜੋ ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਡਰਾਮਾ, ਫਿਲਮਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਥੀਏਟਰ ਅੱਥੋਂ ਪਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿੰਡੇ ਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਜੋ ਉਚਾਈਆਂ ਛੋਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਡਰਾਮੇ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਫਰੀ ਲਾਂਸਿੰਗ ਇਕ ਕਠਨ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਮੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਧਾਰਕ ਸਰੋਤਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ। ਡਰਾਮਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਓਪਨ ਏਅਰ ਥੀਏਟਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਘੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਡਾ: ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਸੰਵਾਦ' (ਵਾਰਤਾ) ਵਿਖੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ

ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰਪਾਲ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਉਸਾਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾ-ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਰ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਹਾਲ ਬਣਾਣ ਦਾ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਜਦੋਂ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਥੀਏਟਰ ਗਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾ: ਰਾਵਿੰਦਰ ਬਹਿਲ ਨੇ ਅੰਡਰ ਗਰੇਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਡਰਾਮੇ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁ ਉਦੇਸ਼ੀ ਥੀਏਟਰ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟਰੈਸ ਜਸਦੀਪ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਵੰਤ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ 'ਪੰਥਕ ਗੱਦਾਰਾਂ' ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮਲੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।"

ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਸਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਭੇਜ ਕਰ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਚੇਅਰਮੈਨ - ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਈਜੈਕਰ (ਕੋਟ ਲਖਪਤ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ), ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ - ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਲਾਵਤਨ, ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ - ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਪੰਚਾਇਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰਥੀ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਤਪਾ ਮੰਡੀ — ਪੰਜਾਬ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਨੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੇ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਤੇ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਰਿਹਾਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਆਪ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਕਿਉਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜੋ ਫੌਜੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਹੈ। ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਹਿਤ ਥਾਂ ਥਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਯੂਥ ਫੇਸਟੀਵਲ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਪਟਿਆਲਾ, 5 ਨਵੰਬਰ — ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀ-ਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ 2 ਚੋਨਲ ਯੂਥ ਫੇਸਟੀਵਲਾਂ ਦੀਆਂ 18 ਆਈਟਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲਦੇ ਖੇਤਰੀ ਸੰਬੰਧਤ 53 ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੇਂਦਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ 2000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਇ-ਰੈਕਟਰ, ਯੂਥ ਵੈਲਫੇਅਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਚੋਨ ਦਾ ਚੋਨਲ ਯੂਥ ਫੇਸਟੀਵਲ ਸ਼ੁਕਰਾਨੀ ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ 21 ਤੋਂ 23 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਚੋਨ ਦਾ ਫੇਸਟੀਵਲ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਕਾਲਜ, ਨਯਾ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ 4 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 6 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟਿਆਲਾ ਚੋਨ ਦਾ ਫੇਸਟੀਵਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 11 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਸੰਗਰੂਰ ਚੋਨ ਦਾ ਫੇਸਟੀਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮਠੇਰਕੋਟਾ ਵਿਖੇ 13 ਤੋਂ 15 ਦਸੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਨ, ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦੇਵੇਗਾ

ਜਲੰਧਰ — ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਗ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਉੱਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਲੀ, ਜੰਮੂ

MINT AUTO BODY LTD.

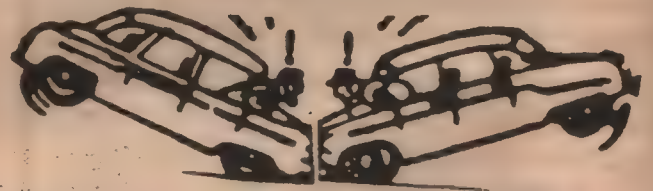
5590 Lane Street, Burnaby, B.C. V5H 2H5

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

For further information call:

Phone: 433-1207

Bhupinder(Bob) Sihota

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿੱਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

D.P. Pandia & Associates

Immigration Consultants

Serving the Community Since 1939

Ph. (604) 684-3716 or 684-8601

61 - 553 Granville St., Vancouver, B.C.

ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਿੱਧਲੀ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ 'ਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਕੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸੰਧੀ

ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿੰਦਬਰਮ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜੀਵ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 11 ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣਾ, ਫੌਜ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣਾ, ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਫੋਤੀ ਅਮਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਟਰਿਬਿਊਨਲ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹਾਲਾਂ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੇ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਫਸਾਦਾਂ 'ਚ 152 ਮਰੇ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ 152 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 506.31 ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ।

ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਪੱਤਰ

ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਤਾਮਣੀ ਪਾਣੀਗ੍ਰਹੀ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਸਿੰਘੀਆ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਫੋਰਸ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰੰਟ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

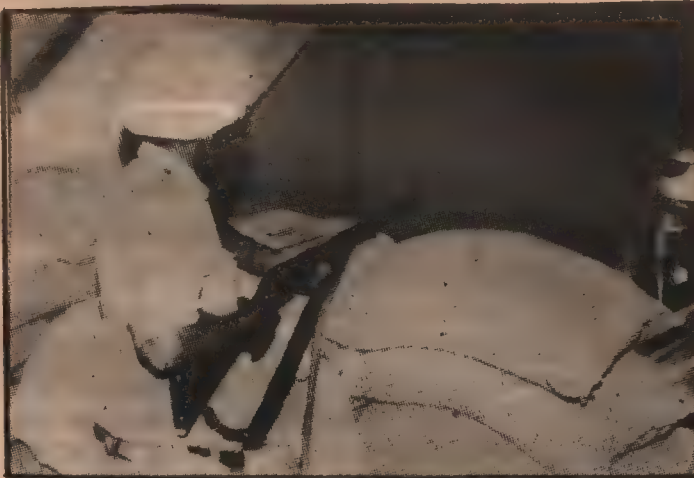
ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਏਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਵਾਧਾ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੇ. ਐਸ. ਰਾਠੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਘੁਸਪੇਂਡੂ ਕਰਨੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸਰਹੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲੰਘ ਜਾਣਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਧਰੋਂ ਲੰਘਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਫੋਰਸ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਵੀ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਧਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸਹੇੜ ਕੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘੁਸਪੇਂਡੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲ ਦੇ ਕਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ 80 ਘੁਸਪੇਂਡੂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਗਲਰਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਖੇਤ ਵਗੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਕੋਈ ਉਧਰੋਂ ਇਧਰ ਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਧਰੋਂ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਂ, ਗੰਗਾਨਗਰ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਐਨ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਨਰਮ ਜਗ੍ਹਾ ਗਿਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਠੌਰ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕਈ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ

ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਅਸਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਗਲਿੰਗ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲ ਵਲੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਕੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਗਲਿੰਗ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪਾਂਡੀ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਨੇ 310 ਕਿਲੋ 'ਚਿੱਟਾ ਪਾਊਡਰ' ਫੜਿਆ। ਸਮਗਲਰ ਤਾਂ ਭੱਜ ਗਏ ਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਦੋ ਉਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਰਸਾਇਣਕ ਪਰਖ ਲਈ ਇਹ ਪਾਊਡਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਹੈਰੋਇਨ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ 18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਸਤ ਵਿਚ 46 ਕਿਲੋ ਚਾਂਦੀ, 303 ਦੀ ਇਕ ਰਾਈਫਲ, 60 ਰੌਂਦ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਿਛੋਂ ਹੱਥ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਮਗਲਰ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠਾ ਕਰਮਚਾਰੀ।

ਐਲ. ਆਰ. ਗਰੇਵਰ ਦੀ ਇਕ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤ

ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ

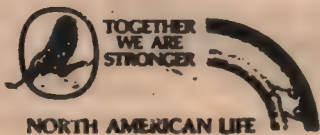
ਫਾਰੂਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕੰਮ ਚਲਾਉ ਸਰਕਾਰ

ਮਤਲਬ ਕਿ ਪੱਕਾ ਸਟਾਰਟ

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

ਪਰਸਨਲ, ਬਿਜ਼ਨਿਸ, ਗਰੁੱਪ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਈਨਿੰਗ ਪਲੈਨਿੰਗ ਲਈ

INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

CONTACT

Ph. 270-2100

Nagra Insurance Agencies

11420 Granville Ave. Richmond, B.C. V6Y 1R6

ANTI '47 FRONT

P.O.BOX 10 — DELANO, CALIFORNIA 93216
U.S.A.

ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ
ਕੁਤੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ
ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ
ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ
ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੁਣੀ
ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ
ਗਿਆਨੀ ਨਚਹਿ ਵਾਜੇ ਵਾਵਹਿ
ਰੂਪ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰੁ
ਉਚੇ ਕੁਕਹਿ ਵਾਦਾ ਗਾਵਹਿ
ਜੋਧਾ ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ
ਮੁਖ ਪੰਡਤ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਜਤਿ
ਸੰਜੇ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ

“ਭਾਵੇ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਕਰੁ ਭਾਵੇ ਘਰਹਿ ਮੁਭਾਇ”

ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘੰਟਾਲਾਂ ਵਲੋਂ ਲੁੱਟ ਤੇ ਚੁਲਮ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਕੁੱਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ (ਸ਼ਕਲੋਂ) ਸਿੱਖ ਨੂੰ (ਅਕਲੋਂ) ਹਿੰਦੂ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਪੀੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਸੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖਣ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗੇ ਕਿ ਜੀਵਨ ਇਸ ਲਈ ਦੁਖੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਕਮ ਹਿੰਦੂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸੋਮਿਆਂ ਉਤੇ ਵਿਆਪੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਫਲਾਣੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਉਹਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬੇਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਚੁਲਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦੈਤਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪੁਲਸ ਯੂ. ਪੀ., ਬਿਹਾਰ. ਆਂਧਰਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਘਿਨੌਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹੈ। “ਕੋਇ ਨਾ ਦਿਸੇ ਬਾਹਰਾ ਜੀਓ” ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬੁਠ ਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪਿਓ ਮਰੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਪਿਓ ਮਰੇ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਟੈਕਸ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਟੈਕਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਰਸਾਨੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ (ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਇਤਕਾਲ ਲਈ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ) ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਏਜੰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਾਂ ਕਿ ਆਪ ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਰਮੇ ਲੋਟੂ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁਧ ਬਗਾਵਤ ਹੀ ਛੇੜ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਧਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਵੇਰ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਘੁੰਮ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਹੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ, ਮੰਡੀ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਲੁੱਟ ਤਾਂ ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਸਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰ, ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਿੱਖ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ਕ “ਸੱਚ ਕੀ ਬੋਲਾ” ਵਿਚ “ਸੱਚ ਸੁਣਾਇਸੀ” ਦੀ ਥਾਂ ਬੁਠ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰੀਬਰ ਹੋ ਨਿਖੜਦੇ ਹਨ। ਪਰਦੇ ਓਹਲੇ ਬੈਠੇ “ਕੂੜ ਅਮਾਵਸ” ਦੇ ਚੁੰਮੇਵਾਰ ਕਰਤਾ ਪਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਉਤੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਬਖਸ਼ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਧਰਮ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਟੂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਬਹੁਤ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ (ਸ਼ਕਲ ਵੱਲੋਂ) ਲੋਟੂ ਬਣਲਣ ਲਈ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਲੁੱਟ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂੰਹੋਂ ਅੱਖਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਫੁੱਟਦੇ, ਜਿਹੜੀ ਲੁੱਟ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਟੂ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਹਬ ਦਾ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਦੀ ਥਾਂ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਤੇ ਬਿਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਉਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਵਰਗੇ ਪਨ ਕੁਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਿੱਖ ਮਜ਼ਹਬ, ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਤਿਕੀ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ। ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤੱਤ ਪਛਾਨਣ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ਿਆ ਹੈ ਸਰੀਰਕ ਸਵਾਂਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜੇ ਜਾਂ ਪਰਜਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਟਿੱਕ ਦੇਣਾ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ “ਦੀਨ ਕੇ ਬਚਿਓ” ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ ਬਿਆਸ ਤੇ ਜਿਹਲਮ ਚਨਾਬ ਦੀ ਗੱਲ
ਰਾਵੀ ਕਰੇ ਹੁਣ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ
ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਵਲੁੰਧਰੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ
ਸ਼ਰਫ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਗੱਲ

ਕੌਣ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ? ਕਿਸ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਕਾਰਨ ਅੱਜ “ਸੋਹਣਾ ਦੇਸ਼” ‘ਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ, ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ‘ਚੋਂ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ’ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਹਾਸੀਗੀਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ?

ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਇਹ ਗਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਜਰਮਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਮੁਜਰਮ ਖਾਲਸਤਾਨੀ

ਕੌਣ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਸੱਚੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਣ” ਦਾ ਹੋਕਰਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਉਹ ਕੌਣ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ “ਸਗਲ ਸੰਗ” ਬਣ ਆਈ ਸੀ?

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਹ ਕੌਣ ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਸਧਾਰਣ ਤੇ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਏਸੇ ਲਈ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸੁਰਤ ਕਾਤਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੱਖਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਸਟੇਨਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਠੀਕ ਹਿਟਲਰ ਵਾਂਗ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਯਹੂਦੀ ਤੇ ਹਰ ਅਸਹਿਮਤ ਜਣੇ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਿਰੇ ਦੇ ਘਿਣਤ ਰੁਝਾਨ ਵਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਘੋਂਕਰੇ ਹੋਏ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਗਰੋਹ ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਵਜੋਂ ਹਿਟਲਰ ਤੇ ਉਹਦੀ ਵਾਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ “ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਕ” (ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੱਬ) ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ।

“ਜੇ ਸਕਤਾ ਸਕਤੇ ਕਉ ਮਾਰੇ, ਤਾ ਮਨਿ ਰੋਜੁ ਨਾ ਹੋਈ। ੧। ਰਹਾਇ ਸਕਤਾ ਸੀਹੁ ਮਾਰੇ ਪੈ ਵਰੀ, ਖਸਮੇ ਜਾ ਪਰਸਾਈ।”

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਚੁਲਮ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਯੁੱਧ ਵੀ ਲੜੇ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਸਿੰਘ ਦਲਾਂ, ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਗੁਰੀਲਾ ਲੜਾਈ ਵੀ ਲੜੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਗੋਸ਼ਾ ਚੁਲਮੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਵਿਰੁਧ ਉਠੇ। ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਬਾਗੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਨਿਹੱਥੀ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਹਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਹਿਮਤ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਰਾਜ-ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਅੰਗ ਨਾ ਹੋਣ।

ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਧੂਪੀਏ, ਰਾਮ ਰਾਈਏ, ਧੀਰਮੱਲੀਏ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਆਪੇ ਗੱਦੀਆਂ ਸਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਰੱਖਦੇ ਆਏ, ਜ਼ਹਿਰ ਦੇਣ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਵੀ ਰਲਾ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਹੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਏਸੇ ਮਹਾਨ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਉਚਤਾ ਦੀਆਂ ਪਿਰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਉਗ ਆਈਆਂ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਿਆਰੀਆਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਹੱਥੇ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਰੋਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਮਹੂਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਲਾ ਮੋਏ ਤੇ ਵਿੱਛੜੇ ਕੌਣ ਮੇਲੇ ਵਿਛੜੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਗੀਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਹੋਣੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਹੈ। 1947 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਕ ਐਸਾ ਵਿਛੜਾ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਮਿਸਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ। ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਡਰੇ ਤੇ ਪਗਲਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਿਧਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਮਿਧਦੇ ਏਏ, ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਮਿਧਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੁਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਓਦੋਂ ਵੀ ਸਾਰੀ ਹਨੇਰ ਗਰਦੀ ਇਸ ਕਰਤੂਤੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੁੜਤਾ ਨਾਲ ਤੁੰਨੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਬੂ ਜਨੂੰਨ ਨੇ ਮਚਾਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਫੇਰ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਚੇ ਖੁਚੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਹਰਲੇ ਬਚੇ ਖੁਚੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਤਕੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂ ਜਨੂੰਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਅੱਜ ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਉਤਲੇ ਅਸਮਾਨਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਲਹੂ ਰੱਤਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਨਾਹਰੇ, ਕੁੱਝ ਭਾਸ਼ਣ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸ ਜ਼ਹਿਰ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਜ਼ਹਿਰ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਨੀਲੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨਾਹਰੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਛਾਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਦਾ ਹੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਲੱਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਸਦਾ
ਪਰ ਰੋਂਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਅਲੱਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਸ਼ਾ, ਜੋ ਭਰੀ ਮਰਦਮ-ਸੁਮਾਰੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ
ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਉਠਦਿਆਂ ਵੈਣਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

“ਮਰਮ ਨਾ ਜਾਨਿਆ”—ਬਣ ਬੈਠੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀ

ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਜਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋਣਾ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਰਲ, ਫਰੇਬ ਗੀਣ, ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਬਰਧਾਨੁ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਆਣੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਰੂੜ ਮਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਮੱਤ ਅਜਿਹੀ ਸੋਝੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਗਲੇ ਸੜੇ ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੇ ਜਗੀਰੂ ਸਰਦਾਰਜ਼ਿਆਂ, ਰਾਜਿਆਂ, ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਤੰਤਰ ਨੂੰ, ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਓਂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਰੇਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਨਵੇਂ ਚੁੱਗਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕਰਮਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ। ਹਾਸਲ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਾਹ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਮਜ਼ਬੂੀ ਕੱਟੜਤਾ ਦੀ ਬੋਅ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾ ਕੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੋਹਲਵੀਂ ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮੋੜ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

“ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਰੁ। ਫੁਰੀ ਵਗਾਇਨ ਤਨ ਗਲਿ ਤਾਗ
ਤਿਨ ਘਰਿ ਬ੍ਰਹਮਣ ਪੁਰਹਿ ਨਾਦ। ਉਨਾ ਭਿ ਆਵਹਿ ਓਈ ਸਾਦ
ਬੂਤੀ ਰਾਸ ਬੂਤਾ ਵਾਪਾਰੁ। ਕੁਤੁ ਬੋਲਿ ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ
ਸਰਮ ਧਰਮ ਕਾ ਭੋਰਾ ਦੂਰਿ। ਨਾਨਕ ਕੁਤੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ
ਮਖੈ ਟਿਕਾ ਤੇਤਿ ਪੈਤੀ ਕਖਾਈ। ਹਰਿ ਫੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ
ਨੀਲ ਵਸਤੁ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾਣ। ਮਲੋਭ ਧਾਨੁ ਲੇ ਪੁਜਹਿ ਪੁਰਾਣ”

ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚੁਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਰਹੀ ਹੈ — ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਹੱਥ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਹੀ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜੋ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣ ਭੁਗਤਾਣ ਲਈ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਗ਼ਲਤ ਅਰਥ ਇਓਂ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਹੀਟਾ ਪਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਆਦਮੀ “ਉਦਮ ਕਰੋਇਆਂ ਜੀਉ ਤੁ ਕਮਾਵੋਇਆਂ ਸੁਖ ਭੰਚ” ਜਾਂ “ਹਸੋਇਆ ਖੇਡੋਇਆਂ ਪਹਨੋਇਆਂ ਵਿਚੋ ਸੁ ਹੋਵੇ ਮੁਕਤ” ਅਤੇ “ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲ ਨਿਰਾਲਮ” ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਰਕਾਂ ਦਾ ਕੀੜਾ, ਬੇਵੱਸ ਤੇ ਭੇਧਾਰੀ ਜਿਹਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਐਸੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਰਥ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਸੱਚੇ ਤੇਰੇਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ” ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਾਅਨੇ ਝੂਠੇ ਮੂਠੇ ਜਾਂ ਮਾਇਆ(ਨਕਲੀ ਸੱਚ) ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ “ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ” ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਦੀ ‘ਭੋਟਾ’ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਅਖੌਤੀ ਧਰਮ ਕਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਪੰਚ ਚੱਲਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਆਪਣਾ ਤੇ ਉਪਰਲਿਆਂ ਦਾ ਹਲਵਾ ਮੰਡਾ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਲੋਕ ਹੇਜਲੀ ਸਪਿਰਟ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਦੋਲਤ ਬਾਂਹੋਂ ਫੁਰਮਾਨ ਕਿ “ਪਾਪਾਂ ਬਾਝਹੁ ਹੋਵੈ ਨਾਹੀ ਮੁਇਆ ਸਾਥਿ ਨਾ ਜਾਇ” ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥੋਂ ਰੁਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ “ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਰਮ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜੇ ਦਾ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜਾ ਹੋਣਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸੱਤ ਮਹੰਤ ਬੈਠੇ ਸੁੱਤੇ ਨੱਧ ਕੇ ਜ਼ੋਰੀ ਟੈਕਸ ਉਗਰਾਹਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ “ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ” ਨਹੀਂ ਆਖਦੇ। ਸਗੋਂ ਆਰਥਕ ਲੁੱਟ ਵਿਰੁਧ ਬਗਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ ਏਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਸ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਸਲਾਮਤ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਟੀ ਭੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਤੇ ਲੋਟੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ “ਬਾਹਰੋਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀਆਂ ਆਚਾਰਗੁ ਬੁਰੀਆਂ” ਕਹਿ ਕੇ ਦੁਰਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਾਰਾ ਹੋਅਰ ਤੇ ਨਿੰਦਰ ਜੰਗਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚਾਰਨ

ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਛਪਦੇ 'ਇੰਡੀ ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਤੇ 'ਰਣਜੀਤ' ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਨੇ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਅਰ ਨੇ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਘਟੀਆ ਤੇ ਭੜਕਾਊ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਵੀ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਲੇਖਕ, ਸੰਪਾਦਕ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਲੋਕ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ: ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਗੁਰਬਰਨਾ ਮਦਾਰੀ' 'ਬਰਸਾਤੀ ਡੱਬੂ', 'ਬੇਧਰਮਾ' ਆਦਿ ਲਕਬਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਰਤੂਤ ਕਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੱਦ ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ। 'ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ' ਕੋਟ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ - ਇਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਸ: ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀ ਹਸਤੀ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੇਬੇਰ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋੜਵਾਲ ਤੱਕ ਹੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਦੇ 'ਸੰਘਰਸ਼' ਦਾ ਖਾਸਾ ਕੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਗਾਂਧੀ ਦਾ "ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼" (ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਦੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ) ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾਯੋਗ ਹੋ ਅਤੇ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਵਿਦਵਤਾ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ।

ਸ: ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਤਬੱਦਦ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਝੂਠੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸੁਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਨਿਪੜਕ ਆਵਾਜ਼ ਗੁਰਬਰਨ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ 'ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਟ' ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਾਪਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਉਲਥਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬੇਦੀ ਵਿਚ ਸ: ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪਿੱਛ ਪਿੱਛ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਾਸਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਉਘਾੜਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ 'ਉਚਰਨ' ਲੱਗਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਗੱਲ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚੌਕਸ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਬੇ ਪਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਘਟੀਆ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਪਕ ਰੰਜਸ਼ ਤੇ ਰੋਹ ਲਾਵੇ ਵਾਂਗ ਖੌਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਾਵੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹਾਂ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਹ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਸਿੱਧੇ ਅਭਿਆਸ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਚੋਰ ਦੇ ਸੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਧ (ਸੰਗਤ) ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦੇ.....

ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ

ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਸ਼ੀ ਹਨੇਰੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਤੇ ਜਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਫਰੰਟ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਪੁੱਗਣ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ ਧਿਰ ਇਕ ਫਰੰਟ ਇਕ ਲੜੀ 'ਚ ਪਰੋਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰਥਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵਾਲਾ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਾਇ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੋਲ ਦੀ ਅਸਲ ਸਹਾਇਤਾ ਇਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਤਿਆਰੀ ਅਮਲ ਵਜੋਂ ਇਕ ਜਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਧੀਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸਵਾਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਚਲਿੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਦਜਨ ਹੋ ਕੇ ਪਛਤਾ ਰਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਡੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਤੇ ਆਮ ਦੁਖੇ ਹੋਏ ਮਨਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀ, ਮਾਨਵੀ ਨੁਕਤਾ ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਲੀਫਲੈਟ ਲੜੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੀਫਲੈਟ ਲੜੀਆਂ ਲਿਖਣ, ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੰਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲੇਖਣੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਦੇ ਹਰ ਸਮਰੱਥ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਿਰ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰੇ ਪੁੱਗਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਕੀ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਮੱਦਦ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਏਗੀ। ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੱਦਦ ਸਿਰਫ ਧਨ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਭੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿੱਤਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਹੀਨੇ 'ਚੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਅਗੂਤੀ ਵਜੋਂ ਪਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਪੁਨ ਫੁਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਡੇਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਉਂ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਵਰਤਮਾਨ ਫਰੰਟ ਦੀ ਇਹ ਟੀਮ ਹਥਲੇ ਵਰਗੇ ਲੀਫਲੈਟ ਮਸਾਂ ਚਾਰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਤੀਖਣਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹੋ ਜਹੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਛਾਪਣਾ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਅਸੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਅੱਪੜ ਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇੱਛਤ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਮਾਲੀ ਮੱਦਦ ANTI 47 FRONT ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

American National Bank

DELANO OFFICE # 16

920 11th Ave.

Delano, California 93215

ACCOUNT NUMBER 16-01887-1

AN OPEN LETTER TO ALL PATRIOTIC,
DEMOCRATIC AND JUSTICE LOVING
PEOPLE.

Ladies and Gentlemen,

Wholesale consumption of communalism and religious chauvinism for years in 'Indian Politics' to cash vested interests have plunged the whole country, and its social life into social, political and religious chaos. India is grappled with such concrete socio-political and economic problems that its very integrity and unity seems at stake. By virtue of political bankruptcy of ruling classes, religious fanaticism is let loose across the country to hound its people. Murder, looting, lynching and staking children is becoming the way of life in our society. Muslim, Hindu, Sikh or Christian community clashes in which dozens often die, dominate the news. And bluntly, worst of all, there seems nobody in political arena of the country that can be counted on to rescue the whole country out of this mess.

Hindu and Muslims clash in a peaceful city, dozens die, few children burned alive, but situation still 'normal' and 'under control', curfew imposed but tensions still high, according to police, is the way newspapers and radios flash 'Good Morning' to its people.

Look at Punjab, it is at the brink of a civil war. Surjit S. Barnala declares substational improvement in law and order and lot less killing than last year in these months. Dozens of Hindu brethren are pulled out of a public bus and shot in cold blood by Khalistani heinas near Muktsar, Barnala flies there to observe circumstances, returns to the capital to declare the situation in city 'under control,' Hindus are urged to

For more information about Anti '47 Front

Contact & Harsharn Singh Gill

805-792-2374

For Bay Area (Ca.) Amrik Singh Khadalia

415-841-4907

For Toronto area (Canada) Gurdev S. Lalli 416-451-2034. Or Sukhraj Singh 416-452-8047. Or Deep Singh Boparai 416-745-9796

For Calgary Harkanwaljit Singh Org. Lok Sabhiachark Manch. 403-273-5729

For Vancouver area (Canada) Bhinder S. Sidhu 604-295-7657 Or Gurdial S. Dhaliwal 604-499-2396

For England, London Sukhdev S. Rao Or Amarjit Chandan, 01-552-0656

For Bedford England Sukhdev S. Sidhu 0234-214170

For Germany (West) Parmjit S. Kahma 01049235223326

For Norway : Charn S. Sangha

In Edmonton, rally support for "Watno Dur" and Punjabi Litrary & Cultural Asson. to combat Communalism.

In Winnipeg rally support for Punjabi Litrary Asson. Winnipeg.

In Vancouver rally support for 'Canada Darpan' advocate for communal harmony

In England Support 'Lalkar' organ of the IWA (GB) to combat Khalistani fanaticism & Communalism & Support 'Punjabi Darpan' from London England.

..... by the time ink dried on this leaflet, BBC relays from London confirm the vicious cold blooded murder of 11 more Hindu bretheren, 7 in Ferozepore, 4 in Batala (where cannibals even stabbed the corpses time and again) and two Sikh priests refusing submission, at the hands of Khalistani fascist thugs.

Along with our pledge to fight Khalistani evil oriented psychy to the end, we dedicate this leaflet with all its content and intenct to this still warm blood on the streets

hold their breath till everything turns cool. Mr. Rajiv assures the county that Barnala doing fairly good to contain violence, simply needs a little more effort at it. Indiscriminate shooting or murder of Hindu or Sikh people by roving Khalistani extremists continues, condolences are passed until the next.

Autonomy, territorial, ecomomic or so called water disputes could be solved long time ago between Congress and Akali Politicians. But alas! Their unethical corrupt, senseless and vicious lust for political power and greed, so overwhelmingly prevalent that they are still not contented or fed up with all this bloodshed. What else can be expected for tomorrow? Ruling Akali politicians are out there making hay while sun shines, other lunatics like Sukhjinder Singh, Badal or Tohra are out there to incite more Khalistani fervor among Sikh youth left untouched so far by Khalistani phobia. They are out there to doom the Hindu minority till Mr. Rajiv Gandhi bends over to strip Barnala clique of power and hand it over to them one way or the other. But Punjab still not 'too bad' boast newspaper columnists till one of them is killed next week

So me so called progressives, home and abroad are out there telling people the problem of communalism just a matter of months or couple of years. They have even 'guts' to go further branding united front to fight communalism as 'Sheer Romancism.'

Ruling Congress Party is out there engaged in physical suppression of Khalistani movement unleashing vicious repression of innocent people, 9 fake encounters out of 10, injuring already wounded Sikh psyche leaving it with no alternative except submission to roving Khalistani band.

Punjab Police obeying the orders of Akali MLA's, is out there at mid-night dispursing crowds of 2-3 thousands of villagers gathered to see plays by Gursharn Singh promoting Communal harmony, advicing countryside people to stay away from of Khalistani dreamland. His and other democratic people's audiences are 'lathi-charged, scattered away for 'Baba' Joginder Singh to hold an Akali conference next morning to spread deadly communal virus through 'religious hymns'.

Friends, are we condemned to take all this and live with it? Hell, No

But for sake of humanity let us be rational to draw up correct conclusions, so that we with all our thrust can attempt to organize all patriotic, secular, democratic and justice loving organizations into United Peoples front aganist Communalism. Let our organized resolve impose secular values and ethics of humanity over these per-petrators and get things squared. Let us unite and turn this Asset of Communalism in politics into sheer liabialty to apprehend its use.

Halocast of 1947 is well alive and fresh in minds of Punjabi people.

And now another 1947?....No Hell no.

Dozens of anti 47' Front organizers along with hundreds of other similar Punjabi people are committed to mobilize vast silent majority aganist the tide of Khalistan.

In organization aganist Khalistani fasciasts thugs, besides security, etc. even production and distribution of five thousand copies of this leaflet need to hit 50,60,000 mark. Limited resures are crippling our potential.

So please come and make some commitment to this noble cause. Your one day's worth/month to the front for about a year can really multiply our potential and strength in all spheres of activity, enough to stimulate and mobilize the silent majority to come out openly and toll the word.

Down with Khalistan

Death to Khalistani facist thugs

Death to Communalism.

Paid by Anti '47 Front

ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗੇ — ਬਰਨਾਲਾ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਬਹੁ-ਉਦੇਸ਼ੀ ਦਿਸ਼ਾਤਮਕ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਡਰਾਮਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਜੋ ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਡਰਾਮਾ, ਫਿਲਮਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਥੀਏਟਰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੇਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਜੋ ਉਚਾਈਆਂ ਛੋਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਡਰਾਮੇ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਫਰੀ ਲਾਂਸਿੰਗ ਇਕ ਕਠਨ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਮੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਧਾਰਕ ਸਰੋਤਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ। ਡਰਾਮਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਓਪਨ ਏਅਰ ਥੀਏਟਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਘੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਡਾ: ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਸੰਵਾਦ' (ਵਾਰਤਾ) ਵਿਖੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ

ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰਪਾਲ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਉਸਾਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾ-ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਹਾਲ ਬਨਾਣ ਦਾ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ: ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਜਦੋਂ ਡਰਾਮੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਥੀਏਟਰ ਗਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾ: ਰਾਵਿੰਦਰ ਬਹਿਲ ਨੇ ਅੰਡਰ ਗਰੇਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਡਰਾਮੇ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁ ਉਦੇਸ਼ੀ ਥੀਏਟਰ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟਰੈਸ ਜਸਦੀਪ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਵੰਤ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ 'ਪੰਥਕ ਗੋਦਾਰਾਂ' ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮਲੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।"

ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਸਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਭੇਜ ਕਰ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਚੇਅਰਮੈਨ - ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਈਜੈਕਰ (ਕੋਟ ਲਖਪਤ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ), ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ - ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਲਾਵਤਨ, ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ - ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਪੰਚਾਇਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰਥੀ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਤਪਾ ਮੰਡੀ — ਪੰਜਾਬ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਨੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਤੇ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਰਿਹਾਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਆਪ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਕਿਉਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜੋ ਫੌਜੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਹੈ। ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਹਿਤ ਥਾਂ ਥਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਯੂਥ ਫੋਸਟੀਵਲ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਪਟਿਆਲਾ, 5 ਨਵੰਬਰ—ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀ-ਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ 2 ਚੈਨਲ ਯੂਥ ਫੋਸਟੀਵਲਾਂ ਦੀਆਂ 18 ਆਈਟਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲਦੇ ਖੇਤਰੀ ਸੰਬੰਧਤ 53 ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫੈਂਪਸ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੇਂਦਰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ 2000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਇ-ਰੈਕਟਰ, ਯੂਥ ਵੈਲਫੇਅਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਚੋਨ ਦਾ ਚੈਨਲ ਯੂਥ ਫੋਸਟੀਵਲ ਸੂਕਾਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ 21 ਤੋਂ 23 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੋਪੜ ਚੋਨ ਦਾ ਫੋਸਟੀਵਲ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਕਾਲਜ, ਨਯਾ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ 4 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 6 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟਿਆਲਾ ਚੋਨ ਦਾ ਫੋਸਟੀਵਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 11 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਸੰਗਰੂਰ ਚੋਨ ਦਾ ਫੋਸਟੀਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ 13 ਤੋਂ 15 ਦਸੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਨ, ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦੇਵੇਗਾ

ਜਲੰਧਰ — ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਖਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਘੀਸ਼ਿਗ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਉੱਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਲੀ, ਜੰਮੂ

MINT AUTO BODY LTD.

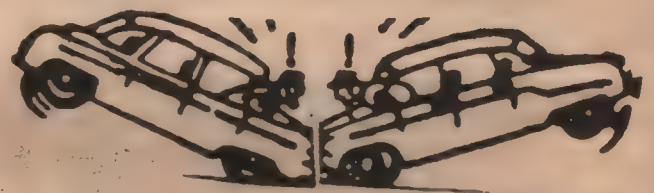
5590 Lane Street, Burnaby, B.C. V5H 2H5

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

For further information call:

Phone: 433-1207

Bhupinder(Bob) Sihota

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

D.P. Pandia & Associates

Immigration Consultants

Serving the Community Since 1939

Ph. (604) 684-3716 or 684-8601

61 - 553 Granville St., Vancouver, B.C.

ਮਾਮਾ 23 21 ਕਮਾਨੀ

ਘਰ ਛੱਡਕੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਸੁਰਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਭੱਜ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਅਜੀਏ ਜਗੀਰੋ! ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੋਕੀ ਮਾਲ-ਭੰਗਰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਗੁਵਾਂਵੇਂ ਮਾਈ ਰਾਮ ਕੁਰ ਹੁਰੀਂ ਵੀ ਸਰਹਾਲੀ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਨੇ”

“ਪਰ ਬਾਪੂ ਜੀ ਬੀਮਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ”

“ਠੀਕ ਐ ਤੇਰੀ ਗੱਲ। ਪਰ ਗੋਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਡਿਗਦੇ ਪਏ ਨੇ ਤੇਨੂੰ ਜਿੰਦ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰੀ?”

“ਪਰ ਬਾਪੂ ਜੀ ..?”

“ਬਾਪੂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਮਰ ਜੀਏ। ਅੱਗੇ”

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਭੇਟੇ ਹੋਏ ਨੇ ਸੁਣ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਬੁਰੇ ਉਹਲੇ ਖੜੋਤੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੈਂ ਬੋਲਿਆ, “ਜਾਓ ਪੁਤ ਕੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਓ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਖਾ ਹੰਢਾ ਲਿਆ ਹੈ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਸ ਰਿਹਾ ਸਾਂ — ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਖਾ ਹੰਢਾ ਲਿਆ ਹੈ।’ ਮੇਰੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਚਿੜਾ ਰਹੇ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਬਣਕੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਬਣਕੇ ਆਉਂਦੇ—ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਵਿਚ ਗੰਗਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਉਦੋਂ ਕੁੱਛੜ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ — ਜਿਵੇਂ ਜੋ ਕੁਝ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੱਪੜਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। — ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੱਪੜਾ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਸੱਚ ਬੋਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਹਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ... ਉਹ ਝੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ ਦਰਦ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਔਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦਿਸ ਪਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਮਰਨ ਦਾ ਮੁੱਲ!

ਧੜੱਕਾ!

ਤੋਪ ਦਾ ਗੋਲਾ ਲਾਗੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਤੇ ਡਿੱਗਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਅੱਗ ਹੀ ਅੱਗ ਸੀ। ਉਸ ਅੱਗ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਕੁੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵੇਖਦੇ ਵੇਖਦੇ ਅੱਗ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਲਾਲ-ਜੀਭਾਂ ਉਸ ਵਲ ਲਪਕ ਕੇ ਪਈਆਂ! ਉਹ ਇਕ ਦੰਮ ਭਮਾਕਾ ਮਾਰਕੇ ਬਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਬੁਝ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਛਿਣ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚੋਂ ਅੱਗ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਮਚਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਲ ਸਰਕ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਦੂਜੇ ਛਿਣ ... ਮੈਂ ਵੀ ਬੁਝ ਗਿਆ ਸਾਂ ... ਮਰ ਗਿਆ ਸਾਂ।

ਦੜੱਕਾ ... ਦੂਆ ਠਾਹ।

ਗੋਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੋਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਫਿਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਸਨ ਰਹੇ ਹਨ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬੂ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਰਜ ਦੀ ਲੋਅ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਰਤਾ ਠੰਡੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਡਿੱਗਦੇ ਗੋਲੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੁਝ ਦੂਰੋਂ ਆਉਣ ਲਗ ਪਈ ਹੈ। ਹੋਅ!

ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ ਤੇਰੀ ਸੋਚ

(ਸਿੰਧ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਨਾਂ)

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ
ਵਾਰਸ ਕੌਣ ਸੀ ?
ਉਹ ਤੂੰ ਸੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ ਵੇ
ਭੁੱਖੇ ਦਿੱਡ ਰਜਾਵੇਗੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਧੁੱਪਾਂ 'ਚ ਸਭ ਰਹੇ
ਨੰਗੇ ਤਨ ਕੱਜੇਗੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੀਆਂ
ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ
ਕਵਾਰੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ
ਮਹਿੰਦੀ ਨਾਲ ਰੰਗੇਗੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਦੁੱਧ ਨਾਲੋਂ ਚਿੱਟੀ
ਆਤਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਗਰਮ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਜਾਵੇਗੀ
ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਵੇਗੀ
ਲੋਟੂਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਲੁਵੇਗੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਤੇਰੀ ਮੌਤ 'ਤੇ
ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਤੇਰੀ ਸੋਚ 'ਤੇ
ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ
ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ
ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ
ਤੇਰੀ ਸੋਚ
ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 'ਲੋਲੂ'

ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਰੇ ਫੌਜੀ ਬੂਟਾਂ ਦਾ ਖੜਾਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਜੁਆਨ ਅੰਦਰ ਵੜਦੇ ਹਨ। ਅਗਲਾ ਮੇਰੀ ਲਾਸ਼ ਵੇਖਕੇ ਠਿਠਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਬੱਕ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਠੰਡੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਚੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਪਰ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਪਈਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਦੇ ਖਟਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਗੂੰਜ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਸਾਥੀ ਵਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“ਇਹ ਤਾਂ ਮਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।”

ਦੂਜਾ ਉਸਦਾ ਭਾਵ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਵਿਚ ਪਏ ਟਰੱਕ ਫਰੇਲਟ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ! ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਈਏ ... ਮੈਂ ਚਲਦਾ ਹਾਂ ਉਂਜ ਵੀ ਇੱਥੇ ਖੜੋਤਿਆਂ ਹੁਣ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਗ਼ਮਲਾ

ਜਰਨੈਲ

ਘਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਉਡ ਰਹੇ ਮਲਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਜੇ।
ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਜੀਭਾਂ 'ਚ ਹਰਿਆਲੀ ਦਾ ਮੰਚਰ ਹੈ ਅਜੇ।
ਨੂੰਹ ਨੇ ਹਰ ਅੱਖ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਆਧੁਣਾ ਹੈ ਪਾ ਲਿਆ,
ਨੂਰ ਦਾ ਪਰ ਨਕਸ਼ ਹਰ ਹੰਝੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਜੇ।

ਕਰ ਲਏ ਤਰਸੂਲ ਤੇਰਾ ਖੁਬ ਸਭਨੇ ਪਾਕ-ਸਾਫ਼,
ਕੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਬਚਿਆ ਪਾਕ ਮੰਦਰ ਹੈ ਅਜੇ?

ਇਹ ਦੁਆ ਵਰਗੇ ਪੀਰੀਏ, ਵਾਕ ਵਰਗੀ ਹੁਣਬੁਣੀ,
ਹੋਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਖੰਜਰ ਹੈ ਅਜੇ।

ਜਦ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਵੇਖਾਂਗਾ ਤਿਰੇ ਜਬਨਾਂ ਦਾ ਰੰਗ,
ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਸਭਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮੰਚਰ ਹੈ ਅਜੇ।

ਕੀ ਪਤਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹਰ ਵਾਰੀ ਵਢਾਂਗਾ ਹੋਏਗਾ,
ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਸਤੋ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਨਾਦਰ ਹੈ ਅਜੇ।

ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਫ਼ਨ ਬਣ ਸੱਕੀ ਨਾ ਬਣ ਸੱਕੀ ਲਿਬਾਸ,
ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਮੇਰੀਆਂ ਡਾਜਲਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਹੈ ਅਜੇ।

Main Street Clothing Manufacturer

SAVE ON CLOTHING

You've Never Seen Prices in B.C. Like This Before

TWO LOCATIONS

3293 Main St. (at 17th Ave.)
Vancouver, B.C. V5V 3M6
Ph. 872-3121

9377 - 120th St.
Scott Rd. & 93rd Ave.)
DELTA, B.C. V4C 6R9

This coupon is worth:

\$ **2.00** OFF

on the purchase of any dress over \$10.00

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD. BURNABY, B.C. Burnaby Auto Auction Building

PH. 430-4233

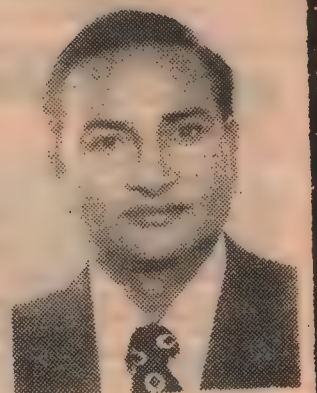
- ☐ I. C. B. C. JOB
- ☐ FREE ESTIMATES
- ☐ FREE COURTESY CAR
- ☐ RUST REPAIRS
- ☐ FIBRE GLASS OR CUT OUT WORK

15 Years Exp

YOU NEVER KNOW
UNLESS YOU TRY

VISIT OR CALL

MR. GURU

ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ

ਬਾਗੀ ਕਹਿਕੇ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦ ਵੀਰ ਸਰਾਭਾ
ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਨੂਰ ਸੀ ਚਮਕਦਾ ਜਿਉਂ ਕੋਈ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ।

ਖੜਾ ਵਿਚ ਕਚੇਰੀ ਕਰਕੇ ਜਦ ਜੱਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ
ਜੋ ਲਗੇ ਉਸਤੇ ਚੁਰਮ ਸੀ ਉਸ ਸੱਚ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ।
ਹੈ ਉਮਰ 'ਚ, ਛੋਟਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜੱਜ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ
ਪਰ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵੱਡਾ।
ਜਦ ਸੁਣੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਿਟਾਨ ਤਾਂ ਉਹ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ
ਲੈ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਲਮ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਹਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕੋਈ ਲਫਜ਼ ਮੈਂ ਅਗੋਂ ਜੱਜ ਬੋਲਦਾ
ਹੁਣ ਦਿਨਾਂ ਮੌਕਾ ਆਖਰੀ ਤੇਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ।
ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਹੁਣ ਤੂੰ ਦੱਸਦਾ ਜਹਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਲੈ
ਨਹੀਂ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇ ਤੂੰ ਆਪ ਸਮਝ ਲੈ।
ਅਗੋਂ ਵੀਰ ਸਰਾਭਾ ਬੋਲਿਆ ਵਿਚ ਅਦਾ ਮਸਤਾਨੀ
ਕੀ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤੁਸੀਂ ਸਜਾ ਸੁਨਾਣੀ।
ਫਿਰ ਆਖਿਰ ਦੇਣ ਬਿਆਨ ਦਾ ਜਦ ਵਕਤ ਜਾਂ ਆਇਆ
ਉਹ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਗਰਜਿਆ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਆਇਆ।
ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਜੁਰਮ ਇਕਬਾਲ ਹਾਂ ਤੇ ਖੁਦ ਹਾਂ ਬਾਗੀ
ਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਹੈ ਖਾਧੀ।
ਕੀ ਸਜਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਹੁਣੇ ਦੱਸ ਦਿਉ ਮੈਨੂੰ
ਮੈਂ ਪਹਿਲ ਦੇਵਾਂਗਾ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ।
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਹਮਾਰਾ
ਮੈਂ ਰਹੂੰ ਲਟਕਦਾ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਲੈ ਜਨਮ ਦੁਬਾਰਾ।
ਅਗੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਛਿਥਾ ਜੱਜ ਸੀ ਗੱਲ ਉਸਦੀ ਸੁਣਕੇ
ਉਸ ਸਜਾ ਮੌਤ ਸੁਣਾ ਦਿਤੀ ਗੁਸੇ ਵਿਚ ਤਣਕੇ।
ਫਿਰ ਆਇਆ ਦਿਨ ਬਲੀ ਦੇਣ ਦਾ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਪਿਛੋਂ
ਸੀ ਨੂਰ ਇਲਾਹੀ ਚਮਕਦਾ ਉਹਦੇ ਚੇਹਰੇ ਉਤੇ।
ਜਦ ਕੱਦ ਪਿੰਜਰੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਏ
ਸੀ ਗੁੰਜੇ ਧਰਤ ਅਕਾਸ਼ ਜਦ ਉਸ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ।
ਲਿਆ ਖੜਾ ਕਰ ਲਿਆ ਉਸਨੂੰ ਤਖਤ ਦੇ ਉਤੇ
ਕੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੈ ਤੇਰੀ ਆਖਰੀ, ਅਗੋਂ ਅਫਸਰ ਪੁੱਛੇ।

ਅਸੀਂ ਵਾਂਗ ਗੁਲਾਮਾਂ ਰਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਿਉਣਾ
ਜਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ।
ਦਿਓ ਖੋਲ੍ਹ ਮੇਰੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਵਰਦੀ ਪਾਓ
ਇਹ ਤਖਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਤਖਤ ਐ, ਇਹਨੂੰ ਖੂਬ ਸਜਾਓ।
ਨਾਂ ਪਾਓ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਇਹ ਬੁਰਕਾ ਕਾਲਾ
ਅਜੇ ਤੱਕ ਲੈਣ ਦਿਓ ਰੱਜ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵਤਨ ਪਿਆਰਾ।
ਕਰ ਨਮਸਕਾਰ ਫਿਰ ਧਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਲਾਇਆ ਨਾਹਰਾ
ਮੈਨੂੰ ਸਹੁੰ ਮਾਂ ਤੇਰੀ ਆਵਾਂਗਾ ਲੈ ਜਨਮ ਦੁਬਾਰਾ।
ਬਿਨਾਂ ਝੂਟਾ ਲਏ ਨਾ ਤੁਰ ਜਾਂ ਮੈਂ ਜੱਗ ਤੋਂ ਦੂਰੀ
ਬੱਸ ਇਹੋ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ ਆਖਰੀ, ਹੁਣ ਕਰ ਦਿਓ ਪੂਰੀ
ਫਿਰ ਤੰਦੀ ਪਾ ਜਲਾਦ ਨੇ ਜਦ ਤਖਤਾ ਖਿਚਿਆ,
ਗਿਆ ਹਿੱਲ ਅਕਾਸ਼-ਪਤਲਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿਰ ਮੱਚਿਆ।
ਅਜੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਸੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ
ਜਿੰਦ ਲਾਈ ਲੇਖੇ ਕੌਮ ਦੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ 'ਚ ਜੀਹਨੇ
ਸਾਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਿਆ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ
ਰਹੂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ।

ਅਵਤਾਰ ਰੋਡੇ

ਕਵਿਤਾ

ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਇਸ ਚਮਨ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਗਾਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੈਂ ਗੀਤ
ਆਹ ! ਇਹ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨਹੀਂ
ਐਸੇ ਤਰਾਨੇ ਦੇ ਲਈ।

ਈਰਖਾ, ਸ਼ੰਕਾ, ਦੁਖੀ ਨੇ
ਇਸ ਚਮਨ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ
ਧੌਲੇਸ਼ਾਹੀ, ਬੁਰਜ਼ੇਗਰਦੀ
ਘਰ ਨੂੰ ਢਾਣੇ ਦੇ ਲਈ।

ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ
ਆਹ ! ਇਹ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨਹੀਂ
ਹੈ ਚਹਿ ਚਹਾਵੇ ਦੇ ਲਈ।

ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਤੋੜ ਸੁਟਿਐ
ਇਸ ਚਮਨ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ,
ਮੈਂ ਸੀ ਜਿਸ ਡਾਲੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ
ਆਸ਼ੀਆਨੇ ਦੇ ਲਈ।

ਬਿਜਲੀਆਂ ਬੋਤਾਬ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ
ਸਾੜਣ ਤੇ ਫੂਕਣ ਦੇ ਲਈ,
ਕਿਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂ ਹੋਰ ਤਿਣਕੇ
ਆਸ਼ੀਆਨੇ ਦੇ ਲਈ।

ਦਿਲ 'ਚ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਆਰਜ਼ੂ ਪੈਦਾ ਕਰੇ।
ਪਰਤ ਆਵਣ ਅਮਨ ਦੇ
ਅੰਸਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਲਈ।

ਮਸਤੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਆਵੇ,
ਸੁਲਾਹਕੁਣ ਆਦਰਸ਼ ਨਾਲ
ਹੁੰਦੀ ਕਤਲੇ ਗਾਰਤੀ
ਅਮਨੀ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਲਈ।

ਕਵਿਤਾ

ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਆਏ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਆਏ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ?
ਅਮਨਾਂ ਦੇ ਗੁਲਿਸਤਾਂ 'ਚ ਕਿਹਨੇ ਫੌਜ ਉਤਾਰੀ ?
ਤਰਸੁਲਾਂ ਉਸਾਰ ਦੋਹੀਆਂ ਨੇ ਕੌਣ ਹਵਾਵਾਂ ?
ਆਏ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਆਏ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਚਪਾਰੀ ?

ਆਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਬੜੇ ਘੋਰ ਭਿਆਂਕਰ,
ਅਮਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਉਮਡ ਕੇ ਗੀ ਰਹੂ ਕਹਿਰ ਦਾ ਮੌਸਮ
ਬਿਨਾ 'ਲਾਜ ਦੇ ਵਧਣੀ ਹੀ ਹੈ ਹੋਏ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ।

ਜਿਸ ਘਰ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਆਪਸ ਦੀ ਖਟਾ ਪਟ
ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਅਤੇ ਵਾਰੀ।

ਚੋਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਘੋਲ ਲਈ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਟੌਹੜਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵੇਖ ਕੇ ਚਾਚਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਰੂਪੇ ਕਮਾਊ ਕਲੱਬ ਦਾ
ਮਿਸ਼ਾ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਨੇ ਹਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਲਾਟਰੀ ਕੱਢ ਕੇ
ਉਸ ਦਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ
ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਬਿੱਲਾ ਕੱਟ ਜਾਵੇ ਤਦ ਬੀਮੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ
ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਤਾਰਨੀ ਸੀ।

ਜਿਸ ਸੱਜਣ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਾਟਰੀ ਨਿਕਲੀ ਉਹ "ਚੜ੍ਹ ਜਾ ਪੁੱਤ ਸੁਲੀ
ਰਮ ਭਲੀ ਕਰੇਗਾ", ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦਾ ਵਾਕਫ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੇ ਤੋਂ ਚੌਢਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਚੁੱਟੇ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ਵੀ ਪਿਆ ਕੇ ਇਕ ਥਾਂ ਕੁੱਤੇ ਕੋਲੋਂ ਵੱਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਫਟਾਇਆ। ਇਕ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕੁੱਤਾ ਤਾੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਲੈ ਗਏ।
ਜਦੋਂ ਕੁੱਤਾ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੁੱਤਾ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਢਣ ਪੈ
ਗਿਆ। ਇਹ ਵਾਇਰ ਫੜ੍ਹਲ ਗਿਆ।

ਬੀਮੇ ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਸੀ। 29ਵੇਂ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਰੂ ਪਿਆ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਮੱਲੇ-ਮੱਲੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ
ਇਕ ਕਾਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੱਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੁੱਕ-ਚੁਕਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਗਸਪਤਲ ਲੈ ਗਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਟੁੱਟ
ਗਈਆਂ ਪਰ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੀ। ਯਾਰ ਦੋਸਤ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਗਏ ਤੇ ਆਪੋ
ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਮਚਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ
ਮਿਲਾਇਆ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਸ਼ਰਫਤੀ
ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਯਾਰ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਮੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਾ
ਮਿਲਿਆ।

ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਹਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਭਵਾਨ ਬੰਦੇ
ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ "ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਮਾਇਤੀ" ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ
ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਬਣਨ ਲਈ ਮੁੱਠਾਂ ਵਿਚ ਭੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤਾਂ ਟੌਹੜਾ ਜਥੇਦਾਰ
ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਾ ਦੰਗਲ ਜਿੱਤ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਜਣ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਜੇ ਹਾਰ ਗਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਮਕਬੂਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, "ਉਹ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ
ਲੜਦੇ। ਚੋਣ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲੜਦੇ ਹਨ।" ਪਰ ਐਤਕੀ ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੜਨਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਦ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਟੁੱਟ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਂਡਾ ਚੋਰਥੇ ਵਿਚ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਆਂ ਰੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਉਹੀ ਪੁਆਛਾ ਫਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ
ਵਿਰੁਧ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

—ਚਾਚਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ

ਪੁਰਸ਼ ਗਰਭ ਰੋਕੂ ਗੋਲੀਆਂ

ਬੀਜਿੰਗ—ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੁਣ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਫੜ੍ਹ ਨਿਰੋਪਕ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰ
ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲੀ-ਜੁਲੀ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਧਦੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ
ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਦੇ ਇਕ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਖਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਦਾ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹਿਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਸਵੈ-ਇਛਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ
ਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਕਾਢ ਦੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰ. ਕੀਉ ਕੁਝਚੇਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ
ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਏਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਥਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 10 ਫੀਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਗਾਣੂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਗਏ।

ਪਾਕਿ ਦੀ 'ਕਿਰਪਾ' ਹੁਣ ਮਾਲਵੇ 'ਤੇ...

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—

—ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੋਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਿਕ ਉਥ
ਲ-ਪੁਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਮਲਵਾ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ
ਪਿਛਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੇਵਲ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ 'ਚ
ਹੀ ਸਿਆਲ ਦਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਕ ਉਚ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਕਹਿਣ
ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਮਗਲਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪੁਛਗਿਛ
ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਲਵਾ ਖੇਤਰ
'ਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ
ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫਾਇਰੋਕੋਟ ਤੇ
ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ
ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ
ਵੱਡੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲ੍ਹੇਈ
ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੁਰਦਾ ਇਲਾਹ ਦਾ
ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਜਿਹਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਡਵਰ ਅਲੀ
ਸਮੇਤ ਅਪ੍ਰੈਲ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅਲੀਮ ਸਮਗਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਵਿਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 2 ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ 13
ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ
ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬੁੜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਰੂਬ ਸਮੇਤ
ਚਰਮ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਮਰ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ 'ਚ 11 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ
"ਹੈਰੀਏਨ" ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਲਵਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅਜਿਹੀ "ਸਮਗਲਰੀ"
ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 'ਚ ਪਿੰਡ ਮਿਥਣੀ ਵੱਲ ਦਾ
ਕੁਰਬਾਨ ਸਿੰਘ ਆਸਟ ਦੱਤ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਿਰਫ
ਵਿਸਾਹੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੁੜਾ ਪਿੰਡ
ਦਾ ਕੁਰਬਾਨ ਸਿੰਘ, ਫਿਰੋਕੋਟ ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੱਜ
ਸਿੰਘ, ਅਮੀਰਪੁਰਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹੀਨਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚੀਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬੰਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਜ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ
ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਦਾ ਬਿਨਾ ਰੂ ਤੇ ਕਿਥੇ ਤੱਕ ਗਹਿਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪਿੱਛਾ ਕੇ
ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਿਕ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ
'ਚ ਹੈ।

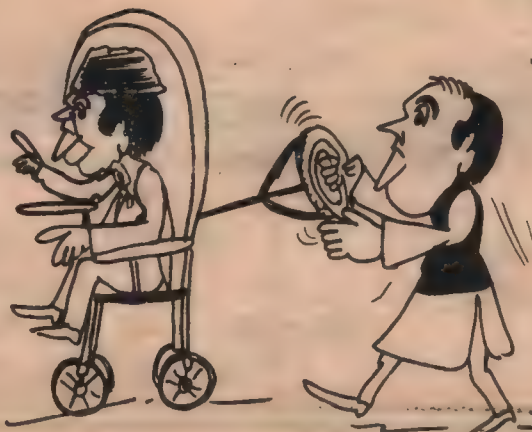
ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਜੇ
ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਫੈਲੇਗਾ ਤਾਂ
ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜ਼ੁਆਨ
ਇਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਉਂ ਪੰਜਾਬ
ਉਪਰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਮਾਲੀ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ।

ਮਲਵਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬੀ ਦਲ
ਤੇ ਦਮਾਸਕੁਸ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ "ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਪੁਰਾ" ਕਮਿਓਨ ਦਾ ਹੋਰ ਫੜਨਾ ਆਦਿ
ਇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕ
ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚੀਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਰਗੀ ਬਨੇਰੇ ਲਿੱਪਦੀ...

ਹਾਫ਼ੀਆਂ ਦੀ ਲੰਘ ਗਈਆਂ ਸਾਉਣੀਆਂ ਦੀ ਲੰਘ ਗਈਆਂ।
ਖੋਰੇ ਬਿੰਨਾ ਕੁ ਲੰਮਾ ਵੇ ਤੇਰਾ ਲਾਹਾ।
ਮੈਂ ਮਰਗੀ ਬਨੇਰੇ ਲਿੱਪਦੀ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਬਲੀ ਸਰਦਾਰਾ।
ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਜਿਉਣੀਆਂ ਜੁਆਨੀਆਂ।
ਹਾਂਰਾਂ ਤੇ ਫਿੰਗਰਾਂ ਨਾਲ ਸੋਹਣੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ।
ਕਾਟੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਏ, ਛੱਲਾ ਮੁੰਦਰੀ ਘੜਾਏ।
ਮੇਰੇ ਲੋਕ 'ਚ ਜੜਾ ਦੇ ਜੱਟਾ ਤਾਰਾ।
ਮੈਂ ਮਰਗੀ ਬਨੇਰੇ.....।
ਬਦਲੀਆਂ ਹੁੰਤਾਂ ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਜੱਟਾ ਜੱਗ ਦੇ
ਕੱਚੇ ਕੋਠੇ ਸੋਹਣੀਆਂ ਨਾ ਚੰਗੇ ਹੁਣ ਲਗਦੇ।
ਨੋਟ ਦੇਹੀਂ ਹੱਥੀਂ ਲੈਣੇ, ਤੂੰ ਕੰਜੂਸਾ ਵਾਂਗੂੰ ਰਹਿਣੇ।
ਤੂੰ ਵੀ ਗਾਭਰਾਂ 'ਤੇ ਛੱਤ ਲੈ ਝੁਝਾਰਾ।
ਮੈਂ ਮਰਗੀ ਬਨੇਰੇ...।
ਤਪਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਤੇਰੀ ਢੋਨੀ ਆਂ
ਆਸਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ 'ਚ ਸਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਨੀ ਆਂ।
ਜੱਟਾ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹੀ, ਮੇਰੀ ਇਕ ਨਾ ਪੁਗਾਈ।
ਰੰਗ ਧੁੱਪਾਂ 'ਚ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸਾਰਾ।
ਮੈਂ ਮਰਗੀ ਬਨੇਰੇ.....।

ਸ਼੍ਰੀਮੁ-ਕਲਾਮੀਰ ਇੰਗ ਕਲਾਮੀਰ ਸਰਕਾਰ

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’

ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

581-4473

(ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਮਾਂ 10.00 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ ਤੱਕ)

‘ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ’ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ—ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਦੇ ‘ਕੁੰਡ’ ਦੌਰਾਨ ਬੀਤੇ ਸ਼ਾਮ ਗੋਰਮਿੰਟ ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਸੰਜੀਵ ਚੰਡਾ ਦੇ ਹਿੱਦੀ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਮਿਸ਼ਨ..... ਦੇ ਫਿਸਕੋ ਭਾਂਸ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀ ਕੁਝ ਅਵਾਂ-ਰਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਚੰਡਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕ.ਰ. ਲਖਨਪਾਲ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮੂਹ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਦਭਾਵਨਾ’ ਸਹਿਤ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿਤਾ ਸਥਾਨਕ ਦਫ਼ਤਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਊਂਸਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸਿਵਾਰਥੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਕਿਟ ਬੋਲੀ ਸੀ। ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਫਾਰਵਿਮੈਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਗੀਤ ‘ਫਟ ਫਟ ਭਾਂਜਰ ਖੜਾਕ ਕਰਦੀ’ ਵਿਚੋਂ ‘ਖੜਾਕ’ ਚੁਣਦਾ ਸੀ। ਖੜਾਕ ਤਾਂ ਰੋਣਾ ਹੈ। ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਰੀਲੇ ਬੋਲ ਨੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਸਹੀ ਪਰ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਅਸਾਵਰੀਪਣ ਭੈੜਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੱਤਾਂ ਅੱਠਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਸ ਮਾਨਸੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਨਾਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ‘ਆਯੋ ਨੀ ਤੀਜ ਰਿਹਾਰ’ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਰਕਤ ਬਖਸ਼ੀ, ਜਨਕ ਦੇ ਚੱਲ ਤੇ ਨੱਚੀ ਮਾਨਸੀ ਆਪਣੇ ਵਜੂਦੋਂ ਵੱਧ ਨੱਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ‘ਬਰੇਕ ਭਾਂਸ’ ਨੂੰ ਜੋ ‘ਫੂਰਨਾ ਨਾਚ’ ਕਹਿ ਲਈਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਨਾਚ ਕਿਹੜੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸ ਖਿੱਤੇ ‘ਚ ਨੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਰਸੀ ਵਿਚ ਬੈਠਣਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਸਹੀ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਸੁਧੀਰ ਕੋਸ਼ਲ ਦਾ ਨਾਮ ਔਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਧੀਰ ਕੋਸ਼ਲ ਸੂਰੀਲੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ਼ਨ ਅਦੀਬ ਦੀ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ;

‘ਚਰਾ ਸੀ ਦਸਤਕ ਕੋ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤਰਸਤੀ ਹੈ’। ਅਬ ਤੁਮਾਰੇ ਕਦਮੋਂ ਕੋ ਸੀਜੀਆਂ ਤਰਸਤੀ ਹੈ’। ਚਾਹਤੋਂ ਕੋ ਲਮਹੇ ਜਦ ਜਹਨ-ਦਿਲ ਮੇਂ ਆਤੈ ਹੈ’। ਜਿਸਮ ਤੇਰਾ ਫੂਨੇ ਕੋ ਉਂਗਲੀਆਂ ਤਰਸਤੀ ਹੈ’। ਸੁਣਾ ਕੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਸੋਮੀ ਦੋਲਾ ਦਾ ਬਦੇਸ਼ੀ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਪੇਸ਼ ਸੀ ਪਰ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਵੇਖੀ, ਨਾਲ ਤਬਲਾ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਇਦ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਮਿਸ ਸੁਖੀਤਾ ਓਸਵਾਲ ਦਾ ‘ਭਨਕ ਭਨਕ ਤੋਰੀ ਬਾਜੇ ਪਾਇਲੀਆ’ ਗੀਤਾਰਥ ਦੀ ਤਰਜ ਤੇ ਨਾਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੀਵੇਤ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਨਾਚ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਗਿਆ।

ਸਭਿਆਚਾਰਕ(ਸ਼ਾਮ ਖੱਬੇ-ਸੱਜੇ) ਮੀਨਾਕਸੀ ਓਸਵਾਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਹੇਠਾਂ) ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੱਲਾ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਵਾ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਦੇ ਉਪਕੁਲਪਤੀ ਡਾ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੁਲਸ ਕਪਤਾਨ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਗਿਲ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਆਰ. ਲਖਨਪਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੇ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਰੋਚਕਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਮ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਲੈਕੇ ਮੰਚ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਬਾਲਟੀ, ਗਾਕਰ, ਬਾਲੀਆਂ, ਕੋਲੀਆਂ, ਚਮਚੇ ਅਤੇ ਕੰਘੀ ਵਰਗੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਤਰਜਾਂ ਕੱਚੀਆਂ। ਹਾਲ ਤਾਜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉਠਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨਵੇਂ ‘ਨੱਕ ਚੰਦਾਂ’ ਦਾ ਸੰਗੀਤਕ ‘ਰਾਕ ਗਾਰਡਨ’ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਲਾਘਾ ਯੋਗ ਸੀ।

ਪਥਨ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੱਲਾ ਨੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਮੌਨੋਐਕਟਿੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਕੁ ਹੋਰ ਮਾਹੌਲ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੱਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ? ਉਹਦੀ ਮੌਨੋ ਐਕਟਿੰਗ ‘ਚੱਕਰੀ ਵਾਰਡਨ’ ਦੀ ਨੇ

ਹਸਾ ਹਸਾ ਕੇ ਵਿੱਡੀ ਪੀੜਾਂ ਪਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਮਿਸ ਮੀਨਾ ਖੰਨਾ ਦਾ ਨਾਚ ਗੀਤ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਲਮੀ ਤਰਜ ਅਤੇ ਬੋਲਾਂ ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਇਸ ‘ਘਟੀਆ ਚਿੱਤਰਹਾਰ’ ਵਰਗੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਈਏ। ਗੋਰਮਿੰਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮੀਨਾਕਸੀ ਵੰਡਾ ਨੇ ਵੀ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਦੀ ਤਰਜ ਤੇ ਹੀ ਨੱਚਿਆ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਦੀ ਸ਼ਰ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਪੀ ਤੇਜਵਰਿੰਦਰ ਨੇ ‘ਵੇ ਸੋਨੇ ਦਿਆ ਕੰਕਣਾ’ ਗਾ ਕੇ ਮਾਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੁੜੀ ਦਾ ਡਿਸਕੋ ਨਾਚ ਵੀ ਬਾਗ਼ਰੂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਸੱਖਣੀ ਸੀ ਉਥੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਝਾ ਬਾਹਰੀ ਸੀਕ 700-800 ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ

ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਲੇ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ‘ਚ ਨਹਿਰੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡ ਆਯੋਜਕਾਂ ਨੇ ਭਲਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਭੁੱਖ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਦਯੋਗ-ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਸੀਂ ਸੋ ਸਵਾ ਸੋ ਕੁੜੀਆਂ ਉੱਪਰ ਬਾਲਕੋਨੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਬੇਹੱਦ ਗੈਰ ਯੁੱਗਵਰਾਨਾ ਅਤੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਖਾ ਕੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਕਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਮੱਲਾ ਮਾਰਨੀਆਂ ਹਨ।

—ਕੁਰਤਜਨ ਗਿੱਲ

ਗੁਰੂਤਾ

ਡਾ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਦਿੱਤੀ ਦੁਹਾਈ ਜਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਮੇਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੀ ਹੈ ਭਟਕਾਰ ਭਾਂਜਰਾਂ ਦੀ।

ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਵੀ ਤੂੰ, ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਵੀ ਤੂੰ, ਭਾਂਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਫਿਰ ਹੋਂਦ ਹੈ ਭੁਤਾਂ ਦੀ?

ਮਨਸੁਰ ਵਾਂਗ ਮੇਨੂੰ ਸੁਲੀ ਤੇ ਪਾਲਿਆ ਹੈ, ਕੈਸੀ ਹੈ ਸੋਜ ਜਿਸਦੀ ਨਾ ਪੈਦ, ਨਾ ਸਰ੍ਹਾਂਦੀ।

ਸੁਨਸਾਨ ਮਾਰੂਥੱਲ ਵਿਚ ਲੜਦੀ ਹਾਂ ਚੁਗ-ਚੁਗਾਂ ਤਾਂ, ਭਾਰੀ ਦੀ ਪੇੜ, ਹਾਏ, ਕਿਧਰੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਈ।

ਤਿਉੜੀ ਸਮੇਤ ਤੇਰੀ ਮੈਂ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਫਿਰੀ ਹੈ, ਸੁਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਤਿਰਫ਼ੀ, ਸੀਨੇ ਦੇ ਪਾਰ ਜਾਂਦੀ।

ਤਨ, ਮਨ, ਸਰੀਰ ਸਭ ਕੁਝ, ਧਰਤੀ ਆਕਾਸ਼ ਸਭ ਕੁਝ, ਕਿਉਂ ਜਕੜਿਆ ਹੈ ਏਨਾ ਤੇਰੀ ਗੁਤ ਅਤੇ ਪਰਾਂਦੀ!

ਕੱਚੇ ਨੂੰ ਲੂਣ ਲਾ ਕੇ, ਝੁੰਨ ਝੁੰਨ ਕਥਾਬ ਕਰਕੇ, ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਕਾਲਕਾ ਕਿਉਂ ‘ਗੁਰਚਰਨ’ ਨੂੰ ਚਵਾਂਦੀ?

ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਸ਼ਾਦੇ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਉਡਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ। ਫੇਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਹੈ ਪਿਆਰੀ ਜਿੰਦਗੀ।

ਸੋਪ ਦੀ ਡੰਗੀ ਹੈ, ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਏ, ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜਾਗੇ ਵਿਚਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ।

ਤੂੰ ਤਾਂ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਮਾਨੇ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ।

ਆਹਲਣੇ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਉਲਝੀ ਹੈ ਇਹ, ਉਭ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਨਕਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ।

ਤੇਰੇ ਗੁੱਝ ਪੀਣਾ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ, ਹਾਸਿਆਂ ਬਿਨ ਬੇਸ਼ਹਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ।

ਗੁੱਝ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਗ਼ਮ ਖਾਧਾ ਚੋਸ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਭ ਤਕ ਨਾ ਪੁਕਾਰੀ, ਜਿੰਦਗੀ।

ਸ਼ਹੀਦ ਬਲਦੇਵ ਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ‘ਤੇ

ਫਿਰ ਇਕ ਕਾਤਲੀ ਪੰਜਾ ਉਠਿਆ
ਹੈ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼
ਹੱਥ ਤੇ ਸੱਚ ਲਈ
ਇਨਸਾਫ ਲਈ
ਸਰਵ ਸਾਂਝੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ—
ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ,
ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇ,
ਜ਼ਿਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇ।
ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਸੱਚ ਹੀ ਕੀ ਸਕਦੇ ਨੇ—
ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਦੀ,
ਫਿਰਾ ਦੇ ਸੀਨੇ ‘ਚ ਲਿਖੇ ਹਰਫ਼,
ਕਦੇ ਮਿਟਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।
ਕਾਤਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇਜ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੋਮੀਨੀ,
ਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾਜ਼ੀ ਹਿਟਲਰ,
ਜਾਂ ਕੋਈ ਧਰਮ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ‘ਚ ‘ਸਿੱਤ’,
ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।
ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਜ਼ਿਬਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਈ,
ਫਾਂ ਸੰਗੀਨਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ,
ਜਾਂ ਹੋਣ ਨਾਜ਼ੀ ਤਸੀਹੇ ਕੇਂਦਰ,
ਕਾਲ ਕੋਠੜੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ।
ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ‘ਚ ਉਠੀਆਂ,
ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲਾਂ, ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ ਜਾਂ ਸਟੇਨਾਂ।
ਆਵਾਜ਼
ਕਾਤਲ ਖੂਨੀ ਪੰਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦੀ

ਬੇ-ਖੋਫ਼—ਨਿੱਡਰ
ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਜ਼ੁੱਜੀ
ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਵੇਂ ਵਹਿਸ—ਫੋਕਾ ਭਰਮ।
ਫਿਰਾ ਦੇ ਸੀਨੇ ‘ਚੋਂ ਹਰਫ਼
ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਣਦੇ ਨੇ, ਕਿਰਨਾਂ ਬਣਦੇ ਨੇ
ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣਦੇ ਨੇ, ਆਦਰਸ਼ ਬਣਦੇ ਨੇ
ਉਹਨਾਂ ਲਈ
ਜੋ ਮਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਨੇ
ਜੀਉਣਾ ਜਾਣਦੇ ਨੇ
ਤੁਸੀਂ ਨਾਜ਼ੀ ਬਣਨਾ ਲੱਚਦੇ ਹੋ
ਤੁਸੀਂ ਖੋਮੀਨੀ ਬਣਨਾ ਲੱਚਦੇ ਹੋ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ—
ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰੇ ਜ਼ਰੇ ਜ਼ਰੇ ‘ਚ ਰਿੰਮਿਆ ਖੂਨ
ਅਜੇਹਾ ਬਰੂਦ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖੂਨੀ ਪੰਜੇ
ਜਨੂੰਨੀ ਪੰਜੇ
ਤੇ ਫਿਰਾ ‘ਚ ਉਕਰੇ ਹਰਫ਼
ਹੋਰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੋਣਗੇ
ਸਭ ਕੁਝ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਈ
ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ
ਸਰਵ ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ।

(3-10-86)

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ (ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਤ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਸ਼ਲ ਕਰਨੀ
- ਆਇ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
- ਵਸੀਅਤ, ਪ੍ਰਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਂਟੀਏਵਿਟ, ਡੇਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਗਿਰਤਦਾਰਾਂ ਲਈ ‘ਰਾਹਦਾਰੀ’
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੈਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

Off. 324-6727
Res. 324-4160

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਫ਼ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

ਓ...ਘਲੇ...ਘਲੇ...ਘਲੇ...

(ਫੋਟੋ: ਮਾਤਮਾ ਤਸਵੀਰ ਐਂਡਰਸਨ)

ਬੈਂਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ

ਪਟਿਆਲਾ — ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਕ ਡਾਕੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਂਦੇ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖਰਾਬ ਹਾਲਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਤੀ ਪਏ ਕਈ ਬੈਂਕ ਡਾਕਿਆਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਮਲੇ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਓਵਰਹਾਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਇਮ ਬੈਂਕ ਦਫਤਰਾਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਮਿਲਟਰੀ ਦੇ ਸਾਥਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਕਾਰਾ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੋ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦਾ ਦੌਤ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟਣ ਆਇਆਂ ਕੋਲ ਨਵੀਨਤਮ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਚੰਗੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਅਮਲੇ ਕੋਲ ਇਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈਆਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਵੀ ਮਿਲਟਰੀ ਚੋਂ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤੇ ਚੰਕਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਬੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੋਧਣ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਦਿੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲੁਟੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਬੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਅਸਲਾ ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪਰਖਣ ਲਈ ਦੋ ਰੋਂਦ

ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੈ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸਲਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਅਸਲਾ ਜਿਹੜਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਹਾਂ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਗਰਾਂਟ' ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਤਦ ਜੇ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਗੇਟ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪਬਲਿਕਮੈਨ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਆਉਂਦੇ ਪੁਲਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੀਹ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਹਾੜੀ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੱਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸੇ ਕੰਮ ਲਈ 1022 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ 8000 ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਹੀ ਹਨ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਕਸਸਰਵਿਸਮੈਨ ਬੈਂਕ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ (4) ਸ਼੍ਰੀ ਓ. ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਯੁਕਤ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਗਾਰਡ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਟੇਨਗਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੈਠਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਵੇ ਜਿਥੋਂ ਇਹ ਸਭ ਪਾਸੇ ਦੇਖ ਅਤੇ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਣ ਪਰ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ। ਘਟੇ ਘਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਮਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਪੂਰੇ ਕਰ ਸਕਣ।

BUYING & SELLING

Farms, Home, Lots and Apartments

Contact:

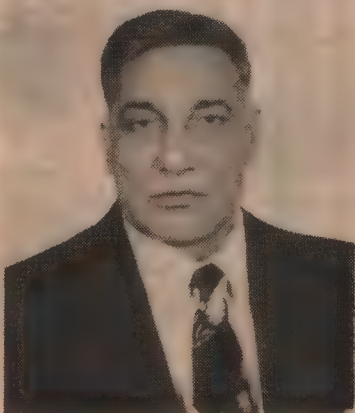
Dilbag Singh Johal

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

Ph. Off. (604)438-8161

Res. 325-0588

ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਮਿਤਰਤਾ,
ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Canada Trust Realtor

The Canada Trust Company

2629 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5H4

Non-smokers pay less for insurance.

Mohindar Singh
Gill

MOHINDAR SINGH GILL

B. Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455

Ph. Res. 433-1684

Suite 1206,
4330 Kingsway,
Burnaby, B.C.

SunLife
OF CANADA

Get your life in shape.

ਮੈਂ ਲੀਡਰ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੰਗਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸਾਂ। ਇਸ ਬੰਗਲੇ ਦਾ ਨੰਬਰ 124 ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮੇਨਰ ਰੋਡ ਤੇ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਛੱਤ ਵੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੀ ਤੇ ਦੋ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਅੰਦਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਇਸ ਕਲਾਤਮਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਗਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸੌਣੇ ਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਬਦਲਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰ ਖੇਡ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਤਪਾਈ ਤੇ ਪਏ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਸਕ ਤੇ ਪਿਆ, ਮੈਂ ਮਾਸਕ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਸ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ: 'Be brown, Be beautiful' (ਥੀ ਬਰਉਨ ਥੀ ਬਿਊਟੀਫੁਲ) ਭਾਵ ਸਾਂਵਲੇ ਬਣੋ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣੋ।

ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਸਤਿਆਰ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ 'ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੱਚਾ ਪਿੱਲਾ ਰੰਗ ਪੱਕਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗੇ।' ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚਮੜੀ ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾ ਕੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉੱਪੋਂ ਬਿਠਾ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਅੰਗ ਦਾ ਸ਼ੇਕ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸੁੰਦਰ ਸਾਂਵਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਮੇਰੇ ਬੁਲ੍ਹ ਫਰਕੇ ਤੇ ਇਕ ਲੋਕ ਗੀਤ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਫਿਰਾ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਏ। 'ਗੋਰਾ ਰੰਗ ਮਹਿੰਗਾ ਧੁੱਪ ਨਹੀਂ ਸਹਿੰਦਾ, ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਮੁਸ਼ਕੀ ਗਰਮੀ ਨਾ ਖੁਸ਼ਕੀ, ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰ ਲੈ।'

ਮੈਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਪਕਾ ਕੇ ਸਾਂਵਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਲੰਡਨ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਲਵੋਰਡ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਫੁੱਟਪਾਥ ਉੱਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੈਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਵਲੇ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੇ ਇਕ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗੋਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕਪੜੇ ਲਾਹ ਕੇ (ਉਸ ਦੇ ਕੋਵਲ ਜਾਪਿਆ ਸੀ) ਢੰਗ ਲਾ ਕੇ ਉੱਪੋਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਉੱਪੋਂ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਲਾਗਿਉਂ ਦੀ ਲੱਘਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮਸਤ ਹੋ ਕੇ ਉੱਪੋਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਡਰਦਿਆਂ ਡਰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ 'ਵਾਈ ਆਰ ਯੂ ਸਿਟਿੰਗ ਨੇਕਡ ਇਨ ਦੀ ਸਨ।' ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਆਈ ਐਮ ਬੇਕਿੰਗ ਮਾਈ ਵਾਈਟ ਸਕਿਨ ਟੂ ਬੀਕਮ ਬਿਊਟੀਫੁਲ' (ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸੁਹਣਾ ਬਣਨ ਲਈ ਪੱਕਾ ਰਿਹਾ) ਵਾਈਟ ਸਕਿਨ ਇਸ ਲਾਈਕ ਏ ਰਾਮ ਫਰੂਟ ਇਟ ਮਸਟ ਬੀ ਬੇਕਡ (ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਕੱਚ ਫਲ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਇਹ ਪਕਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਏ) ਜਦ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਮਲਪੁਟਾ ਸਮਝ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕ ਭਾਵ ਕਾਲੇ ਚਿੱਟੇ ਲੋਕ ਫਿਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਕਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੰਠਰ ਕਾਲੇ ਨਕਸ਼ੇ

ਫੋਟੋ: ਜੇ. ਐਸ. ਅਰੋੜਾ

ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਤੱਕ ਸਜਣਾ!

ਡਾ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ

ਵੱਲ ਲਲਚਾਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਅੱਲੋ ਤੇ ਕੱਚੇ ਸਮਝ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗੁਲਾਬ ਤੇ ਫੁੱਲ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਬੜਾ ਸ਼ੇਖ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

'ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸੋਢ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ ਮਹਿਕ ਵਿਆਹੀ ਨਾ ਗਈ। ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਜੋਤ ਜਗਾਈ ਨਾ ਗਈ।'

ਮੈਂ ਸਾਂਵਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਸਿਹਣਾ ਬਣਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਫਰਾਂਸਿਸ ਤੇ ਕਾਮ ਵਿਗਿਆਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਤੇ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਵਲੇ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਉਸ ਦਸਿਆ 'ਸਾਂਵਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿੱਥੇ, ਕੰਠਰ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਕਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਸੂਰਜੀ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀ ਤਪਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਵੀਰਜ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹਵਾ ਵਾਲੇ ਸਰਹਾਣੇ ਵਿਚ ਹਵਾ ਭਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੁਕਰਾਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਨਿਖਾਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰੀ ਠੰਢ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਚਿੱਟੀ ਅੱਲੀ ਕੱਚੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵੀਰਜ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤੇਜਨਾ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਆਦਮੀ ਜਦਕਿ ਰਹਿਤ ਭਾਵ ਦਾ ਖਿਡੋਣਾ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਗਲਵਕਤੀ ਪਾਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦੇ ਚੱਟਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਦਰ ਗਰਮੀ ਸਿਰਜਨ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਯਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਸੂਰਜ ਘੱਟ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਗਰਮੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਸਦਾ ਅਰੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਮਰਦ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਰਦ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮੁਟਿਆਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮੁਟਿਆਰ ਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਝ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 'ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਤੱਕ ਸੱਜਣਾ ਮੈਂ ਧਰਤ ਸਾਡੀ ਆਵਾਂ।' 'ਘੁੰਢ ਚੁਕੀ ਨਾ ਪਤਲੀਏ ਨਾਰੇ, ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਉ।'

ਅੱਜ ਦੀ ਮੇਮ ਸਾਂਵਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਮਹਿਕ ਸਿਰਜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹਿਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਗਰਮੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਉਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਰੁਸ਼ਨ ਤੇ ਜੁਆਨੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਅੱਲਾ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਾਹਿਬ! ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਸੱਚੀ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਹਣਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਆਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਮਹਿਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਣਕ ਵਿੰਨ੍ਹੇ ਰੰਗ ਤੋਂ ਪੂਰਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕੋਵਲ ਸਾਂਵਲਾ ਰੰਗ ਪਾਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਖੰਨਾ ਮੰਡੀ ਜਿਥੇ ਭੋਨੇ ਦੀ ਆਮਦ ਏਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੀ ਥਾਂ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ

ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੰਦਾ ਹਾਲ-ਵਪਾਰੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ

ਮਾਫੀਵਾੜਾ, (ਪ.ਪ.) ਇਥੋਂ ਕਰੀਬ 20 ਮੀਲ ਦੂਰ ਫਰਮਾ ਪਚੋਇਤ ਖੁਮਾਟੋਂ ਮੰਡੀ 'ਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਤਨੀ ਮਾੜੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਥੋਂ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਟਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ

ਡਾ: ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ 'ਹਮਦਰਦ'

ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਨਹੀਂ।
ਉਹ ਮੇਰਾ ਸੰਘਰ ਨਹੀਂ।

ਕੱਟ ਤਿਰਾ ਬੀਮਾਰ ਨਹੀਂ।
ਸਾਰੇ ਨੇ ਦੇ ਚਾਰ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਕੋਈ ਬਟਮਾਰ ਨਹੀਂ।
ਮਿਲਦੇ ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ?

ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੱਟੇ ਬਹੁਤੇ ਨੇ
ਚਲਦੀ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ।

ਏਨਾ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ
ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਲਾਚਾਰ ਸਹੀ ਸਜਣਾ
ਪਰ ਏਨਾ ਲਾਚਾਰ ਨਹੀਂ।

ਫਿਰ ਵੀ ਦਿਲ ਤੇ ਕਰਦੇ ਰਾਜ
ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ।

ਕੱਡਾ ਉਸਦਾ ਨਿਕਲੇਗਾ
ਜਿਸ ਫੁਲ ਲਾਗੇ ਖਾਰ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਕੀ
ਤਾਰ ਤੇ ਖੜਕੀ ਤਾਰ ਨਹੀਂ।

ਕਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਗੈਰ ਲਈ
ਅਖੀਆਂ ਕਰਦਾ ਚਾਰ ਨਹੀਂ।

ਬੰਦੇ ਦਾ ਬੰਦਾ ਬਣਨਾ
ਇਹ ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਹੀਂ।

ਪਿਆਰੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ

ਮੇਨੂੰ ਤੇ ਦਰਕਾਰ ਨਹੀਂ।

ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਹ ਸੁਣਕੇ
ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਯਾਰ ਨਹੀਂ।

ਜੀਣਾ ਹੀ ਅਜ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ
ਮਰਨਾ ਤੇ ਦੁਖਵਾਰ ਨਹੀਂ।

ਉਹ ਮਨ ਵੀ ਹੈ ਕਾਹਦਾ ਮਨ
ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੋਣਾ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਉਲਫਤ ਵਿਚ ਜੋ ਹਾਰ ਗਏ
ਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ।

ਪਿਆਰ ਆਖਰ ਪਿਆ ਹੈ
ਇਹ ਕਿਸਨੂੰ ਦਰਕਾਰ ਨਹੀਂ?

ਗੋਰ ਹੈ ਪੁੱਤਰ ਪੈਸੇ ਦਾ
ਗੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਯਾਰ ਨਹੀਂ।

ਫੁਝਿਆ ਭਾਭ ਪਿਆਲੀ ਵਿਚ
ਬੋਝਾ ਹੋਣਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ਼ਕ ਉਸਦਾ ਬੇਕਾਰ ਸਮਝ
ਜਿਸਦੇ ਹੋਠਾਂ ਕਾਥ ਨਹੀਂ।

ਲੰਭ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗੱਏ ਦਾ
ਮੈਂ ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਨਹੀਂ।

ਪਾਪ ਕਮਾ ਕੇ ਜੀਣ ਲਈ
ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਤੱਥਾਰ ਨਹੀਂ।

ਕੱਟ ਬਣੇ 'ਹਮਦਰਦ' ਉਸਦਾ
ਜੋ ਆਪਣਾ ਗਾਖਾਰ ਨਹੀਂ।

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335
Res. 522-7167

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)
Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)
872-7227 (Service)

"Free" customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਧਰਮ ਤੇ ਫਲਸਫਾ

ਧਾਰਮਿਕ ਮੂਲਵਾਦ ਦਾ ਉਥਾਨ — 1

—ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਖਾਂ—

ਧਰਮ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੂਪਵਾਦ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟੇ ਦੇਵਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਰੂਪਵਾਦ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੂਪਵਾਦ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਪਿੰਡ ਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਾਨਤਰ ਇਕ ਦੇਵਤਾ। ਸਗੋਂ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਅਵਿਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਧੇ ਤਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੀ ਵਧ ਗਏ ਤੇ ਇਕ ਪੜਾਅ ਉਹ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਹਰ ਛੋਟੀ-ਮੋਟੀ ਕੌਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦੇਵਤਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਚਲ ਕੇ ਜਦੋਂ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਉਤਰੀ ਅਫਰੀਕਾ ਉਤੇ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਪਕੜ ਜਨਤਾ ਉਤੇ ਇਤਨੀ ਤਕੜੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਜਬਰ ਤੇ ਕਨੌਰਤਾ ਨੂੰ ਮੱਧਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਣੀ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਈ ਜਾਂ ਦਿਸਣ ਲਗ ਪਈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਈਸਾਈ ਮਤ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸਲਾਮ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਨ ਸੰਸਾਰੀ ਸਮਰਾਟ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਵਿਚ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਬਲਵਾਨ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਥੀਉਸ ਅਥਵਾ ਅੱਲਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਰਾਟਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬਲਵਾਨ ਦੱਸਿਆ। ਬਲ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਬਲਵਾਨ ਦੇਵ ਅਥਵਾ ਖੁਦਾ ਵਸਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਰਾਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਰੋਮਨ ਸਮਰਾਟਾਂ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਪਰਾਜਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਨੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਰਾਜੇ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਰੂਪਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਅੱਗੇ ਪੁੱਜੀਵਾਦ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਪ ਤੇ ਸਮਰਾਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਆਗੂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਅਣਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਸਨ। ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਅਣਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਰ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਅਣਈਸ਼ਵਰਵਾਦ ਪੱਕਾ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਉਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅਣਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਨੇ ਈਸਾਈ ਚਰਚ ਅਥਵਾ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਸ਼ਟ ਨਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰਕ ਰੂਪ ਅਥਵਾ ਸਮਰਾਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ।

ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਆਗੂ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬੇਲ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਡਰ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਸਾਧਾਰਨ ਜਨਤਾ ਅਥਵਾ ਕਿਰਤੀ ਕਿਰਸਾਣ ਵਰਗਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਇਟਲੀ, ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੀ ਆਉਂਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੋਮਨ ਕੈਥਲਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਥੋਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਉਤੇ ਪਕੜ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਲਾਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁੱਜੀਵਾਦ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲਗਣ ਦਿਤੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਹੀ ਪੁੱਜੀਵਾਦ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਬਣ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲ ਰੱਜ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ। ਹੁਣ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਉਥੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੀ ਆਉਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਮ (ਸੀਰੀਆ), ਇਰਾਕ, ਦੱਖਣੀ ਯਮਨ ਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦ ਰਾਜਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਵੀ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਇਸਲਾਮੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਗਣਰਾਜ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਥਵਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਚੀਨ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਰੂਸ ਤੇ ਚੈਕੋਸਲਵਾਕੀਆ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ (ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ) ਨੇ ਰਾਜਭਾਗ ਸਾਂਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਵੀ ਰੋਮਨ ਕੈਥਲਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚੌਖੀ ਤਕੜੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਤੇ ਰੂਪਵਾਦੀ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਗੱਲ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਵਰਗ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਰੂਪਵਾਦੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੂਪਵਾਦ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਧਰੇ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟ, ਡਟਵਾਂ ਟਾਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਭਾਵੇਂ ਰੂਪਵਾਦੀ ਵਰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਗ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੇ ਪਿਛੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਵਰ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀਵਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰੂਪਵਾਦੀ ਵਰਗ ਭਾਗ ਸਾਡੀ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਕ, ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ, ਲੋਕ ਦਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪਿਛੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੱਥ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੀ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੱਟੜ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾਵਾਦੀ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ। ਕੇਵਲ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਹੀ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਤਨੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਵੇ ਤਾਂ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਚੌਖਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਹਊਆ ਦਿਖਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਵਾਦ (ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ) ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਉਥੋਂ ਦੇ ਈਸਾਈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿਚ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਸਾਰਕ, ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਪਾਰਟੀ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਇਸਦਾ ਸ਼ਕਤੀਵਰ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਮਾ ਬੰਗਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿੰਦੀ-ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੂਪਵਾਦੀ ਵਰਗ ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਗ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਕ ਹੀ, ਲੋਕਵਾਦੀ ਸੁਭਾਅ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਸਾਣੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜੋ ਵਿਰੋਧ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰੂਪ ਦੇ ਪੁੱਜੀਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੂਲਵਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅੱਗੇ ਚਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਲੇ ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਤਪਾ ਮੰਗੀ, . . . (ਪੱਤਰ-ਪ੍ਰੇਰਕ)—
ਬਿਲਾ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਸੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਿਲਿਆਂ ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਚਿਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀਆ ਨੇ ਰਾਪ ਵਿਖੇ ਖੰਡ ਮਿਲ ਲਾਉਣ ਤੇ ਟੈਂਡ ਮਾਰਟਕੋਚ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰਦੀ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ।

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060

ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਓ

A-Class Auto Body & Paint Ltd.

11969 - 93A Ave. DELTA, B.C. V4C 3P2

Make your car look new

SPECIAL:

Paint JOB from \$189.00 And Up

20% Off On Body Work

Big Discounts

On Deductable or Any Work

(Limited Time Only) (Cars Outside Only)

Call: Amarjit (Sam) Samra

Off. 589-2203 Res. 594-0599

- ICBC claims handled promptly
- Professional Body Work & Quality paint
- Uni-Body repairs & frame work
- Free courtesy cars
- Free estimates

Star Drywall Construction Co. Ltd.

- Complete Drywall Service
- Guaranteed Work
- Free Estimates

Sahib or Nake

Ph. (604) 590-2501

P.O. BOX 639

SURREY, B.C. V3T 5L9

ਮਜ਼ਹਬ - ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ — ਸ਼ਰਾ ਸ਼ਰੀਅਤ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇਨਸਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਹਬ ਪਿਛੋਂ ਬਣੇ। ਮਜ਼ਹਬ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਣਿਆ। ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਠੋਕੇਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸਾਡਾ ਸੱਚਾ ਮਜ਼ਹਬ ਜਾਂ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜੋ ਧਰਮ ਸਿੱਕਾਰ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਾਧਾਰੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਘੋਨ ਮੋਨ ਹੈ, ਕੋਈ ਤਿਲਕ ਧਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭੋਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਦਿਖਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਫਲਾਣੇ ਮੱਤ ਜਾਂ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਤਮਕ ਉਨਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਜ਼ਹਿਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਕਤ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਖਿਆਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਮੁਤਾਬਕ) ਜਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਦਲ ਭੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰਿਵਾਜ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਉਤੇ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਨਾਦਾਨੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੋਂ ਗਿਰਨਾ ਹੈ।

ਸਭ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਠੋਕੇਦਾਰ ਇਹਨਾਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਜਾਹਿਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸੂਲਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਝਗੜਦੇ ਅਤੇ ਦੁਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਕੇ ਮਨੀਨ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਜਾਏ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਾਣੀ ਰਿਤਕੇ ਮੱਖਣ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮੱਖਣ ਕਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਦੁਵੇਸ਼ ਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਜਾਏ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

“ਤੁਰਕ ਮਸੀਤ, ਦੇਹਰਾ ਹਿੰਦੂ, ਆਪ ਆਪਕੋ ਧਾਏ।

ਅਲਖ ਪੁਰਖ ਘਟ ਭੀਤਰੇ, ਤਾਕਾ ਦੁਆਰ ਨਾ ਪਾਏ॥” (ਕਬੀਰ)

ਅਜੇਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਧੱਬਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਟ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਦ ਅਸਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਸ ਸਕੇ। ਸਿਰਫ ਬਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਹੀ ਜਿੰਦ ਫਸੀ ਰਹੀ।

ਇਕ ਸੂਫੀ ਖੁਆਜਾ ਹਸਨ ਬਸਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸਤਿਸੰਗ ਵਿਚ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ “ਅਫਸੋਸ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ੋਰੇ ਖਾਕ ਹੋਂ ਅੱਰ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਰਹਿ ਗਈ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਮਜ਼ਹਬ ਅਤੇ ਧਰਮ ਜ਼ੋਰੇ ਖਾਕ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਵਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਹਬ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਅਸਲ ਮਤਲਬ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬਨਾਉਣਾ, ਜੀਵਨ ਸੁਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰਕੇ, ਨਾਮ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।

“ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਧਰਮ॥

ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨਿਰਮਲ ਕਰਮ॥” (266:ਮ: 5)

ਕੇਵਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਜਾਹਿਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਸੱਚਾ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਦਸੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸੁਆਰਥੀ ਅੰਧਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ।

ਸੱਚਾ ਧਰਮੀ ਪੁਰਖ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦੂਦੀ ਭਾਵ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਢੂੰਢੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਮਨ ਪਵਿਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਣ, ਮਦ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਤੋਂ ਵੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਨ ਈਸ਼ਵਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦਾ ਜ਼ਹੂਰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਜੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਜਾਣ ਗਏ, ਉਹ ਮਾਲਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਸੱਚਾ ਮਜ਼ਹਬ ਹੈ।

ਆਸ਼ਕਾਂ ਰਾ ਮਜ਼ਹਬ ਵ ਮਿਲਤ ਖੁਦਾ ਅਸਤ।

ਅਗਰ ਹੋ ਇਸ਼ਕ ਤੋ ਹੋ ਕੁਫਰ ਭੀ ਮੁਸਲਮਾਨੀ॥

ਨ ਹੋ ਤੋ ਮਰਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਕਾਫਰ ਵ ਜੰਦੀਕ॥

(ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ)

ਪਾਰ ਉਤਰਾ ਵੁਹ ਜੋ ਗਰਕ ਰੂਆ ਬਹਰੇ ਇਸ਼ਕ ਮੇਂ।

ਵੁਹ ਦਾਗ ਹੋ ਜੋ ਦਾਮਨੇ ਸਾਹਲ ਮੇਂ ਰਹਿ ਗਿਆ।

(ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ)

ਮਾਲਕ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਇਦਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ, ਸ਼ਰਾ ਸ਼ਰੀਅਤ, ਜਾਂ ਰਹਿਅਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਂ।

ਨਾ ਤਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਹੁਰਾ, ਨਾ ਤਹਾਂ ਤੁਰਕ ਮਸੀਤ।

ਦਾਦੁ ਆਪੇ ਆਪ ਹੈ, ਤਹਾਂ ਨ ਰਾਹ ਨ ਗੀਤ॥

(ਦਾਦੂ ਸਾਹਿਬ)

ਇਹ ਤਾਂ ਇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੁੱਦੇ ਉਹ ਬਾਜ਼ੀ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਜਾਂ ਕਰਮਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਸੱਚਾ ਮਜ਼ਹਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਮਜ਼ਹਬੀ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸ਼ਰੀ

ਲੋਕ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ।

ਖੁਸ਼ਰੋ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ਰ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਹਿਰਾ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਰ ਭੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜਾਹਿਰਾ ਜਨੇਊ ਜੋ ਕਿ ਸੂਤ ਦੇ ਦੋ ਧਾਗਿਆਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦੀ ਭੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਰਗ ਰਗ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਤਾਰ ਤਾਰ ਹੋ ਕੇ ਜਨੇਊ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਕਾਫਰ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਮਰਾ ਦਰਕਾਰ ਨੇਸਤ।

ਹਰ ਰਗੇ ਮਨ ਤਾਰ ਗਸ਼ਤਾ ਹਾਜ਼ਤੇ ਜ਼ੋਨਾਰ ਨੇਸਤ।

ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਇਕ ਹੀ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੀ ਨੂਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਾ ਕੋਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਹੈ ਨਾ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਨਾ ਕੋਈ ਉਚੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਨੀਚੀ ਜਾਤ ਦਾ।

ਸਭ ਹਮ ਦੇਖਾ ਸੋਧ ਕੇ, ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਆਨ।

ਸਭ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ, ਕਿਆ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ। (ਦਾਦੂ ਸਾਹਿਬ)

ਇਨਸਾਨੀ ਜਿਸਮ ਸੱਚਾ ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਮਸਜਿਦ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਖੁਦ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮਾਲਕ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸੱਚੇ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ (ਇਨਸਾਨੀ ਜਿਸਮਾਂ) ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਮਲੂਕ ਦਾਸ ਜੀ ਫਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐ ਮੁਰਖ! ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਖੁਦਾ ਨੇ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਐ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੂੰ ਦਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈਂ।

ਮਸੀਤ ਸੰਵਾਰੀ ਮਾਨਸਾ, ਤਿਸ ਕੋ ਕਰੇ ਸਲਾਮ।

ਐਨ ਆਪ ਪੈਦਾ ਕੀਆ, ਸੋ ਦਾਏ ਮੁਸਲਮਾਨ। (ਮਲੂਕ ਦਾਸ)

ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਨ ਦਖਾਉ। ਦਿਲ ਦਾ ਦੁਖਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਹੈ। ਖੁਆਜਾ ਹਾਵਿਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਰਚੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਉਹ ਭੀ ਪੀ ਲੈ, ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਜੋ ਅਸਮਾਨੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੀ ਬੇਸ਼ਕ ਜਲਾ ਦੇ, ਕਾਬਾ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦਾ ਘਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗ ਲਾ ਦੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਜੋ ਬੜੇ ਤੋਂ ਬੜਾ ਗੁਨਾਹ ਤੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ ਬੇਸ਼ਕ ਕਰ ਲੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਨ ਦੁਖਾ।

ਖਲਕ ਖਾਲਕ ਕੀ ਜਾਨ ਕਰ ਖਲਕ ਦੁਖਾਵੇ ਨਾਹਿ॥

ਖਲਕ ਦੁਖੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਖਾਲਕ ਕੋਪੋ ਤਾਹਿ॥

ਸਭ ਕਿਵੇ ਘਰ ਮਹਿ ਬਾਹਰਿ ਨਾ ਹੀ।

ਬਾਹਰਿ ਟੋਲੈ ਸੋ ਭਰਮ ਭੁਲਾ ਹੀ।

Body is The Temple of God

ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਏਹੁ ਸਰੀਰ ਹੈ

ਗਿਆਨ ਰਤਨਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ (1346)

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 31 'ਤੇ

Business Financial Planning

**Taking Care
of Your Family
and Business**

How can I ensure that in the future my estate will have the necessary liquidity to meet outstanding debts, taxes, etc.?

Estate Analysis

**Recruiting and
Retaining Key
Employees**

What about a basic benefits package for my employees?

Group Insurance

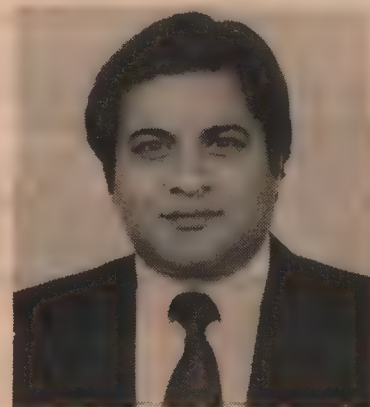

**Affordable
Retirement
Packages
for You and Your
Employees**

How can I increase my retirement benefits?

Registered
Retirement
Savings Plan

**Find Out More
About
The Plan(s) That Interest You
Call Your Financial Planner
and
Complete Brokerage Service:**

Sudesh Kalia

Bus: (604) 685-9335

Res: (604) 254-5837

ASSURING
BRIGHT
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE

#320 - 815 W. Hastings Street
VANCOUVER, B.C. V6C 2W1

ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਵਟਾਈਆਂ ਪੱਗਾਂ ਦਾ ਹਸ਼ਰ

—ਤਿਰਲੋਕ ਸਿੰਘ—

ਸੰਨ 1823 ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜੇ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿੱਤਰ' ਬਣਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ ਇਹ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਇਕ ਰਖੇਲ (ਗੱਦਣ) ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਨ 1829 ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿੱਤਰ' ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇ।

ਸੰਨ 1823 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਦੀਨਾਨਗਰ

ਪੰਨਾ 30 ਦੀ ਥਾਕੀ

ਮਸਜਿਦੇ ਕੋਰਾਂ ਜੋ ਆਖੇ ਗਿਲ ਬਵੰਦ
ਮਸਜਿਦੇ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲਾਂ ਦਰ ਦਿਲ ਬਵੰਦ। (ਮੌਲਵੀ ਰੂਮ)

ਨਾ ਦੇਖਾ ਵੇਹ ਕਹੀਂ ਜਲਵਾ,
ਜੋ ਦੇਖਾ ਖਾਨਾ ਏ ਦਿਲ ਮੇਂ।
ਬਹੁਤ ਮਸਜਿਦ ਮੇਂ ਸਿਰ ਮਾਰਾ,
ਬਹੁਤ ਸਾ ਢੂੰਡਾ ਬੁਤ ਖਾਨਾ।

ਜਾ ਕਾਰਨ ਜੱਗ ਢੂੰਡਿਆ ਸੋ ਤੋ ਘਟ ਹੀ ਮਾਹਿ।
ਪਰਦਾ ਦੀਆਂ ਭਰਮ ਕਾ ਤਾਤੇ ਸੁਝੇ ਨਾਹਿ। (ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ)

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰਾ ਠੰਡੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਕਿ ਮਜ਼ਹਬੀ ਮੁਤੱਸਬ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਖਾਸ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਸ਼ਰੀਅਤ ਸਭ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੀ ਅੱਡ ਅੱਡ ਹੈ ਪਰ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਸਭ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ।

ਖੜ੍ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੁਦ ਵੈਸ਼
ਉਪਦੇਸ਼ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਂਝਾ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪੇ ਉਧਰੇ ਸੋ
ਕਲਿ ਮਹਿ ਘਟਿ ਨਾਨਕ ਮਾਝਾ।

ਸੱਦਿਆ। ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ 'ਜੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੀ ਥਾਂ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਝੂਢ ਲੱਖ ਦਾ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਲੈ ਕੇ ਛੇਤੀ ਪਹੁੰਚ' ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣੋਂ ਡਰ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼-ਉ-ਦੀਨ ਅਤੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨਦੋਟ ਆ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਮਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਆਵੇਗਾ, ਉਹ ਇਕ ਲੱਖ ਦਾ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਭੇਂਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੀਨਾਨਗਰ ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿੱਤਰ' ਬਣ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਪੱਗਾਂ ਵਟਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਛਿੱਤੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਗੱਦੀ ਦਾ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਨੇ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿੱਤਰ' ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਿੱਤਰਤਾ ਨਿਰਾਸ਼ਰਕ ਹੀ ਸੀ।

ਸੰਨ 1829 ਵਿਚ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਫੜੇ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਜਾਂਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਭੋਲ ਗਏ। ਦਬਾਓ ਪਾ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਤੋਂ ਇਹ ਲਿਖਤ ਕਰਵਾ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਮਾਲ-ਅਸਬਾਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਤਲੁਜ ਲੰਘ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਗੱਦਣ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹੇ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਭੋਲੇ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਗੱਦਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬੀਰ ਚੰਦ ਨੂੰ ਨਦੋਟ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਥਾਂ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਾਰ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਭਾਈ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ 'ਮਾਮਾ' ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਣਜੇ ਨੂੰ ਜੋ

ਕਦੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਖਾਤਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਲੰਘ ਕੇ ਹਰਦੁਆਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ (ਅਨੁਰੋਧ ਚੰਦ ਨੇ ਏਥੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ)।

ਰਾਜਾ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾ ਸੰਨ 1811 ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘੁੜਚੜ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜਮਾਂਦਾਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੌਕਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਭੀ ਲਾਹੌਰ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਡੋਗਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਨਾਲ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਾਦੂ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਸੰਨ 1815 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਜਮਾਂਦਾਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਪਰਾਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਥਾਂ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕਾਫੀ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲੇ। ਤਾਂ ਭੀ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਅਹਿਲਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਦਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਖਿਲਾਫ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਸੰਨ 1841 ਦੇ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡੋਬ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਭੀ ਬਣਾਈ। ਪਰ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਬੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇੜੀ ਦੀ ਸੈਰ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਹੀ ਚੜ੍ਹਾ ਲਏ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਰਾਏ ਕੇਸਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਾਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ। ਮੌਸਮ ਤਾਂ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਡੁੱਬਣ ਲੱਗੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਟੇ-ਕੱਪੜੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਖੜੋਤੇ ਹਾਥੀ ਗੋਤੇ ਖਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰਾਵੀ ਵਿਚ ਆ ਵੜੇ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਤਾਂ ਹਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਮਟ ਕੇ ਬਚ ਗਏ ਪਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਸੁਖੀ-ਸਾਂਦੀ ਘਰ ਆਏ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਹਸਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਜਮਾਂਦਾਰ ਜੀ! ਸਾਰਾ 'ਕੱਠ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਝੂਰੀ ਤੇ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਬਚਾ ਲਈ' ਬੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵੀ ਰਿਹਾ।

ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ। ਸੰਨ 1831 ਵਿਚ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਉੱਤੇ ਹਰਦੁਆਰ ਵਿਖੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ?

ਇਕ ਰਸਤਾ ਹੋਰ ਹੈ :

ਹਿਪਨੋਥੈਰੇਪੀ

ਦਮਾਂ, ਦਰਦ, ਨਸ਼ਾ, ਵਜ਼ਨ, ਦਿਮਾਗੀ ਚਿੰਤਾ, ਕਰੋਧ, ਬਲੱਡ ਪਰੈਸ਼ਰ, ਗੁਪਤ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਹੋਵੇ, ਸਭ ਦਾ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਇਲਾਜ !! (ਬਿਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਿਆਂ)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣੀ, ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਡਰ ਭੈ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਗ਼ਲਤ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਲਗਾਉਣੀ ਆਦਿ : ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਨਵੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ

ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

(403) 791-5105/2571

ਐਡਮਿਟਨ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ (ਸਿਰਫ਼ ਵੀਕਐਂਡ ਤੇ ਹੀ)

**BOMBAY
SWEETS**

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਪੰਨਾ 31 ਦੀ ਆਰੀ

ਜ਼ਰਾ ਨੇੜੋਂ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਬਣ ਗਏ। ਸ਼ਾਮਲ ਅਲੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸਿਖਸ ਐਂਡ ਮੁਗਲਜ਼' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ —

'ਜੰਮੂ ਘਰਾਣਾ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਾਰ ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਖਦੇ। ਪਰ ਹਰਦੁਆਰ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ ਵਡੇ ਕੁੰਡ ਮੇਲੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਰਾਜਾ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਾਰ ਉਥੇ ਮਿਲ ਪਏ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਟਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਕਰਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਦੇ ਹਨ।'

ਡੋਗਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਇਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਮਾਈ ਰਾਸ ਨਾ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਾਏ ਹੋਏ ਰੁਪਈਏ 'ਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੋਨਾ-ਚਾਂਦੀ, ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ। ਰਾਜਾ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਣ-ਆਈ ਮੌਤ ਭੀ ਮਰਿਆ। ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਲੱਖ, ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ, ਅੱਠ ਸੌ ਪੈਂਹਨ ਰੁਪਏ ਸਾਲ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਸੀ। ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਈਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦਾ ਹੱਦ ਅੰਦਰ (ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ) ਦੱਬ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਏਨਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਭੁੱਖ ਉਦੋਂ ਜਾਗੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ 23 ਸਾਲਾ ਭਤੀਜਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣ ਬੈਠਾ। ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਅਗੇ ਰਖ ਕੇ ਉਹ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਦੇ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਵਜ਼ਾਰਤ ਉਤੇ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਬਣਦੇ।' ਪਰ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿਕੇ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਤੋਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਧਾਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਬੰਧ ਕੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਨ 1844 ਦੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਜ਼ਾਰਤ ਖੋਹਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਆ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਰਾਏ ਕੋਸਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 45 ਡੋਗਰੇ ਸਵਾਰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਉਹ ਮੀਆਂ ਵਡੇ ਦੇ ਮਜ਼ਾਰ ਤੇ ਘਿਰ ਗਿਆ। ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿਤਾ, 'ਅਜੇ ਭੀ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਓ।' ਅੱਗੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ, 'ਮੈਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਮੁੜਕੇ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਜੰਮੂ ਵਜ਼ਾਰਤਾ?' ਅਖੀਰ 27 ਮਾਰਚ, 1844 ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਫਿਰ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਟਾਪ ਵੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਜਿੰਦਾਂ ਦਾ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਨੇ 21 ਸਤੰਬਰ, 1845 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਭੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰਾਂ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ।

ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਸਮੇਂ ਮਿਸਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਫੋਟਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਜੱਲੂ ਪੰਡਤ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਹਮਾਇਤੀ ਦਾ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅੰਦਰੋਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੀ। ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਉਕਸਾਉਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਰਾਣੀ ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਐਨ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਉਸ ਅੱਗੇ ਰਖੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਚੁੱਮੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਏਧਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਇਕ ਉਚਾ ਮੁਰਾਤਬ ਦੇਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਅਤੇ ਰੋਹਤਾਸ ਅਤੇ ਡੋਮੋਲੀਆ ਦੇ ਵਜ਼ਲਵਾਦ ਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਹੋਏ ਇਲਾਕੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਦਿਤਾ। 'ਟਿੱਕਾ' ਭੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਖੁਭ ਜਾਣਕੇ ਪੰਡਤ ਜੱਲੂ ਨੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਤਰਤਾ ਦੀ ਗੱਦ ਹੋਰ ਪੀਡੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ ਪੱਗ ਵਟਾ ਲਈ। ਜੱਲੂ ਅਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਹੁਣ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਸਨ। ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾ ਆਪ ਭੀ ਉਸ ਨਾਲ

ਖੁਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਰਾਤ ਭਰ ਤਾਸ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਜੁਆ ਭੀ ਚਲਦਾ।

20 ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ 1844 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ (ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਦਾ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ ਮਿਤਰ' ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕਥਾ ਅੱਡ ਦਿਤੀ ਹੈ) ਸਟੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਏ ਦੇ, ਜੱਲੂ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਡਰਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੁਸੀਂ ਡਰਦੇ ਕਿਉਂ ਹੋ? ਸਾਰਾ ਖਾਲਸਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ।' ਪਰ ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਸਮਝੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਿਥੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ—ਮਤਾ ਲੈ ਕੇ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵਖਤ ਹੋ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਲਾਹੌਰੋਂ ਨਿਕਲ ਰਾਵੀ ਵਲ ਨੂੰ ਵਧੇ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਭੀ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਵਿਖੇ ਖਬਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਫਟਾ-ਫਟ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਏ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਪਿਛੇ ਲਗ ਤੁਰੀ। ਰਾਵੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਬੈਂਡੀ ਦੂਰ ਤੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਮੁਠ-ਭੇੜ ਹੋਈ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਜੱਲੂ, ਮੀਆਂ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਪੰਡਤ ਜੱਲੂ ਦੀ ਮਿਤਰਤਾਈ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ 13 ਮੀਲ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਰੁਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਲਿਆਕੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਿਆ।

ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਚੰਗੇ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਸਕੇ ਭਾਈ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ। ਚੁਆਨ ਤੇ ਧੜੋਲੇਦਾਰ। ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਿਤਰ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਬਣੇ ਜ਼ਰੂਰ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁਆਨ ਉਮਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। 'ਸਿਖਸ ਐਂਡ ਅਫਗਾਨਜ਼' ਦੇ ਕਰਤਾ ਸ਼ਹਾਮਤ ਅਲੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਮਿਤਰਤਾ ਦਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ —

'ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪਗੜੀ ਵਟਾਈ ਹੈ।' (ਪੰਨਾ 20)

ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ 27 ਜਨਵਰੀ 1841 ਨੂੰ 'ਗੱਦੀ' ਤੇ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਿਆ। ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਭੇਜ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਾ ਵਜ਼ੀਰ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਮਿਸਟਰ ਕਲਰਕ ਨੇ ਉਸਦੀ ਆਉਤਰਤ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਤਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਲਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਜਦੋਂ ਤਕ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਮਿਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਗੰਢ ਸਕੇਗਾ।' ਅੰਤ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾਵੇ। ਇਹ ਸਲਾਹ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਭੀ ਬੰਦੀ ਖਾਨਿਉਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਹੋਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਭੀ ਵਾਪਸ ਮਿਲ ਗਈਆਂ।

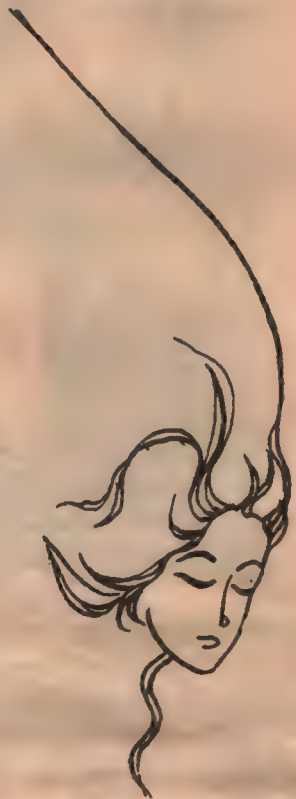
15 ਸਤੰਬਰ, 1843 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਦੇ ਕਤਲ ਹੋਏ ਭਾਵੇਂ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਇਕ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਭੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜਪੂਤੀ ਪ੍ਰਣ ਲੈ ਕੇ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਪਣੇ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਸਿਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਧੇ। ਇਹ ਰਾਜਪੂਤੀ ਅਣਖ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ।

ਏਸ ਲੜੀ ਦੀ ਅੰਤਮ ਕਥਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰਤਾ' ਦੀ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ

ਮਜੀਠੀਆ ਪਿਛਲੇਰੇ ਦਾ ਸਕਾ ਭਾਈ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੱਕੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਾਵੀਉਂ ਪਾਰ ਪਿੰਡ ਮੱਤੋਵਾਲ ਕੋਲ ਮੁਠ-ਭੇੜ ਸਮੇਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਏ ਨੇ ਸਿੱਖ ਘੋੜ ਚੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਇਹਨਾਂ ਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ।' ਸਾਰੀ ਡੋਗਰਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰ-ਮੁਕਾ ਕੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਆਪਣੇ 200 ਘੁੜਚੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਡੋਗਰੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਭੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ, ਹਥਿਆਰ-ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੈਦ ਭੀ ਕੀਤੀ। 'ਹੁਣ ਮਿਤਰਤਾ ਕਿਸ ਨਾਲ?' ਉਹ ਕਰੇ।

ਸੋ ਇਹ ਸਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਕੁੱਝ 'ਪੱਗ-ਵੱਟ-ਮਿਤਰ' ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਸਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ।

ਡਾ: ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ

ਬਹਾਦਰ ਜੇ ਮਰਨੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਅਗਰ ਮਰ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਗੜਨੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਜੇ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਬੰਦਾ ਸੰਵਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਸਮਾਂ ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤਿਰੀ ਲੋੜ ਧਰਤੀ ਤਿਰੀ ਲੋੜ ਏਧਰ
ਤਿਰੇ ਭਾਝ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਹ ਚੁਕਦੇ ਨਹੀਂ ਘੁੰਡ ਪਰ ਕਹਿ ਕਹੇ ਨੇ
ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਤੰਗਾ ਨ ਜਦ ਤੀਕ ਅੱਗ ਨਾਲ ਖੇਡੇ
ਕਲੋਜਾ ਪਤੰਗੇ ਦਾ ਠਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਹੱਬਤ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਨੋਖਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ
ਭਰੋਸਾ ਕਿਸੇ ਰਾਹਬਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧੁਰੇ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਏ ਖਾਲੀ ਲੁਫਾਫਾ
ਕਸੂਰ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾਮਾਬਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਕੀਬਾਂ ਨੇ ਕੀ ਫੈਜ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਤੇਥੋਂ ?
ਕਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋਹਾ ਤਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਿਲਾਏ ਨੇ ਸਾਕੀ ਨੇ ਭਰ ਭਰ ਪਿਆਲੇ
ਮਿਰਾ ਦਿਲ ਅਜੇ ਤੀਕ ਭਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਮਰ ਹੋਣ ਦੀ ਚਾਹ 'ਹਮਦਰਦ' ਮਾਰੇ
ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਐਵੇਂ ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼'

ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਮਾਂ — ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੈਨਲ — 102.7 F.M.

ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਬੈਂਸ ਟਰੈਵਲ ਸਰਵਿਸ

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੇ ਰਾਹ ਵਿਚ
ਕਿਤੇ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ
ਫਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜ਼ੀ, ਲੰਡਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਓਨੀਲੋਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸਟੋਪ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ-ਵਲੇ ਸੋਇਨਕਾ

ਸੋਇਨਕਾ

ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੇ ਕਵੀ-ਨਾਵਲਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵਲੇ ਸੋਇਨਕਾ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1901 ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਪੰਜਵਾਂ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਡਨ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਇਨਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰ ਕੇ ਨਰਾਇਣ, ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੇ ਬੀਨੁਆ ਅਬੀਏ, ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਫਿਓਗੋ ਅਤੇ ਸੋਨੇਗਲ ਦੇ ਉਲੀਨੇ ਸਿਮੀਨੇ ਇਸ ਇਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਅਫਰੀਕੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਮੱਤੀਆਂ ਭੁੱਲਦਿਆਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਅਕੈਡਮੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸੋਇਨਕਾ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਸੋਇਨਕਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸੂਖਮ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਕਲਾਮਈ ਚਿਤਰਣ ਦੀਆਂ ਲਖਾਇਕ ਹਨ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਵੀ ਨਾਵਲਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ।' ਵਲੇ ਸੋਇਨਕਾ 13 ਜੁਲਾਈ 1934 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਥਿਓਕੋਟਾ ਵਿਖੇ ਜਨਮਿਆ। ਲੀਡਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਅਥਾਦਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ 1960 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਟਕ 'ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਨਾਚ' ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲਗਿਆ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਮੰਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗੂੜੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿਅੰਗ ਵਾਲਾ ਤੌਰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1960 ਵਿਚ ਹੀ ਸੋਇਨਕਾ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਾਟਕ 'ਸ਼ੜਕ' ਲਿਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮੀਰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਉਸਦੀ ਲੇਖਣੀ ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਰਹੀ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਅਫਰੀਕਨ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਦੇ ਦੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਸਟੇਜ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦਿਆਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਘੜ ਰਹਾਸ਼ ਕੇ ਮਾਨਟੇਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਅਜਮਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੋਇਨਕਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ

ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਤਕ 20 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਾਟਕ ਲਿਖ ਚੁਕਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਉਪਰ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1965-70 ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਭੂਮਿਜੀਵੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰਾਜਸੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। 1972 ਤੋਂ 1976 ਤਕ ਉਹ ਦੇਸ਼ੋਂ ਬਾਹਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਅਸਾਰ ਦਿਸਣੇ ਲੱਗੇ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਏ. ਏ. 1983 ਤਕ

ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਦੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਲੇ ਸੋਇਨਕਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੋਇਨਕਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਉਸਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸੂਖਮ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਕਲਾਮਈ ਚਿਤਰਣ ਦੀਆਂ ਲਖਾਇਕ ਹਨ।' ਵਲੇ ਸੋਇਨਕਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਰਾਜੂ ਵਿਲੀਅਮ

ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਫਰੀਕਨ ਲੋਕ-ਕਥਾਵਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ, ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਨਾਇਜੀਰੀਅਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੇ ਦਵੇਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਸੋਇਨਕਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੌਰ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਕੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਪਿਛਾਧੜੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉਤੇ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ

ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸਟ ਬਗ਼ਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਨ ਉਸਦੇ ਮਾਧੂ ਵਿਅੰਗ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਗੁਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਿਲਮ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਸੋਇਨਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿਖਰ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭੂਮਿਜੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਫੌਜੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਵਰਤੀਰੇ ਤੋਂ ਨਾਖ਼ੁਬ ਇਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 22 ਮਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਖਿਆ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਸਤੀਅਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ 'ਆਦਮੀ ਮਰ ਗਿਆ' ਨਾਂ ਹੇਠ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ।

ਸੋਇਨਕਾ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਗਠੜ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿੰਦਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਜੁਲੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਅਫਰੀਕੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮਾਨ-ਦਾਰੀ ਨਾਲ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਬਰ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਣਗਿਣਤ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਅਫਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹਾਨ ਅਫਰੀਕੀ ਲੇਖਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 1986 ਦਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਦਮ ਹੈ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਫੋਟੀਆਂ ਬਦਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰੀ ਜ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੋਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਫੋਟੋ-ਜਸਵੰਤ ਪੁਰਖਾ

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ?

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ LL.B. (U.K.)

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਡਾਢੇ ਪੈਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਫਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ, ਥਰਡ ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਖਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਕਿੱਦਾ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਡਾਇਵਰਸ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਡਾਇਵਰਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਮਿਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਡੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੋ ਉਹੋ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਟੈਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਲਵੋ।
- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।

ਨਵੇਂ ਰਵਿਓਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲਵੋ Res. 228-0452 Worldwide Immigration and Consultation Services

ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਲਵੋ
ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ 1946 ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਂਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਰਥਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤੀ, ਪੋਤਾ, ਦੋਹਤੀ, ਦੋਹਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿਣਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਡਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿਨੀ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
(ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ)

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚਲੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਨੋਟ —ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਬਰਾਂਚ ਆਫਿਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਛੇਤੀ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ
ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

Malkit Singh Parhar & Daljit Sandhu

OFF.(604)733-1644

#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

ਨੋਟ — ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਬਰਾਂਚ ਆਫਿਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਛੇਤੀ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਾਂ

ਓਮਪੁਰੀ ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਲੈਂਡ ਨਹਿਰੂ ਐਵਾਰਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, - ਫਿਲਮ ਅਭਿਨੇਤਾ ਓਮ ਪੁਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗਿਆਨ ਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸਤਰੰਜ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਖਿਡਾਰੀ ਦਿਬੋਪੂ ਬਰੂਆ ਨੂੰ ਸਾਲ 1986 ਦੇ ਸੋਵੀਅਤ ਲੈਂਡ ਨਹਿਰੂ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨ ਰੰਜਨ ਪਹਿਲੀ ਕੈਟੋਗਰੀ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 20-20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਅਤੇ 2-2 ਹਫਤੇ ਲਈ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਓਮ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੇ ਇਕ ਮੈਡਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਬੋਪੂ ਬਰੂਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਇੰਸ-ਲੇਖਕ ਸੁਖਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਲੈਂਡ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਨਵਾਂ ਐਲਾਨਿਆ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ

ਐਵਾਰਡ 'ਚ 8-8 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ 2-2 ਹਫਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

4 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 78 ਘੁਸਪੇਠੀਏ ਹਲਾਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੀ ਟੀ ਆਈ) ਅੱਜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 29 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ 78 ਘੁਸਪੇਠੀਏ ਹਲਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ 58 ਫੜ ਲਏ ਗਏ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਚਾਰ

ਵਲੋਂ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਣ — ਵੈਨਕੂਵਰ
ਫੋਨ 873-9441

ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ 59 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁੜ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜ਼ਰ ਕੇ ਲੋਕ ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਗੌਰਮਿਟ ਦਾ

ਰਵਈਆ ਬੜਾ ਹੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਖ ਗੱਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

- ਪਰਵਾਰ ਵਾਲੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਠੀਕ ਹੋਣ, ਮਾਇਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਸਪੌਂਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਪਰਵਾਰਕ ਕਲਾਸ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪੈਕਿਜ ਲੈ ਸਕਣਗੇ।

- ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਕਿਜ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ।

- ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਪੌਂਸਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਦਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

- ਮਨਿਸਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜੇ ਕੋਈ ਸਪੌਂਸਰ, ਜਿਸਦੇ ਕਿ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਾ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋਣ, ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਇਥੇ ਮੰਗਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

- ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸਿਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਸਿਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅਫਸਰ, ਚਿੱਠੀ ਭਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਭਰੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਸਰਪੰਚਾਂ, ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਲੋਂ

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ।

- ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ-ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸਿਖਣ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਰਗ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਪਹਿਲ

(ੳ) ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ, ਸਹਾਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ।

(ਅ) ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿਚ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ, ਯਤੀਮ, ਅਛਾਪਟ ਕੀਤੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬਿਧਵਾ ਮਾਪੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਮੰਗੇਤਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

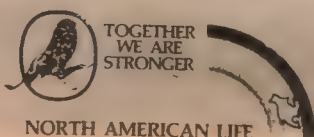
(ੲ) ਸਹਾਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪੁਆਇੰਟ ਸਿਸਟਮ ਮੁਤਾਬਕ ਗੌਰ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਾਧੂ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ਸ) ਸਹਾਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿਚ ਮਾਮੇ, ਚਾਚੇ, ਤਾਏ, ਤੇ ਮਾਸਤ ਅਤੇ ਮਾਮੀਆਂ, ਚਾਚੀਆਂ, ਤਾਈਆਂ ਤੇ ਮਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜੀ, ਭਤੀਜੇ, ਭਾਣਜੇ ਤੇ ਪੋਤਰੀਆਂ ਤੇ ਪੋਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ਹ) ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਭਰਾ ਜਾਂ ਤੈਣ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋਵੇ, ਨਵੀਂ ਸੁਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਪਾਲਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਹਫਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਪੜ੍ਹੋ ਜਾਂ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ:

873-9441

Rupinder S. Azad

Ph. (604) 853-0134

Looking for The Right Kind of Life Insurance? YES!

Choice is Yours:

Traditional VS Universal [Smokers & Non Smokers]
For Details & Free Consultation

ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਪਾਲਸੀ ਲਉ। ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ, ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ

Toll Free Line (in B.C.)
1-800-242-8044

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Contact:

Rupinder S. Azad
AZAD INSURANCE AGENCIES
#1 - 2619 - Cedar Park Pl. Clearbrook, B.C.

FOR THE SOUTH
ASIAN COMMUNITY

شہر میں اپنی نوعیت کا واحد
Sabrung

SOUTHERN TELEVISION SHOW
GOOD NEWS FOR
THE SOUTH EAST ASIAN COMMUNITIES
LIVING IN BAY AREA

A new kind of television show on Cable Channel 25 can be seen on every Saturday at 6 p.m. regularly full of entertainment, excitement and music. Presents educational and informative program concerning our community's day to day life.

Producer and host: Irfan Ali

KEEP LISTENING TO SABRUNG RADIO & TELEVISION PROGRAM

TELEVISION
(415) 928-1650

SATURDAYS
6:00 p.m.

CHANNEL 25 CABLE
KUSF 90.3 FM

RADIO PROGRAM
SUNDAYS
10-12 NOON

KUSF

90.3 FM

The Gurdwaras and Akalis

The Punjab, especially the central districts of the erstwhile united Punjab, are hallowed ground for the Sikh community because every inch of this land is associated with some important event or another in the lives of the gurus or other great martyrs of the community. The whole movement of Sikhism turns round what may be called the "Gurdwara-cum-Sacred Book" axle. To a large number of devotees of the Sikh religion the 'Gurdwara' is more than a mere place of worship and the 'Granth Sahib' much more than a book of spiritual guidance. Both are interwoven with the social and spiritual life of the people and growth of the Sikh religion over the centuries. To the Sikhs, Guru Granth Sahib represents the body and soul of the lives and teachings of the gurus while the gurdwaras are not only the embodiment of the struggles of the Sikhs but they are also integrated with day-to-day social life and religion of the entire community.

After the death of Maharaja Ranjit Singh, the mahants of the gurdwaras had become negligent in their duties to a large extent. However, after the annexation of the Punjab by the British rulers, the mahants and sadhus, in charge of the various gurdwaras, began to flout the guidance of the Sikh sangat and became hereditary masters of the sacred shrines. Gradually even the essence of Sikhism stood diluted and wearing of the beard and the turban remained the only distinctive marks of the keepers of the religious seats. The gurdwaras became dens of corruptions and vices which follow in the wake of unaccounted for unearned wealth. The mahants assumed an arrogant attitude towards the disorganised and powerless sangats and began to look upon the shrines as their personal property. Idol worship was not only tolerated but encouraged in some shrines to turn them into additional sources of income from the orthodox Hindus. Even the most important gurdwaras were not free from corruption and debauchery in direct defiance of the principles preached by the Sikh Gospel.

During this period, two other significant developments took place.

When canal-irrigation was introduced in the Punjab, the incomes of the gurdwaras from land increased enormously. The office of the priest became one of great prestige and power. Some of the priests openly revolted against Guru Gobind Singh's tradition of democratic control. They denied Sikhism and asserted that the gurdwaras were Udasi places of worship. Hindu idols were placed in several gurdwaras along with the Granth Sahib. Anger mounted among the devotees of the Sikh religion. The British, using the plea that peace was threatened, assumed control of the four most important shrines of Amritsar, Anandpur, Patna and Nander (in Hyderabad). In the others, numbering 260, the mahants continued to be in power.

At many places, members of the sangats tried to gain control of the gurdwara by filing suits against the mahants who being rich and resourceful were able to delay justice through prolonged legal proceedings and confound those who dared question their rights. In 1914, the agitation for control of the gurdwaras took the shape of an anti-government movement. The government, busy in extending its new capital had acquired portions of the land of Rakabganj Gurdwara in New Delhi. When it started pulling down the walls of the gurdwara itself, there was a great commotion among the Sikhs. But for the outbreak of the First World War, the agitation would have certainly turned violent and unmanageable.

After the war, the agitation was resumed all over the Punjab. A body called the Sikhs League was formed in 1920 and a Gurmukhi paper called the Akali was started.

The Congress lent full support to this movement. At a meeting in October 1920, which was attended by Mahatma Gandhi, a resolution was passed by the Sikh League to non-cooperate with the government. Though the Rakabganj dispute was settled peacefully, the Sikhs all over India began occupying gurdwaras on their own. Some of the mahants agreed to democratic control and Shiromani Gurdwara Prabandhak Committee (SGPC) was formed to administer these shrines. But in 1921, the government sensing that these important institutions were passing under the control of the nationalists, encouraged the mahants to resist the forcible occupation of the gurdwaras. In Tarn Taran, a group of Sikh leaders who had gone to discuss the handing over of the gurdwara to the SGPC was assaulted. Two of them were killed and 17 injured. Immediately following this, occurred the massacre of 130 worshippers at the hands of the mahant of Nankana Sahib (birth place of Guru Nanak). The government tried to protect the mahant, but public opinion became militant. Gandhiji visited the shrine and the government retreated by handing over the gurdwara to a committee of seven. In 1921, the British authorities tried to gain control of the Golden Temple by seizing the keys. This again was foiled by determined public resistance. It was during this agitation to prevent the nominee of the government from entering the Golden Temple that Master Tara Singh came into prominence for the first time. He was one of the three leaders who were arrested.

Towards the end of the last century, the British rulers tried to manage the affairs of Sikh religious shrines directly by appointing managers of the gurdwaras and arbitrating in disputes by fixing the share of the mahants. Subsequently, even when they modified their policy, the control of the chief shrines of the Sikhs such as the Golden Temple, the Akal Takht, Tarn Taran Sahib, Baba Atal continued to remain in the hands of the government. Most other sacred places of the Sikhs with incomes of lakhs of rupees remained in the possession of mahants who always acted as stooges of the British authorities. Some mahants had been made honorary magistrates, darbarism titleholders, nominated members of municipalities and notified areas. Most of them being unmarried and having large revenues at their disposal, without any accountability to public, naturally squandered their wealth in unworthy pursuits and activities.

Over a long time, the practice in keeping with the teachings of the Sikh gurus was that people from the scheduled castes, the harijans, were freely allowed entry in the Sikh religious shrines including the Golden Temple and to offer prayers there. Later, this

privilege was gradually withdrawn or curtailed. The mahants had now fixed certain hours when this poorest strata of the population could go to the Sikh religious shrines. But even during these hours, the Karah Parshad offered to Guru Granth Sahib was not accepted if it had been touched by them. They had, therefore, to engage the services of a man of a higher caste to carry it into the temple.

The Akalis were determined to see that the sanctity of the Sikh shrines was restored and its affairs were conducted by the sangat — the congregation in time with the original teachings of Guru Gobind Singh. With this began the struggle for the liberation of the gurdwaras.

The year 1919 saw a wave of mass unrest throughout India and Punjab was no exception to it. The movement assumed the undeniable character of an organised revolt against the British Raj. What shocked the British rulers most, was extraordinary scenes of fraternisation among the Hindus, Muslims and the Sikhs. It was in this situation that the Congress at Nagpur on December, 1920 declared that the attainment of Swaraj was its new objective. This decision gave a new direction to the national movement and had tremendous impact on the masses in Punjab, particularly the Sikh masses. However, the growing national consciousness among the Sikhs found its immediate expression in their peaceful struggle for the democratisation of the management of the gurdwaras. "Just as the rising sun awakens the people from sleep, in a like manner preparations for Swaraj have raised the Sikhs from their slumber. That is why they have demanded religious freedom as the first step towards the attainment of their objective" (emphasis added), declared Jathedar Bhai Karter Singh at Nankana Sahib when Gandhiji, Maulana Shaukat Ali and Dr S.D. Kitchlew visited that shrine consequent upon the mass killing of the Sikhs by the mahant and his goons. The struggle for the liberation of gurdwaras from the clutches of the stooges of British imperialism now merged with the struggle for 'liberation of the bigger, Gurdwara, that is India.'

There was hardly any outstanding congress leader who did not visit Punjab those days to give moral material support to the Akalis in their peaceful struggle for democratic control of the gurdwaras.

The Akali movement of the early twenties was essentially anti-imperialist in character, though its form was obviously religious. That this movement evoked keen interest in Gandhiji further confirms this conclusion because he too was trying to build a

Contd. at page 36

Contd. from page 35

national movement by bringing about some sort of synthesis among the various religious. Nonetheless, what is important to note in this connection is that next to the Sikh feudal aristocracy, the closest allies of British rulers were the Sikh religious preachers and the mahants of the gurdwaras. As has been mentioned earlier, if the British rulers gave jagirs to Sikh landlords, they allowed the priests of some of the historical gurdwaras such as of Amritsar, Anandpur and Tarn Taran to retain a large portion of their endowments.

The sociological survey of the Gurdwara Reform Movement reveals that it was confined mainly to the middle and lower strata of the rural Sikh peasantry and the Sikh intelligentsia. It is also noteworthy that Jat landowners were most active throughout the agitation.

In the midst of this Akali movement, a terrorist group emerged particularly after the Sikh killings in Nankana Sahib. This group was called the Babbar Akalis. The Gurdwara Act of 1925 was the achievement of this broad-based movement.

Within the Akali ranks, three distinct trends came to surface. Some elements constituted the care of the orthodox Akalis, others joined the Congress and some came over to the communist movement. However, it was the Akali Dal in the main which started projecting itself as the spokesman of the Sikhs as a religious minority.

Between 1925 and 1939, the main area of the activities of the Akali Dal was the struggle to control the SGPC and voice the political demands of the Sikhs for share in political power as a religious minority. After the agitation for the democratic control of the Sikh religious shrines, it did not launch as a party any movement to articulate the demands of the Sikh peasantry, though its followers did join the national

struggle for freedom and participated in agitations for the specific demands of the peasantry such as reduction in land revenue and abiana—water rates.

The struggle for the control of SGPC is undoubtedly the dynamic part of the Akali politics influencing Sikh politics on the whole and thus deciding most matters in the state. Neither the Congress (now the Congress-I) nor the left in Punjab—both CPI and CPI(M) has ever successfully challenged the Akali Dal on the political and ideological plane. In this sense the Akali Dal has been holding a key position in the politics of the State, though its mass influence has always been out of proportion to its real strength.

In the first few years after the formation of the SGPC which is an elected body on the basis of adult franchise of the Sikh population in the state, its control was exercised by Baba Kharak Singh's group. But later

it passed on to the hands of Master Tara Singh. His group started calling itself the Akali Party, while the Kharak Singh group assumed the name of the Central Akali Dal. That the Akali Party was the strongest political influence amongst the Sikhs had to be acknowledged from the fact that in 1947 when four out of the five Sikh members returned to the Constituent Assembly were Akalis. The popularity of the Akalis did not mean then, as it also does not mean now, that it was a united organisation. Within the Akali party, groups centering round Master Tara Singh, Giani Kartar Singh and Isher Singh Majhali developed. Master Tara Singh was acknowledged as the undisputed leader till he maintained neutrality between the two other groups. These groups in their turn accepted such leadership only as long as the Master had the wholehearted support of the rich individuals like Sardar Baldev Singh (former defence minister) and Sardar Ujjal Singh. To be contd...

ਅਨਾਜ ਸੰਭਾਲਣ 'ਚ 93 ਕਰੋੜ ਦਾ ਘਾਟਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਕਾਰਨ 93 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦੇ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਧਮਾਕਾਖੋਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 1968 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਅਨਾਜ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 215 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 1984-85 ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ 76 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਨਸਪ, ਮਾਰਕੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੋਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਸਲ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਮਾਲ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਤਕ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਏਨੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਖਰਾਬ ਅਨਾਜ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ

ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ 21 ਲੱਖ ਟਨ ਚਾਵਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਕੁਇੰਟਲ ਪਿੱਛੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਰਕਾਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਉਤਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਦੂਹਰੀ ਮਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਕੌਮੀ ਭੰਡਾਰ ਲਈ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦ ਕੇ ਘਾਟਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜਾ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਸਸਤਾ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਕੋਲ ਅਨਾਜ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਨਾਜ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਫੱਤ ਹੋਣਾ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜੂ ਅਨਾਜ ਦੀ ਏਅ-ਵੁਆਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਨਾਜ ਦਾ ਕਾਫੀ ਹਿੱਸਾ ਪਿਆ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਨਾਜ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 52 ਲੱਖ ਟਨ ਕਣਕ

ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਸਿੰਜਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 150 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਇਸ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਨਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੰਜੂ ਜਦੋਂ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਖਰੀਦਣ ਨੂੰ

ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਅਨਾਜ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਲ ਪਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਾਜ ਵੇਚਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਕ ਚਿੱਲੇ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਦੂਜੇ ਚਿੱਲੇ ਵਿਚ ਫਸਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੰਜੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਜਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹ ਕੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸੋਕਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੁੱਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਿੱਲ ਮਾਲਕ ਲਗਪਗ 60% ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 18% ਨਮੀ ਵਾਲਾ ਝੋਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਟਕਪੂਰਾ (ਪ. ਪ.)—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰਾ ਸਰਪੰਚ ਭਿੰਡਰ ਹਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮਕੋਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਚਾਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜਗ-ਸੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਈ ਬਾਰ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚ ਖੇਡ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹ 26 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ।

MALKIT PARMAR

REAL ESTATE SERVICES

ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਛਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਗਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਲਕੀਤ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Bus: (604) 590-1321 Res: 589-2650

8699 - 120th St., North Delta, B.C.

ਫਿਲਮ-ਲੋਕ

ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਫੇਰੀ

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼-ਫੇਰੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :- (1) ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਤੇ ਕੰਨੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। (2) ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ "ਆਊਟਿੰਗ" ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਵੀ। (3) ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਟੋਲੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਤੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਵਿਚ ਸਟੇਜ-ਸ਼ੋਅ ਦਿੱਤੇ। ਟੋਲੀ ਵਿਚ ਉਘੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਹੋਆ ਮਾਲਿਨੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਿੱਪਲ ਕਪਾਡੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸੱਚਨ ਤੇ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਜਗਦੀਪ ਵੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮੀ ਹਸਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ, ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਤੀਸ਼ ਕੌਲ ਇਸ ਟੋਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਉਸਾ ਖੰਨਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਉਥੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਗਾਏ ਗਾਏ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸੋਦਾਗਰ ਬੇਗਮਪੁਰੀ ਦਾ ਗੀਤ "ਨਿੰਮ ਦਾ ਕਰਾ ਦੇ ਘੱਟਣਾ ਸੱਸ ਕੁਟਣੀ ਸੰਦੂਕਾਂ ਓਹਲੇ" ਉਥੇ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਥੇ ਵਾਂਗ ਕੀਲਣ 'ਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਟੀ. ਵੀ. ਸਟਾਰ ਤਬੱਸੁਮ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੱਜਰੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੈਬਲੋਹਾਲ ਤੇ ਐਨ. ਈ. ਸੀ. ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰ ਰੰਗੀਲਾ ਵੀ ਟੋਲੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਾਦ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੋਡਾ ਲਾ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਵਾਸਤੇ ਬੇਬੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਨਿਸ਼ਾਨ' ਤੋਂ ਸ਼ਾਦ ਕਮਾਈ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਖੁਦ ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪੈਸਾ ਚੁਕ ਲਵੇ ਸਗੋਂ ਉਹ ਫੈਨ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਚਾਰ ਲੱਖ ਦਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਏਨਾ ਇਤਥਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਬਣੇਗਾ ਤਾਂ ਫਾਈਨੈਂਸਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ 'ਹਿਮਤ ਅੱਗੇ ਮਿਹਨਤ' ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਬਰਾੜ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਅੱਜ ਦੀ ਨੰਬਰ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸਿਰੀਦੇਵੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰੋ ਲਿਆ ਹੈ ਜਤਿੰਦਰ। ਕਾਦਰਖਾਨ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਕਪੂਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏਗੀ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੇ. ਬਪਈਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਹੁਣ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਬਤੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਡਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ ਤੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਾਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ਮੀ ਕਪੂਰ ਤੇ ਅਮਰੀਸ਼ ਪੁਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਦ ਬਠਿੰਡੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬਾਈ ਬੱਗਾ ਬਰਾੜ, ਪੁਰਾਣੇ ਲੰਗੋਟੀਏ ਯਾਰ ਹਰਦੇਵ ਹਰਤ ਤੇ ਹੋਰ ਬੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੁੱਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਦ ਨੇ "ਕੁੱਲੀ ਯਾਰ ਦੀ" "ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ", "ਗਿੱਧਾ", "ਧਰਤੀ ਸਾਡੀ ਮਾਂ" ਤੇ "ਸੈਦਾਂ ਜੋਗਣ" ਆਦਿ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਤੇ ਹਰਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਹੀਰੋ ਬਣਿਆ ਪਰ ਐਕਟਿੰਗ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ "ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਪਹਿਰ ਦਾ ਤੜਕਾ" ਨਾਵਲ ਤੇ "ਭਬਲੀ ਪੈਸਾ", "ਪੈਸਾ ਲਾਹੁਣ ਵਾਲੇ", "ਮੋਰਨੀ" ਆਦਿ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਦ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਥਾਂ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਣੀ 'ਚ ਅਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਕੋਈ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਸ਼ਾਦ ਦੇ ਪੱਥਾਂ ਥੱਲੇ ਹੱਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਠਕ ਅੱਡੀਆਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਾ ਟੀ. ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ

ਟੀ. ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਦਾ ਕਰੋਜ਼ ਅਜੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਹਾਂਰਾਜੇ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਸਮੇ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ "ਆਂਧੀ", "ਮੇਰੇ ਅਪਨੇ", "ਨਮਕੀਨ", ਤੇ "ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਰ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੀ. ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ 'ਚ ਲੰਮੇ ਰੋਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਤੇ ਖਲਨਾਇਕ ਵਿਜੇ ਟੈਂਡਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟੈਂਡਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਰਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ "ਪੱਕੀ ਹਾਂ" ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਸੁਣਾਂਗਾ।" ਵਿਜੇ ਟੈਂਡਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਬੁਨਿਆਦ" ਤੋਂ "ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਕੀ ਕਹਾਣੀ" ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

'ਪਿਓ ਦੀ ਫਿਲਮ' — 'ਯਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ'

"ਗੁਲਾਮੀ" ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੇ. ਪੀ. ਦੱਤਾ ਦੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੌਲ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਵਧੀ ਤਾਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਫਿਲਮ "ਯਤੀਮ" ਜੇ. ਪੀ. ਦੱਤਾ ਦੀ ਦੇਖਰੇਖ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹੀਰੋ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਹੈ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨੀ ਦੇ ਡਰਾਮਾਗ੍ਰਾਫਿਕ ਫਿਲਮੀ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਜੇ. ਪੀ. ਦੱਤਾ ਵਰਗਾ ਸੁਭਵਾਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਪਰ ਦੱਤਾ ਤੇ ਸੰਨੀ ਦੀ "ਵੇਵ-ਲੈਂਥ" ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਫਿਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਰੇਖਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿੱਥ 'ਤੇ

ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸੰਨੀ ਤੋਂ ਘੋੜ-ਸਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਸੀਨ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਟੇਕ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੇ. ਪੀ.

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 38 'ਤੇ

Lake View Realty

THINKING OF BUYING or SELLING

(RESIDENTIAL, COMMERCIAL, FARMS & INDUSTRIAL)

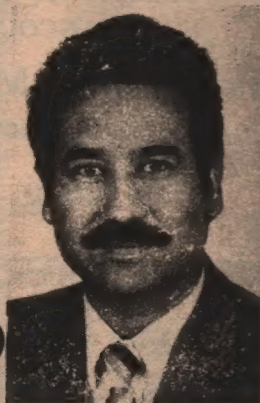
FREE Consultation for BUYING or SELLING
FREE Information on Financing
FREE Knowledge of your existing Mortgage
FREE EVALUATION of your property

FOR FRIENDLY & EFFICIENT SERVICE

NIRMAL (NEIL) DHALIWAL

Bus: 588-9955 Res: 597-2069

I know the signs of a good neighbourhood.

ਵੇਦਯ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਜਨਰਲ ਵੇਦਯ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਪੱਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੜਤਾਲ ਮੁਕਤ ਤੇ ਕੇਸ ਫੇਰੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੀਮਾ

ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੀਮਾ ਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹੋਰ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਸਤ ਤੇ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ 25 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ 16 ਜਾਸੂਸ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਤਿੰਨ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 37 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਦੌਤਾ ਦਾ ਪਾਰਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਉਹ ਖਿੱਚ ਕੇ ਪਿਆ ਤਾਂ ਸੰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਉਲਟ ਦੌਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਝਾੜ ਕੇ ਬਿਠਾ ਦਿਤਾ। ਸੁਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਰੁਕ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਰਸਿਦਰ ਨੇ ਦੋਹਾਂ 'ਚ ਸੁਲਾ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਪੂਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸੰਨੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ "ਪਿਓ ਦੀ ਫਿਲਮ" ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੌਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ "ਯਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ" ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਫਿਲਮ "ਯਤੀਮ" ਦਾ ਕੰਮ ਹੁਣ ਚੁੱਤਰੇ ਤੁਰ ਹੈ।

‘ਮਜ਼ਲੂਮ’ ਬਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਵਿਰਕ

ਫਿਲਮ ਮੇਕਰ ਰਣਜੀਤ ਵਿਰਕ ਨੂੰ "ਮਜ਼ਲੂਮ" ਫਿਲਮ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਗਮ ਦੇ ਝੁੰਘੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਧਕੇਲ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ "ਕਰੋਧੀ" (ਹੀਰੋ ਪਰਸਿਦਰ) ਤੇ "ਮੇਰਾ ਫੈਸਲਾ" (ਹੀਰੋ ਸੰਜੇ ਦੱਤ) ਵਰਗੀਆਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਣੀ ਨੂੰ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ ਤੇ ਆਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, "ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਹੋਂਦਲਾ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਚਾਹੀਦੇ, ਬੰਦਾ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।" ਪਰ "ਮਜ਼ਲੂਮ" ਦੇ ਟਿਕਟ-ਖਿੜਕੀ ਉਪਰ ਮਾਰ ਖਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਰਣਜੀਤ ਵਿਰਕ ਆਖਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ, "ਬੰਦਾ ਕੀ ਜੀਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਰਦਾ ਨੀਲੀ ਛੱਤ ਆਲਾ ਕਰਦੇ।"

ਰਣਜੀਤ ਵਿਰਕ ਨੇ "ਮਜ਼ਲੂਮ" ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਪੁਤ ਅਮਨ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਹੀਰੋਇਨ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਸੀ। ਅਮਨ ਵਿਰਕ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਮ ਹੀਰੋ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕੱਦ ਛੇ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਰੋਸ਼ਨ ਤਨੇਜਾ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ। ਵੇਖਣ-ਪਾਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਜਵਾਨ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਆਵਾਜ਼ ਭਰਵੀਂ ਹੈ ਪਰ "ਮਜ਼ਲੂਮ" ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਖਾਸ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਫਿਲਮੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਵਿਰਕ ਨੇ ਪੁਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਉਲਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਏਨਾ ਵੱਧ ਦਖਲ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਲਿੱਸੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਜ਼ਿਗਰ ਨੂੰ ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਅਵਾਰਡ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਘੇ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ ਜ਼ਿਗਰ ਜਲੰਧਰੀ ਨੂੰ 1985-86 ਦੇ ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਵਾਰਡ ਵਿਚ 2500 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਅਤੇ ਇਕ ਮੈਰਿਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਗਰ ਜਲੰਧਰੀ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਜ਼ਿਗਰ ਜਲੰਧਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਿਗਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੋਜ਼-ਏ-ਜ਼ਿਗਰ, ਲਖਤ-ਏ-ਜ਼ਿਗਰ ਅਤੇ ਖ਼ੁਨ-ਏ-ਜ਼ਿਗਰ। ਚੌਥੀ ਪੁਸਤਕ ਅੰਦਾਜ਼-ਏ-ਜ਼ਿਗਰ ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਜ਼ਿਗਰ ਜਲੰਧਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਯੂ. ਪੀ., ਉਰਦੂ ਅਕਾਡਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਘੜਾ ਭਰ ਰੱਕ ਹਲਾ ਹੋਣ ਦਵੇ,
ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵਰਦਾ ਲਵਾਂਗਾ।

ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚੋ,
ਮਿਰਾ ਕੀਏ ਗੁਲੇਲਾ ਖਾ ਲਵਾਂਗਾ।

ਲਗੁ ਰਗ ਰਗ ਵਿਚ ਹੋਂਦੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਤੜਾਵਾਂ ਪਾ ਲਵਾਂਗਾ।

ਐਡੀਟਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਐਡੀਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣ, ਐਡਿਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੇਅ ਆਊਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ:

D.B.

23524 - AMF

Vancouver, B.C. V7B 1W2

‘ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਔਯਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਨਹੀਂ’ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ

ਸੰਜੇ ਸਿਆਨੀ

ਜੇ ਧੜਾਧੜ ਛਪ ਰਹੇ ਨਿੱਕੇ-ਵੱਡੇ ਫਿਲਮੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਕੇ ਛਾਪਣਾ ਆਮ ਵਾਦੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਫਿਲਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਦੁਖੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਤਲੇ ਮਨੋਂ ਹੀ ਸਹੀ, ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਕਲਾਕਾਰ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਮਤਲਬੋਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਐਵੇਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਉਰਲੀਆਂ ਪਰਲੀਆਂ ਛੱਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਜੋ ਨੌੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਮਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਚਲਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭਾਵੇਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਮਿਤਾ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

? ਤੁਹਾਡੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿਰਮਾਤਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ?

— ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨੇਮਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਡਲਿਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਡੇਟ ਦੇ ਕੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਮੈਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਐਨਾ ਸਧਾਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਕਿ ਵਿਚੇ ਹੋਲੇ-ਭਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾਵਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੇਯੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇ ਤੇ ਮੇਰਾ ਕੈਰੀਅਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇ।

? ਪਰ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 'ਡਾਨਸ ਡਾਨਸ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਗਰਭ ਦੇ ਅੱਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦਿਆਂ ਬੜੇ ਔਖੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ?

— ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੜ ਨਾਲ ਘੱਟ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨਿਰਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ।

? ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਸਿਨੇ ਬਲਿਟਜ਼' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਾਇਆਪੁਰੀ ਤੱਕ ਇਹ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਸਕੇ?

— ਇਸ ਅਫਵਾਹ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਹੀ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੋਮਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਸਭੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਗਿਣਤੀ।

? ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਨਾਦਿਰਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਥਾਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋਗੇ?

— ਅਖਬਾਰਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਖਿਲੀ ਜਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬੜਾ ਗੈਰ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਹੱਡਮਾਸ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕੁਝ ਉਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਰੇ ਪੂਰੇ ਔਯਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਨਹੀਂ। ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਾਨ ਤੋੜ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੰਵੇਦਨਾ ਭਰਪੂਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਪੱਛਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਛੋਟਾ ਦੱਸਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਫਿਲਮ ਕਰਕੇ 40 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕਮਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ...। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਸੋਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਅਥਾਰਸ਼ਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ।

? ਪਰ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਏਨੀ ਹੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਕਿਉਂ ਟਲਦੇ ਰਹੇ?

— ਉਦੋਂ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹਰ ਕੰਮ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਹੀ ਸੋਝਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਚੁੱਝੀ ਹਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਮਾਂ ਬਣਨ ਲਈ ਮੇਰਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੰਦਤ ਹੁਣ ਏਨੀ ਕੁ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਸ ਖਾਹਿਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।

? ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ?

— ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ੌਂਕੀ ਹਾਂ।

? ਤੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ?

— ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਬਿਹਬਲ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਉਤਾਵਲੇਪਣ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਏਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਖਿਆਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ।

? ਕਿਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਨਾਟਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ 'ਮੋਹਰਬਾਨੀ' ਸਦਕਾ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ?

— ਇਹ ਗੱਲ ਨਿਰਮੂਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 'ਚੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਬਬੇਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਕ ਵਧੀਆ ਐਕਟਰ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਹੈ।

? ਦੁਬਾਰਾ ਕਦ ਕੁ ਤੋਂ ਫਿਲਮੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ?

— ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਮੁੜ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਡੇਟਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

? ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਧੜੋਲੇਦਾਰ ਰੋਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

— 'ਠਿਕਾਨਾ' ਤੇ 'ਵਾਰਿਸ' 'ਚ ਮੇਰੇ ਤਗੜੇ ਰੋਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਮਿਰਚ ਮਸਾਲਾ' ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਗੇ ਰੋਲ ਹਨ। 'ਡਾਨਸ ਡਾਨਸ' ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਕਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।

? ਫੇਰ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਆਵਾਂ—ਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨੰਨਾ ਮਹਿਮਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਆਵੇਗਾ?

— ਨਹੀਂ ਉਹ ਵਕਤ ਹੁਣ ਲੰਘ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਸੰਕਟ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਹਰ ਭਾਵਨਾ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਭੈੜਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ।

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ'
ਫੋਨ : 581-4473

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

Ajaib S. Janda

ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹੜ ਕੁੜੀਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਬਚਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਆਦੀ ਹਨ, ਦਿੰਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ

ਨਥਾਣਾ — ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਚੱਕਬਖਤੂ, ਲਹਿਰਾ ਖਾਨਾ, ਲਹਿਰਾ ਬੇਗਾ, ਨਥਾਣਾ ਅਤੇ ਢੇਲਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਤਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਓਨਾ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਫਸਲ ਦਾ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕੱਚੀ ਫਸਲ ਦੀ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ 1888 ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਨਰਮੇ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਰਮੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਸਹਾਇਕ ਕੀਮਤ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਦੋਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਧਮਾਕਾਖੇਜ਼' ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਗਰੁੱਪ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਉੱਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਰੀਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਭਸੀਨ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।

ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ 'ਧਮਾਕਾਖੇਜ਼' ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਏ. ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. ਐਫ. ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ 'ਕਬਜ਼ੇ' ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਆਪਸੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਚਲ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਮਲੋਟ ਵਿਚ ਬਲਦੀ ਉੱਤੇ ਤੋਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੱਸ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਟਰਾਂਟੋ — ਓਨਟੇਰੀਓ ਵਿਚ ਅੱਲ੍ਹੜ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਖਾਣ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਅੱਲ੍ਹੜਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ 14 ਤੋਂ 16 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 23 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇਮ ਨਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਹਮਿਲਟਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਮਾਈਕਲ ਬੋਇਲ ਅਤੇ ਡੇਵਿਡ ਐਂਡਰਸਨ ਨੇ ਇਕ ਸਟੱਡੀ ਦੌਰਾਨ ਕੱਢੇ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰ ਬੋਇਲ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ 'ਚ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਦੀ ਬੜੀ ਖਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅੱਲ੍ਹੜਾਂ ਦੇ ਇਸ ਗਰੁੱਪ 'ਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਮੈਰੂਆਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਖਤ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੀ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੈਲਫੇਅਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਉਲਾਦ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਵੱਧ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰੇਇਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸਖਤ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਲ੍ਹੜ ਤੰਬਾਕੂ, ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਮੈਰੂਆਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਓਨਟੇਰੀਓ ਅੰਡਿਕਸ਼ਨ ਰੀਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ।

ਈਰਾਕੀ ਹਮਲੇ 'ਚ 112 ਮਰੇ

ਤਹਿਰਾਨ — ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਇਰਾਕੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਜੋਂ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ 112 ਈਰਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਈਰਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਈਰਾਕੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ-ਏ-ਅਬਦ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ'

ਫੋਨ : 581-4473

ਰਾਜਪੁਰਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ 'ਅੰਦਰ ਪੈਣ ਕੁੱਝ ਲਾਂ, ਬਾਹਰ ਬੰਸੀ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ' ਉਦੋਂ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਰ ਪਿੰਡ ਤੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤਾਲੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨਾਲ ਸਾਬਾਸ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਜਿਊਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਪਿੰਡ ਧਨੌਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਉਦੋਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਧਨੌਲੀ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਾਈਲਾਂ ਤੀਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਐਲਾਨ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਉਹਲੇ ਪਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੌਜਵਾਨ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਐਲਾਨੀ ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਅੱਡੀਆਂ ਚੁਕ ਚੁਕ ਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ 'ਅੰਦਰ ਪੈਣ ਕੁੱਝ ਲਾਂ, ਬਾਹਰ ਬੰਸੀ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ' ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹ 'ਮਜ਼ਾਕ' ਕਾਹਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਕ ਦਰਜਨ ਪਿੰਡਾਂ ਜਿਥੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਭਾਰੀ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਐਲਾਨੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਇਕ ਦਰਜਨ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਤੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਲਗਪਗ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ 'ਹਿੰਗ ਲੱਗੇ ਨਾ ਫਟਕੜੀ, ਰੰਗ ਚੌਖਾ' ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਵਜ਼ੀਰ ਕਈ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ 50 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 150 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਬੋਗਸ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਸਕੀਮ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਜੀ. ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਫੜੇ ਹੋਏ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੇ ਹਿੰਦ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਇਹ ਅਮਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਚੁਕਾ ਹੈ।

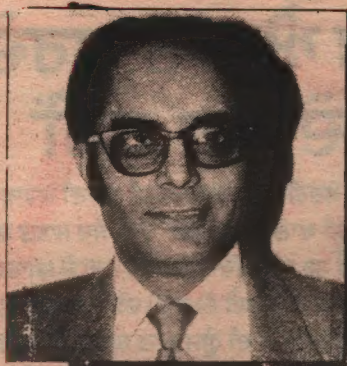
TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (FAREEDKOT)

6612, MAIN ST. VANCOUVER, B. C.

Phone 324-3336

ਸਰੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਟੋਰ
ਗਿੱਲ-ਫੋਰਡ-ਫਰਨੀਚਰ

GILLFORD FURNITURE MART

ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਵਿਚ
ਹੁੰਮ-ਹੁਮਾ ਕੇ ਪੁਜੇ

ਲਓ ਜੀ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ **PRE-X-MAS SALE**

ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਤੱਕ ਬੜੀ ਹੁੰਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ

- ਭੈਣੇ ਅਤੇ ਭਰਾਵੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਲੱਗ ਰਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਭ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ

- ਕਿ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ 9 ਪੀਸ ਡਾਇਨਿੰਗ ਸੈੱਟ ਇਕ 1400 ਦਾ ਇਕ 1600 ਦਾ ਇਕ 2000 ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਡਾਇਨਿੰਗ ਸੈੱਟਾਂ ਉਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਉਹ ਮਿਸਾਲ ਤੋੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ

ਧਿਆਨ ਦਿਓ

- ਕਿ ਤਿੰਨ ਪੀਸ ਸੋਫਾ ਸੈਟ ਕੋਈ 1000 ਦਾ ਕੋਈ 1200 ਦਾ ਕੋਈ 1400 ਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਪਏ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੋਫਾ ਸੈੱਟ ਮਿਸਾਲ-ਤੋੜ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲ-ਤੋੜ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਜੀ ਹਾਂ

- ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਸੌਲਿਡ ਪਾਈਨ ਦੀਆਂ ਬੈੱਡ-ਰੂਮ ਸੁਈਟਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੀਲੀ ਦੇ ਮੈਟਰੇਸਾਂ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ,

ਆ ਜਾਓ !

Something New!
Ask About Our
**GILLFORD
FURNITUREMART
CREDIT CARD
SERVICE
APPLY TODAY.**

GILLFORD FURNITURE MART
"Better Quality Furnishing at Discount Prices"

Financing Available O.A.C.

13442-108th Avenue, Surrey

Hours: Mon-Fri 10-9 Sat.-Sun. & Holidays 10-6

588-4461